

N. FREELING

REGELE UNEI ȚĂRI PLOIOASE

NICOLAS FREELING

Regele unei ţări ploioase

The king of the rainy country by

Versiune 1.0

Colecția Enigma

- Editura pentru Literatură Universală -
1969

Van der Valk se trezi. Mintea îi plutea în ceață; avea în gură un gust neplăcut, ca după un rachiu spaniol din cele mai ieftine. Adormise oare după ce băuse prea mult? într-o cameră supraîncălzită, fără nici o fereastră deschisă? Cam aceasta era senzația pe care o încerca. Avusese şi un vis îngrozitor. Şi păturile astea – pe care le răvăşise, încurcîndu-se în ele. Urâtă şi încâlcită treabă; zvârli cu violență din picioare dar rămase mirat; nu se întâmplă nimic. Visa încă?

Nu, căci nu mai dormea. Piciorul însă părea că doarme. Ceva era în neregulă: porunci piciorului să zvârle. „Piciorul”, în totalitatea lui, părea să doarmă, de la coapsă pînă jos, rachiul avea un gust oribil – unde-l băuse? Sigur că dormea încă, pentru că îşi amintea anumite lucruri care se întâmplaseră în vis şi aceasta avea o legătură cu Biarritz-ul. Ha, o vacanță la Biarritz – puțin cam scump pentru cei cu posibilitățile lui materiale. Totuşi, bună idee – nici el şi nici Arlette nu văzuseră vreodată coasta Atlanticului. Ba nu fusese o idee bună.

Şi şunca; mâncase pâine cu şuncă. Nu Biarritz, ci ceva care în cepe cu B.

– Bayonne, Bayonne: faptul că-şi amintise îl făcu să încerce un simțământ de triumf. Şi visul său era în legătură cu războiul. Granița spaniolă, rîul Bidassoa. Soult trecuse peste Bidassoa, în drumul său spre nord. Soult nu era un general prea grozav, dar nici Wellington nu era mai breaz; îi trebuiseră cinci ani ca să câştige o campanie în care avea totul de partea sa. Soult se pricepea să-şi manevreze oamenii, dar nu era prea iscusit în luptă. O să-l

învețe el pe Soult cum să lupte. Gata cu visele; trezirea. Ei, mişcă un braț! Mişcă un braț şi mîna atinse ceva foarte nostim. Un fel de iarbă aspră. Şi o piatră: şi sub cap simțea o piatră. Nu era în pat: se îmbătase şi adormise pe deal; în dogoarea soarelui. Putea să miroasă soarele; iarbă arsă de soare şi cimbru. Atunci îşi aminti deodată un lucru foarte important. Fusese impuşcat.

Era soldat în armata lui Soult. Asta era, şi ticălosul de Soult îl lăsase să moară, aici pe povârnişul dealului; ştia că era povârnişul unui deal, deoarece capul era mult mai jos decît călcâiele. Biete călcâie, biet cap. Fusese împuşcat, şi cînd un om din armata lui Soult era împuşcat, rămânea pe povârnişul dealului şi murea, pentru că nu erau ambulanțe. Plin de milă față de sine însuşi, înjură. Acum – lacrimi dramatice i se rostogoleau din ochi – am să mor pe un blestemat de povârniş, undeva, n-aş putea spune dacă este în Franța sau în Spania, şi peste oasele mele vor da nişte braconieri portughezi, porniți să treacă ilegal granița republicii, şi care nici nu se vor sinchisi de mine. Să mor fără să fi tras un singur glonte asupra în amicului. Robert Jordan, acel imbecil romanțios, a putut să-şi ia rămas bun de la iubita lui, să se aleagă cu mitralieră şi cu tot ce trebuie ca să tragă în cavaleria navareză, dar mie nu mi-a fost dat aşa ceva. Asta e, aşa se în timplă încărți. Dar aici nu e vorba de o carte, ci de ceva real.

Tot jelindu-şi soarta, îl cuprinse din nou somnul. Rachiul era cumplit de tare. Povirnişul se învârtea în jurul lui, se învârtea, se învârtea mereu.

Cînd se trezi din nou, văzu un chip care nu mai era în vis. O față rotundă, tînără, musculoasă, foarte franțuzească, cu părul tuns perie şi cu ochelari fără ramă. Îşi roti ochii; o mânecă suflecată şi un braț bronzat. Degete subțiri şi delicate făceau să țişnească băşici de aer dintr-o seringă hipodermică; acul se învârti prin aer cu o picătură

în capăt şi se îndreptă spre el.

– Cine eşti?

– Fii cuminte şi dă-l uitării pe mareşalul Soult, vrei? A murit de o sută douăzeci de ani; aproape că am ajuns să ni-l amintim cu afecţiune. Am să te ajut să adormi iarăşi.

Îşi întoarse anevoie privirile după mînă, în vreme ce aceasta îi dispăru din câmpul vizual.

Avusese dreptate în ceea ce priveşte povârnişul. Acolo se afla un Citroen 2 CV, de un cenuşiu decolorat, şi un Peugeot 404, Station-Wagon, cu o cruce pictată pe el. Da, mareşalul Soult nu apucase pe vremea lui automobile Peugeot “Station-Wagon”; ce dracu’ căutase în tovărăşia lui? Chipul rotund şi tînăr, cu ochelari, reveni brusc.

– Sînt ca regele unei ţări ploioase, îi spuse Van der Valk. Bogat şi neputincios, tînăr şi foarte bătrân.

– Adevărat? Vai, vai, ai stat prea mult în soare, abia te-am scăpat de mareşalul Soult şi ai în ceput să citezi din Baudelaire. Lasă, lasă, toţi oamenii ăştia s-au dus. Hai, dormi liniştit.

Următoarea trezire pe care şi-o aminti, deşi ştia că i se mai întâmplase de cîteva ori între timp, fu mai acceptabilă. Fără clopotele de la Bicetre şi fără Soult. În locul lor, Arlette, soţia sa, cu părul vâlvoi, lăţos, neobişnuit de blond şi legat cu o panglică albă, arăta ca şi cînd ar fi fost în vacanţă la Biarritz. Făcu un mare efort spre a-şi aminti. Arlette… Mareşalii lui Napoleon.

– Bietul meu băiat, îi zise ea în franţuzeşte.

Se gîndi că leşinase după aceea, pentru că, uitindu-se din nou, văzu lângă Arlette un bărbat ceva mai tînăr, tuns perie, care îi zâmbea. Lucrurile începură să se lege între ele; îşi aminti că se presupunea despre el că e detectiv şi asta îl făcu să se simtă mai bine.

– Te-am mai văzut pe undeva.

– Exact. Mareşalul Soult, acolo sus pe deal, îţi aduci

aminte? îi zîmbi cu voie bună.

– Dar cine dracu' eşti dumneata?

– Sînt doctorul Capdouze, la dispoziţia dumitale. Am să-ţi explic foarte pe scurt, pentru că tot n-ai să înţelegi mai mult de jumătate din cele ce-am să-ţi spun. Deşi pentru moment nu prezintă importanţă, ai fost impuşcat. Un om a auzit impuşcătura şi i s-a trezit curiozitatea, fiindcă pe aici, prin imprejurimi nu prea Sînt oameni care să tragă cu puşti de calibru mare. Din fericire, te-a găsit. Fiind însă un om cu totul nepriceput, a crezut că cel mai bun lucru e să-ţi dea puţin rachiu, ceea ce era cît pe-aci să te treacă pe lumea cealaltă, apoi a alergat după mine. Sînt medicul satului, da, al satului St. Jean. Te-am luat de acolo, şi de data asta ai scăpat, de moarte; ţi-am administrat câţiva litri de sînge aparţinand unor arabi, unor negri şi Dumnezeu mai ştie cui. Acum eşti la Biarritz, într-o clinică plăcută, nu într-o închisoare. Deşi afară sînt câţiva poliţişti care vor să stea de vorbă cu dumneata; nu te speria, n-am să-i las încă înăuntru. Acum eşti în afară de orice primejde. Dacă nu te mai ajută memoria, află că eşti inspectorul Van der Valk din poliţia oraşului Amsterdam şi că această doamnă este soţia, dumitale, Arlette. Habar n-am ce făceai pe deal, dar tot ce pot să-ţi spun este că eşti înconjurat de îngrijiri moderne post-operatorii, de securitate socială, de călugăriţe, de mine, de profesorul Gachassin, chirurgul dumitale, şi de soţia dumitale, care este o femeie deosebită, deşi e originară din Provence. În regulă? Cum nu mai ai, deci, motive de în grijorare, poţi să te aşterni din nou pe dormit. Van der Valk adormi. Arlette îi vorbi despre împuşcătură, dar el reconstitui faptele după informaţiile primite. Fusese impuşcat undeva, în regiunea şoldului drept, cu un cartuş Mauser de mare viteză. Ţii, a naibii jucărie, zece pe şaptezeci şi cinci de milimetri; avusese mare noroc. Îl lovise de la o distanţă de

aproximativ trei sute de metri, lateral şi de sus în jos; asta îi salvase viața, fiindcă cel care-l împuşcase nu ştiuse cît este de înşelător să țintești de sus în jos. Glontele îi perforase intestinul, din fericire însă trecuse doar pe lângă marea arteră, îi atinsese şira spinării, îi fisurase bazinul şi ieşise pe undeva prin fesă, făcînd mare prăpăd. Avea să rămână paralizat vreme îndelungată, dar nu credeau că pentru totdeauna. Doctorul Capdouze era un tip optimist, de altfel ca mai toți doctorii; oamenii din partea locului erau de acord cu asta. Profesorul Gachassin, o mare autoritate din Toulouse, jurase că în mai puțin de un an Van der Valk va putea să umble iarăşi. Pînă atunci va mai curge multă apă pe râu şi el îşi va pierde vremea între maldăre de cărți şi exerciții de gimnastică medicală.

„O să-l punem din nou pe schiuri", spuseseră ei. Arlette bănui că astea erau vorbe goale, menite să-i mai ridice moralul; începu totuşi să spere. Se gîndi că ideea cu schiurile o să-l amuze şi o să-l îmboldească să lupte pentru propria sa vindecare.

Lui nu-i prea plăcu ideea, dar nu suflă o vorbă. Între timp îşi aminti, de întreaga poveste. Şi schiurile aveau un amestec, chiar prea mare.

...De îndată ce-şi recâştigă limpezimea minții, ceru din proprie în ițiativă să fie chemată poliția, care se materializa în persoana unui comisar vârstnic, în costum cenuşiu, cu un fel de panglicuță roşie la rever, cu părul cărunt, tuns scurt, şi care fuma țigară după țigară, împotriva oprelişții înfirmierei. Să tot fi avut cincizeci de ani; era ars de soare şi uscat ca o smochină de Smirna.

– Comisarul Lira. Cum îți mai merge?

– De minune; se pare că am o gaură în bucă, prin care ar putea să treacă un camion. Dă-mi şi mie o țigară.

– La naiba, tinere, n-ai voie să fumezi.

– Nici dumneata nu ai voie aici.

Domnul Lira nu-şi pierdu vremea cu palavre. Puse ţigară în gură, o aprinse, o luă cu mîna lui bronzată, însemnată de o cicatrice, şi o puse cu precizie şi delicateţe în gura lui Van der Valk, care o făcea să oscileze în vreme ce vorbea. Din cînd în cînd poliţistul francez i-o lua cu egală delicateţe, se ducea la fereastra deschisă şi scutura scrumul în aerul proaspăt de afară, o dată cu scrumul propriei lui ţigări. De fiecare dată făcea un drum de vreo doisprezece paşi, fără să se irite, ca şi cum ar fi fost obişnuit cu aceste mărunte osteneli pedestre. De fapt, aşa şi era.

– După cîte am înţeles, te-ai dus, în locul meu după un maniac înarmat cu o puşcă. Îţi sînt foarte recunoscator, pentru că altfel s-ar fi putut întâmpla să zac eu aici. Strassbourg-ul nu poate pricepe însă ce te-a făcut să dai buzna tocmai pe meleagurile astea. Cu ce scop? Numai ca să treci graniţa?

– E vorba de un om de afaceri, pe nume Canisius. Am dat peste el aici. Venise în Spania ca să-şi vadă nişte case, proprietatea sa. Puţin mai tîrziu trebuia să facă drumul întors. Ştiam că avea să se lase cu impuşcături. Am crezut că s-a dus pe munte cu gândul de a se sinucide. De aceea l-am urmărit. N-am avut dreptate?

Lira clătină din cap în semn de încuviinţare.

– N-am ştiut nimic, desigur, în afară de faptul că cineva se află pe munte cu o puşcă, pe care ar fi putut, s-o folosească. Am trimis câţiva oameni înarmaţi, am adus un medic psihiatru de la Hendaye şi un haut-parleur. Fără nici un folos. Tocmai urcam, cînd am auzit o împuşcătură. Am luat-o într-acolo, dar tipul s-a topit. Trebuie să întocmesc un raport pentru Parchet. Povestea din Strassbourg n-are nici cap, nici coadă; dumneata o cunoşti, pare-mi-se? Dacă poţi, dă-mi ceva elemente, ca să pot întocmi un raport cumsecade.

– Cu elementele pe care le cunosc eu, nu cred că s-ar putea întocmi un raport cumsecade.

– După cum văd, zise domnul Lira fără umbră de zîmbet, polițiştii de pretutindeni nu se deosebesc cu nimic, fie că sînt de unde vii dumneata, ori de unde vin eu.

– Am să-ți spun ceva, zise Van der Valk. Treaba e destul de uşoară. Dar nu e cazul să ne pripim. Nu pot s-o fac chiar pe loc. Întâi, să-mi mai adun puțin gîndurile. Sînt obosit de moarte. Poți să vii mîine?

– Da.

– Adu-mi cîteva țigări. Am să le ascund. Ceilalți nu-mi aduc decît flori.

Domnul Lira aruncă pe fereastră două chiştoace de țigară şi rămase în picioare, uitindu-se în jos la interlocutorul său.

– Dragul meu, ai scăpat ieftin – cînd ai să te mai întremezi, o să bem pentru asta. Am să-ți aduc cîteva țigări.

– Acum şterge-o, îngăimă Van der Valk, gata să leşine.

O infirmieră intră brusc, ca o furtună, aşa cum le este obiceiul, rămase țintuită locului şi adulmecă.

– S-a fumat. Dumnezeule. Ah, polițiştii... Parcă ați fi nişte copii,

– Soră, zise domnul Lira liniştit, ştii că ai un semnalizator defect la spatele micii dumitale Simca? Fii fată drăguță şi repară-l.

Van der Valk îşi petrecu alte douăzeci şi patru de ore alternînd veghea cu somnul şi cu frânturi de gânduri. Acesta era sfârşitul poveştii care începuse cam aşa: „Odată, de mult de atunci, într-o țară ploioasă, trăia un rege...” Sfârşitul nu avusese loc într-o țară ploioasă, ci pe povârnişul unui deal din Spania, uscat ca un ciolan, la trei sute de metri de locul unde Van der Valk lăsase o băltoacă

de sînge, cîteva sfărîmături de os, nişte fragmente de intestin, şi un cartuş de puşcă Mauser de zece pe şaptezeci şi cinci. Numai la cîteva sute de metri mai în colo se afla locul unde Junot trecuse peste Bidassoa îndreptîndu-se spre sud, acolo unde şapte ani mai tîrziu trecuse Soult îndreptându-se spre nord, acolo unde o sută şi cincizeci de ani mai tîrziu ultimul dintre mareşali îl aşteptase pe un om de afaceri olandez pe nume Canisius, care-şi oprise maşina la graniță, şi stătuse cu o puşcă la pândă după un tufiş pipernicit.

Van der Valk se aflase în biroul său din Amsterdam, văzându-şi de treburile lui, cînd sosirea domnului Canisius îi fusese anunțată prin telefon din camera portarului, aflată în capătul de jos al scării.

– Vrea să stea de vorbă cu un personaj investit cu mai multă autoritate.

– Cum arată?

– Tipul omului cu parale. Are, un palton cu guler de blană!

Polițistul de la biroul de informații închisese geamul de la ghişeu, aşa că nu putea fi auzit de pe sală. Nu se poate spune că domnul Canisius ar fi în cercat să tragă cu urechea; îşi contempla doar pantofii negri, frumos lustruiți, şi arăta foarte plictisit.

– Trimite-l sus la mine, zise Van der Valk.

Era o zi rece de început de martie, lună cu zile reci, luminoase şi uscate, şi cu zile reci, vântoase şi umede. Lună friguroasă. Van der Valk nu avea guturai, dar buzunarele îi erau pline de şervețele Kleenex, împăturite mărunt şi puse acolo de soția lui; şervețelele ieşeau ca porumbeii unui scamator ori de cîte ori Van der Valk căuta, o bandă elastică, sau o bomboană de mentă.

– Dumneavoastră sînteți inspectorul de serviciu?

– Eu. Numele meu e Van der Valk; nu doriți să luați loc?

Domnul Canisius dori să ia loc: nu avea o înfățişare atletică şi se mai şi ostenise să urce cele două etaje. Da, arăta a fi plin de bani. Gulerul de blană al paltonului era negru şi lucios, pantalonii de un cenuşiu şters arătau totuşi a fi scumpi; pantofii erau făcuți de comandă. Deasupra gulerului de blană apăreau faldurile unui fular de mătase Paisley. Tăietura îngrijită a paltonului, reflectă Van der Valk, era menită să ascundă o burticică prosperă. Pălăria gri de fetru moale, căptuşită cu mătase albă, şi pe dinăuntru cu o bandă de piele gălbuie, imprimată cu aur, arăta ca şi cum ar fi fost cumpărată cu cîteva zeci de minute înainte.

Fața lui nu-ți stăruia în minte, deşi la prima vedere părea impresionantă de mare şi spînatică, cu nas roman, sprâncene foarte negre, urechi mari şi turtite cu loburi lungi, fleşcăite, buze palide şi late, fleşcăite la colțuri, şi obraji fleşcăiți sub ochii mici, întunecați şi vioi, singurii care nu arătau fleşcăiți. Domnul Canisius îşi scoase încet mănuşile şi le puse în pălărie, în vreme ce un diamant de cel puțin trei sferturi de cărat sclipi pe mîna lui rotundă ca o chiflă şi înspicată cu smocuri de par. Vocea îi era voalată, dar bogată, ca o cafea Wiener Mélange cu cremă Chantilly plutind deasupra.

– Vă rog să ascultați o poveste oarecum neobişnuită, îşi aprinse fără grabă o țigară de foi torpedo, foarte scurtă, fabricată dintr-un tutun închis la culoare, brazilian sau ceva asemănător, gîndi Van der Valk. În jurul domnului Canisius plutea o aromă suavă de vanilie şi boabe de cafea scumpă, sau poate că nu era decît rezultatul unei sugestii?

– Am să vă spun totul pe scurt, zise el, punand deoparte o brichetă de aur extraplată.

Printr-un fel de snobism potrivnic, Van der Valk îşi puse între buze o țigară franțuzească ieftină şi o aprinse cu

chibritul. Avea o brichetă nou-nouță, căreia îi schimbase piatra cu trei zile în urma. Cuvîntele interlocutorului se scurgeau repede, vădind deprinderea de a vorbi.

Ați auzit, cred, de firma denumită în mod current: Sopex. Fondatorii au realizat o avere considerabilă în secolul trecut, operînd în țările slab dezvoltate. Este o companie comercială cu interese considerabile în America de Nord şi de Sud, şi cu mai puține, sînt bucuros s-o spun, în Africa, unde şi-a făcut începuturile. Fondatorul acestei firme se numea Marschal, un nume care desigur nu vă este familiar. Numele este purtat actualmente de un domn Sylvestre Marschal, care a moştenit şi a dat amploare unei foarte mari averi. Imobilele sînt situate la Paris şi Roma, la New York şi Rio – n-am să citez cifra, dar puteți să mă credeți pe cuvînt că este una dintre cele mai mari averi de pe suprafața pămîntului aflată încă în stăpânire particulară. Spun particulară, fiindcă este deosebită de bunurile companiei, care cuprind proprietăți şi investiții, la rîndul lor uriaşe.

După o scurtă pauză pătrunse şi mai adânc în subiect, Monsieur Marschal este încă un om viguros şi activ. Deşi a depăşit vîrsta de optzeci de ani, se duce zilnic la biroul din Paris. Acum câțiva ani a trecut pe numele unicului său fiu, actualmente în vîrstă de patruzeci şi doi de ani, o foarte mare parte din averea sa, pentru motive pe care nu e cazul să le dezvolt. Jean-Claude Marschal locuieşte aici, la Amsterdam; în prezent eu dirijez firma Sopex din acest oraş, iar el este şeful publicității şi al relațiilor cu publicul pentru Europa.

– Toate acestea sună foarte impresionant. Este însă întradevăr aşa? zise Van der Valk.

Mai auzise în trecut vorbindu-se despre această poveste.

Interlocutorul său nu zîmbi. Se mărgini, să clatine din cap în semn de apreciere.

– Îmi pare bine că mi-ați pus această întrebare: mi-ați dovedit că sînteți capabil să adânciți lucrurile. Nu. Domnule inspector, nu este aşa. Sopex este, în mare, un trust de investiții, în cadrul căruia schimburile comerciale se fac în special cu materii prime. Nu fabricăm echipament electric, nici detergenți, nici conserve pentru micul dejun. Bugetul nostru de reclame este ridicol de mic şi relațiile noastre cu publicul – virtualmento inexistente. Toată lumea a auzit de noi, dar nimeni nu ştie precis cum operăm şi nici genul de afaceri pe care-l preferăm. În orice caz, nu vreau să ajungi la concluzia că domnul Marschal este incompetent şi că îl tolerăm numai datorită numelui său. Este capabil şi inteligent. Atribuțiile sale, care cuprind mai ales întîlniri, primiri şi relații cu oameni din lumea întreagă, cu care compania, noastră se află în legături de afaceri, sînt în deplinite cu multă eficiență. Are un salariu excelent. Dispune de asemenea de marea avere despre care ți-am vorbit, şi, care îi furnizează venituri capabile să-i umfle considerabil conturile sale înscrise sub nume diferite, în numeroase bănci europene. E vorba de un aranjament realizat în repetate rînduri de tatăl său, care în tot timpul, vieții s-a temut de riscurile prezentate de tulburările politice.

– Va să zică aşa. Şi a dat de încurcături, nu?

Suna banal. Băiatul răsfățat a devenit pe parcurs bărbatul răsfățat. Ce-o fi făcut, o fi călcat vreun pieton în vreme ce conducea beat maşina?

– Nu ştiu dacă se află în vreo în curcătură. A dispărut pur şi simplu. Dacă e vorba de vreo încurcătură, evident că vrem să luăm măsuri de prevenire. Nu dorim ca tatăl său, un gentleman bătrân cu sănătatea şubredă, să afle despre treaba asta. Vrem să salvgardăm o serie de lucruri. Sănătatea, proprietatea, bunul renume.

– După cîte am în țeles, nu se prea amesteca în afacerile

companiei.

– Evident că nu, de vreme ce hotărîrile se iau în comun. Totuşi, averea lui, deşi este particulară, poate fi moştenită de companie, dacă mă exprim bine. Nu ne-ar conveni s-o vedem ştirbită. Sînt de asemenea relații personale, afaceri în curs, legături pe care nu vrem să le pierdem – în sfîrşit, nu vreau să mă întind prea mult...

– A avut cumva rațiuni sau motive care l-au determinat să acționeze cu un anumit scop spre a vă păgubi? întrebă Van der Valk fără ocoluri.

Îşi lua acum însemnări.

– Nu, n-a avut.

– Mi-ați descris un om fără mari talente, redus la o activitate fără importanță, într-o companie care-i aparține, dacă pot să spun aşa. Nu credeți că s-a socotit desconsiderat? Poate că i s-a adus un prejudiciu real, sau imaginar, care l-a determinat să lanseze un atac de un anumit gen?

– Cred că nu v-ați făurit o imagine absolut exactă, rosti vizitatorul, calm. Este firesc să ajungeți la asemenea concluzii; ar fi însă inexact să afirmăm că Monsieur Marschal e lipsit de talente. Este de o abilitate remarcabilă, are un cuvînt greu în afaceri, îi erau oricînd deschise poziții de reală responsabilitate, şi acestea i-au fost oferite în repetate rînduri. Le-a respins în totdeauna. Nu pretind că am înțeles cauzele. Îl plictisesc probabil afacerile. S-a mulțumit întotdeauna cu munca pe care şi-a ales-o. Nu am să-i aduc decît o singură critică. Preferă să se folosească mai mult de farmecul său personal decît de mintea sa.

– Ce-l interesa? Ce-l preocupa mai mult?

– Este o chestiune oarecum deconcertantă. M-am întrebat şi eu. Cînd era tînăr, îl atrăgeau distracțiile sportive. Eu nu le-am înțeles niciodată. Era un excelent călăreț, schior şi pilot de automobile de curse! Juca polo,

conducea iahturi cu pînze – în sfîrşit, tot felul de ocupații elegante. Mi s-a spus că era deosebit de înzestrat pentru toate acestea. Mi s-a mai spus că îi lipsea perseverența, şi că slăbea hățurile tocmai cînd ar fi trebuit să le strîngă. Nu simțea imboldul să cîştige. E prea uşor pentru mine, obişnuia el să zică.

– E căsătorit?

– Da. Trebuie să vă declar, înainte de toate, că nu este o căsnicie agitată; nu s-a remarcat nici prin zguduiri şi nici prin scandaluri.

– Aleargă după femei? Într-un mod discret.

– Vreți să spuneți, că este văzut ocazional prin restaurante cu soțiile altora, dar că n-a dat niciodată de vreo dandana?

– Da. Şi acum să rezumăm: a dispărut fără zgomot sau scandal, foarte simplu, fără nici o indicație încotro, şi de ce.

– Exact.

– Şi dumneavoastră doriți pur şi simplu să fie găsit.

– Desigur. E bizar, cred că mă în țelegeți. Poate să fi fost o pornire spre vagabondaj, un neastîmpăr care venea să înlocuiască anii de calm şi stabilitate. Nu dădea semne de tulburări emoționale, nu era înclinat spre extravaganțe sau ostentația bogăției, şi arăta perfect sănătos.

– Un lucru nu-l pot înțelege, domnule Canisius, de ce anume ați venit la mine. Afirmați că nu a săvîrşit nimic ilegal. Nu este nici umbră de fraudă sau de simulare. A dispărut pur şi simplu şi întrucît e vorba de o mare avere, creează complicații. Îmi dau seama de acest lucru, dar nu este oare o treabă pentru un detectiv particular?

Abia atunci domnul Canisius zîmbi uşor. Se ridică, îşi potrivi paltonul, deşi acesta rămăsese încheiat la toți nasturii în decursul întregii convorbiri, îşi luă pălăria şi o cercetă, căutînd urme de praf. Negăsind aşa ceva, o puse

pe cap. Îşi trase mănuşile.

– Nu cred că trebuie să răspund la această întrebare, domnule Van der Valk. Mă gîndesc totuşi că s-ar putea să primiți răspuns şi la aceasta.

Se înclină cu desăvîrşită politețe, deschise uşa şi ieşi.

Van der Valk ridică din umeri. Se scarpină la bărbie, apoi în dosul urechii, în vreme ce citea însemnările făcute. Posibilități erau multiple. Omul acesta se certase poate cu nevastă-sa, fără să se fi aflat ceva în afară. Săvîrşise poate ceva care-l făcuse să cadă victima unei tentative de şantaj. Poate că i se năzărise să se lipsească de toate şi s-o ia razna pentru un timp, uitind însă a încunoştința pe cei din jur. Poate că domnul Canisius îi turnase o groază de gogoşi. Milioane de situații tulburi sau de necazuri puteau să existe în viața unui om foarte bogat spre a-i explica dispariția. Niciuna din acestea nu-l interesa în mod deosebit; rostul lui era să detecteze şi să prevină încălcările codului penal în Amsterdam,

Închise carnetul cu în semnări şi luă o filă a cărei lectură o întrerupsese. Simți o gîdilitură în mijlocul spatelui; desigur, un fir de păr se plasase tocmai acolo. Situația aceasta era în orice caz mai supărătoare, şi îl mai şi interesa direct; cu mîna rămasă liberă lărgi nodul cravatei, îşi desfăcu nasturele de la guler şi îşi vîri un creion de-a lungul spinării, în jos. Domnul Canisius era un tip interesant şi, fără în doială, tot aşa era şi domnul Jean-Claude Marschal; toate păreau foarte misterioase, dar gîdilatul se impunea ca prima urgență.

Creionul nu era destul de lung. Pe undeva avea o riglă de lemn; scotocea tocmai printr-un sertar încăutarea ei, cînd sună telefonul.

– Van der Valk.

Iat-o. O făcu să alunece în jos cu voluptate şi schiță un slalom cu amîndoi umerii.

– Aici şeful poliţiei, auzi el o voce bătrînici oasă, sîcîitoare, foarte familiară lui.

Lăsă riglă înţepenită de-a lungul spinării: vorbea cu comandantul poliţiei din Amsterdam, şeful lui suprem.

– Da, domnule prim comisar.

– Vorbesc cu ofiţerul de serviciu, nu-i aşa?

– Da, domnule prim comisar.

Urmă o pauză lungă, ca şi cum Van der Valk ar fi ascultat pe cineva, acoperind cu mîna microfonul. Vocea bătrânului suna de parcă ar fi căutat ceartă. Se găsise oare iarăşi vreun individ care să se plîngă că prosoapele de la toaletă se murdăriseră? Numai aşa ceva ar fi fost de natură să stîrnească talentele administrative şi detective ale excelenţei sale. Van der Valk ura aceste prosoape; erau înfăşurate într-unul din acele oribile dispozitive mecanice care bîzîiau şi clănţăneau cînd trăgeai de ele, şi pînă la urmă abia dacă te alegeai cu câţiva amărîţi de centimetri. Săptămîna trecută le smucise mai brusc şi trăsese afară toată blestemata de încărcătură, ca pe un enorm şi odios sul de hîrtie higienică.

– Ai primit vizita unui oarecare domn Canisius.

Deci, dintr-acolo bătea vîntul.

– Da, domnule prim comisar. A semnalat dispariţia unei persoane.

– Vei da urmare acestei plîngeri, Van der Valk. Dumneata, personal, şi de îndată. Eşti eliberat de obligaţiunile dumitale obişnuite; superiorii dumitale vor fi încunoştinţaţi de aceasta. Vei lua măsuri pentru găsirea persoanei dispărute.

Ei… Tonul era cît se poate de categoric. Decisese întradevăr excelenţa sa că el ar fi omul cel mai potrivit pentru găsirea milionarului dispărut? Ori decizia era a domnului Canisius?

– Hm-hm. Nu îţi este îngăduit să foloseşti mijloace de

transport oficiale, şi nici mijloace de comunicare oficiale. Cheltuielile dumitale vor fi decontate în limite rezonabile. Nu ai nevoie de ajutoare. Ai să lucrezi pe tăcute, cu discreție Van der Valk, prudență, tact, pe tăcute. Mă înțelegi, hm? Este limpede? Rapiditate, energie, agerime – dar pe tăcute. Hm?

– Perfect limpede, domnule prim comisar.

– S-ar putea să fii nevoit să treci granița. Eşti autorizat s-o faci. Nu eşti însă autorizat să ceri ajutor din partea autorităților acelei țări sau oricărei alteia, cu excepția unor împrejurări care ar impune în mod expres aceasta.

– Da, domnule prim comisar.

– Poți să treci de îndată la lucru. Subinspectorul îți va prelua sarcinile de serviciu. Comisarul va fi în biroul său în această după-amiază.

– Am în țeles, domnule prim comisar.

Vocea avea un sunet aspru, cicălitor, mai neplăcut decît prosoapele de la toaletă.

– Domnul Canisius te aşteaptă în biroul său azi după-amiază, la ora două.

– Foarte bine, domnule prim comisar.

Receptorul fusese trîntit cu furie. Ei… Tunet dinspre partea stângă era considerat, după cîte îşi amintea el, un semn rău de către augurii romani.

Domnul Canisius, sau Sopex, ori cum ai fi vrut s-o citeşti, erau ai dracului de şmecheri. N-aveau nevoie de publicitate; oh, sigur că nu. Ridicau receptorul şi-l chemau pe şeful poliției.

Marile firme procedau la fel, evident, – nu era nimic imoral în asta. Îşi aminti de un caz recent, nu prea deosebit de acesta. Un grangur destul de important, dintr-una din acele imense piramide industriale, dispăruse în vreme ce se înapoia de la o conferință ținută la Paris.

Întregul aparat polițienesc şi întreaga țară fuseseră răscolite cu remarcabilă viteză, pînă cînd omul fusese găsit, o săptămînă mai tîrziu, într-un obscur sat de pe marginea mării. Explicația, foarte simplă era că bietul om sărise de pe linie din cauza excesului de muncă şi abia scăpase să nu se smintească de tot; psihiatrul său îi prescrise un urgent şi absolut repaus precum şi o undiță. Atît de aiurit fusese sărmanul de el, încît – fie-vă milă de bieții granguri – uitase să-i spună pînă şi nevestei lui. Înnebunită de grijă, ea alergase peste tot şi presa prinsese de veste.

În cazul acesta, însă, presa nu aflase nimic.

De altfel, gîndi el, una e să dai o asemenea alarmă încît să pui în mişcare toată jandarmeria rurală, şi alta e să mergi, discret la şeful poliției, spre a-i da instrucțiuni să detaşeze un inspector din brigada criminală care să lucreze pe tăcute; cu tact şi curtenie. Cu toate cheltuielile plătite, desigur! Cred că i-a scos peri albi bietului şef al poliției.

Oricine putea deduce că Sopex avea mare greutate, cu atît mai mult cu cît era o firmă cu ramificații în toată lumea. Dacă ceea ce era bun pentru General Motors era bun pentru toată națiunea, concluzia logică la care ajungeai era că ceea ce era rău pentru Sopex era rău, foarte rău pentru mai multe națiuni.

Ceea ce nu era de natură să-i uşureze activitatea...

Continuă să se scarpine cu rigla în vreme ce-şi lua note. Ajunse la concluzia că era bine să-şi înceapă campania plină de curtenie ducîndu-se acasă, luînd cel mai bun dejun posibil, să-şi pună apoi o cămaşă curată, să-i ceară soției sale să-i facă o valijoară de week-end şi, imediat după aceea, să alerge să se tundă. După aceea îşi va îmbrăca hainele noi, maro închis, de stofă englezeasca — fiindcă nu se ştie cu cine putea să se întîlnească.

Turistului care aleargă cu limba scoasă pe urmele lui

Rembrandt i se spune că faima oraşului Amsterdam se datoreşte în primul rînd faptului că are de două ori mai multe canale şi poduri decît Veneția, şi în al doilea rand -fiindcă este în zestrat cu o foarte frumoasă arhitectură a secolului al XVII-lea. Este adevărat că în acea epocă în care gloria Parisului şi a Vienei țineau încă de domeniul viitorului, cînd capitala politică a lumii era Madridul şi capitala diplomatică şi artistică era Veneția, Amsterdamul rămanea capitala comercială şi bancară a lumii. Turistul care găseşte azi puține dovezi ale acestui trecut este înclinat să fie sceptic. Şi are de ce; căci părinții oraşului, mai puțin inteligenți decît cei de la Veneția, decît cei de la Innsbruck şi chiar decît cei de la Saint-Malo, dăduseră automobilului întreaga libertate, anihilînd în mod practic toată frumusețea Amsterdamului..

Căci frumusețea există, şi încă foarte multă. Negustorii aprigi la caştig din Amsterdam se numărau printre cei mai mari protectori ai artei din lume; iubeau frumosul şi pentru el cheltuiau banii cu nemiluita. Dacă artiştii mureau ruinați sau la azilul de săraci, ca Hais de pildă, sau îşi vindeau tablourile spre a-şi plăti brutarul, ca Vermeer, nu era vina celor aprigi la cîştig, pentru că vulgării bancheri şi burgmaiştri îşi clădeau case superbe şi le umpleau cu splendori.

Casele pot fi încă văzute, înmănuncheate de un brîu bine strîns care în făşoară inima Amsterdamului în patru cercuri concentrice. Canalul Sîngeui, Canalul Gentilomilor, Canalul Împăratului şi Canalul Prinților, Sînt nume umflate, care sună ciudat în urechile noastre; dar acei oameni erau cu toate acestea ceea ce pretindeau a fi.... Prietenii automobilului susțin că brîul sugrumă Amsterdamul. Ar dori să vadă toate canalele umplute cu pămînt şi transformate în drumuri inelare, cu locuri de parcare subterane. Părinții, oraşului se zvîrcolesc, se

văicăresc, dar nu fac nimic…

Frumoasele case sînt dărăpănate, murdare; n-au mai rămas din ele decît fațadele; interioarele au fost devorate, ca brînza de viermi, de către un comerț mai josnic şi mai meschin decît cel din secolul al XVII-lea. În fiecare casă sînt trei sau patru negustori care vînd cu rabaturi neînsemnate, spre a-şi zdrobi concurența, şi tot atîția oameni merituoşi înghesuiți deasupra, în mansarde denumite politicos apartamente. Cîteodată, un foarte important om de afaceri îşi întinde şezutul gros peste întreaga casă şi o înfrumusețează cu un hol de primire, cu marmură şi lemn de mahon, cu litere de bronz în ghirlandate, cu seifuri încărcate cu documente şi cu un aer de greutate, asemeni anticului Atlas.

Sînt o mulțime de nulități bombastice, delegați şi misiuni şi consuli şi tot felul de şarlatani de mahala. Dacă două sau trei din aceste case frumoase mai rămăseseră proprietate particulară, era o adevărată minune.

După cîte ştia Van der Valk, nu se mai afla niciuna în această situație. (Palatul de Justiție însuşi nu ocupa oare cîteva sute de metri de urîțenie monstruoasă de-a lungul lui Prinsengracht?) Fusese în mai multe din aceste case spre a aduna tot felul de indivizi, începînd cu contabili frauduloşi şi terminînd cu falşi ghicitori în palmă; proprietățile particulare de pe canale nu mai tentează pe nimeni. Casele sînt zăvorite şi au obloanele trase. Sînt uşi care nu se deschid niciodată, deoarece de-a lungul grilajelor de la parter bicicletele sînt în grămădite ca oasele combatanților morți la Verdun. Dactilografe şi funcționari bat cît e ziua de lungă caldaramul alcătuit din pietre mărunte. Faimoasele automobile ale oamenilor de afaceri sînt înşiruite de-a lungul apei, ca nişte conserve de somon într-o băcănie – aşa de bine se aseamănă. Peste tot praf, gunoaie şi ziare murdare, printre care cîinii şi oamenii

adulmecă, urinează şi scormonesc. Camioane se hurducă şi huruie; domneşte o larmă îngrozitoare, miroase urît şi abia dacă găseşti pe unde să treci. Van der Valk, călcînd ca o pisică, sosi la birourile firmei Sopex, care ocupa – cum era de aşteptat: – o casă întreagă.

Era acolo o placă de alamă foarte mică şi foarte lustruită şi, imediat după uşă, un spaţiu atît cît să permită unui om slab să se strecoare pînă la ghişeul mohorît al portarului; urma apoi altă uşă blindată şi masivă, care nu se supunea decît la apăsarea unui mic buton acţionat de degetul bătătorit al portarului. Van der Valk îşi arătă legitimaţia, murmură ceva şi aşteptă umil în vreme ce sosirea sa era verificată telefonic.

Domnul Canisius ocupa un birou asemănător celor folosite de oamenii de afaceri foarte bogaţi, curat, îngrijit, liniştit, avea cel puţin meritul de a fi lipsit de ostentaţie.

– Luaţi loc… Am să vă spun de la bun început că nu doresc să interogaţi personalul casei noastre. Am făcut cercetări amănunţite. Nu am găsit nici o excentricitate, nici o neregularitate.

– Cu permisiunea dumneavoastră am să vă spun şi eu ceva, tot de la bun început, zise Van der Valk cu politicoasă bună voie. Am să interoghez pe cine am să cred de cuviinţă, cu discreţie, potrivit în strucţiunilor, iar în caz contrar am să-mi iau tălpăşiţa, ori are să mă lovească damblaua şi o să căutaţi atunci pe altcineva. Domnul Canisius schiţă o umbră de zîmbet.

– Nu vă supun la nici o restricţie în afara acestei clădiri. Am să vă dau adresa doamnei Marschal, a doctorului, a notarului şi a ultimei persoane care pare să fi vorbit cu domnul Marschal, şi cu care acesta era în relaţii de prietenie. Trebuie să mă credeţi pe cuvînt de onoare că nimeni din această clădire nu vă poate fi de folos.

– În situaţia actuală vă cred cu plăcere pe cuvînt. S-ar

putea să-mi schimb însă gândul dacă voi afla din alte părți ceva deosebit.

– În acest caz, am să vă dau adresa locuinței mele. Telefonați-mi dacă doriți, veniți să mă vedeți dacă este necesar – dar vă rog să nu mă vizitați şi nici să nu-mi telefonați aici.

– Cine de aici a avut cel mai mult de-a face cu el?

– Secretara lui personală. Bineințeles, este o persoană discretă, am să vă îngădui această excepție, însă, v-aş ruga, în afara clădirii.

Ridică receptorul.

– Douăzeci şi trei. Domnişoara Kramer. Aş dori să te întîlneşti cu cineva în seara asta, cu care să stai de vorbă. Cinci şi jumătate? La Cafeneaua Polen – vă convine? (Asta către Van der Valk, care înclină din cap.) Atunci aşa rămîne, domnişoară Kramer. Cred că asta e tot. Mulțumesc.

Van der Valk se ridică, luă foaia de hîrtie scrisă citeț care i se întindea, o vîrî în buzunarul de la piept, se înclină şi deschise uşa.

– Telefonați-mi din timp în timp, domnule Van der Valk, auzi el un murmur politicos. Să zicem, cel puțin o dată pe săptămînă. Sînt totdeauna acasă. Mai des dacă aveți ceva important.

Van der Valk în cuviință cu o înclinare a capului şi închise uşa.

Foaia de hîrtie avea gravată pe ea „Din partea lui F.R. Canisius” şi cuprindea adresa firmei, din Amsterdam. Era o hîrtie de calitate, ca de bancnotă, şi nu avea pe ea viniete şi nici vreun motto.

Domnul Canisius locuia mult în afara oraşului, într-o vilă cochetă, dintr-acelea care au pereți de sticlă şi celule fotoelectrice pentru deschiderea uşilor; iar toate celelalte

adrese, constată cu plăcere Van der Valk, se aflau într-un perimetru de vreo două sute de metri față de locul în care se afla în momentul de față.

La notar fu primit de îndată, tratat cu glacială rezervă şi introdus în cel mai întunecat birou pe care văzuse vreodată, un birou tot atît de obscur şi de mohorît ca şi o pădure de pini din Laponia, într-o zi de miez de iarna dar nu i se spuse nimic. Afacerile particulare, chestiunile financiare, dispozițiile testamentare şi relațiile de familie ale domnului Marschal nu priveau de altfel nici poliția, nici firma Sopex, şi nici pe toți domnii Canisius din lume. Van der Valk plecă iritat şi cu bănuiala că domnul Canisius ştiuse toate acestea perfect de bine şi că-i întinsese o cursă meschină. La doctor îi fu, şi mai greu să ajungă, dar putu să afle mai multe. Dar nici acestea nu-i fură de mare folos.

– Îi făceam un examen general odată pe an şi, în afară de aceasta mă consulta ocazional pentru cazuri, banale, cum ar fi de pildă o laringită; avea o constituție atletică ducea o viață regulată şi foarte sobră şi nu avea niciun fel de slăbiciuni. Îmi pare rău, dar nu am cum să vă ajut. Mă tem că nu vă pot da nici o explicație de ordin, medical. Nu suferea de epilepsie, nici de sifilis, nici de tuberculoză. Nu-l supăra nici o nevroză şi nici nu avea ciudățenii – altfel mi-ar fi vorbit despre ele. Aş fi observat orice altă infirmitate. Poți să excluzi orice amnezie sau orice fel de sindrom.

– Nu suferea de nici o infirmitate fiziologică; avea ficatul, plămînii şi inima unui om de două zeci de ani. Tulburări psihologice…

Ridică din umeri.

– După cîte ştiți, a consultat vreodată un medic psihiatru sau ceva asemănător?

– Nu, nu mi-a ajuns la cunoştință aşa ceva. Sincer să spun aş fi surprins. Ar exista un oarecare element neuropsihic. Suferise unele răni uşoare, accidente de schi,

sau chestii din acestea. Dar nici un fel de tulburare serioasă sau prăbuşire fizică. Aş fi în stare să mănînc şi cartea de telefon, dacă nu e mai sănătos decît dumneavoastră şi cu mine la un loc, domnule inspector.

– Cînd l-aţi văzut ultima dată? O fişă apăru ca prin farmec..

– În octombrie trecut, o mică infecţie virotică. Era un fel de epidemie pe vremea aceea. August, reînnoirea, vaccinărilor. Februarie, o durere în gît. Trei vizite în treisprezece luni.

– Multe mulţumiri.

– Multe regrete.

Doamna Marschal locuia chiar peste drum, pe Keizersgracht. Aceasta nu-i trezi mirarea, deoarece existau multe apartamente în zona aceea. Găsi însă o casă, un zid înalt închidea aristocratica proprietate. Citise despre astfel de lucruri, dar nu văzuse niciodată aşa ceva. Sui cîteva trepte înalte, cuprins fără să vrea de sfială şi dibui destul de anevoie o sonerie ascunsă într-o floare de fier forjat, complicată, dar de cel mai pur baroc.

Nu se arătă nimeni şi el avu senzaţia că este observat printr-un periscop şi luat drept un vînzător ambulant, care nu ştie decît să sune pe la casele oamenilor. Era pe punctul să renunţe, cînd o voce îl luă pe nepregătite; în clipa aceea era cu spatele spre uşă.

– Ce doreşte Monsieur?

Uimire. În faţa lui stătea un majordom în costum clasic, cu vestă în dungi galbene, Nestor!

– Aş dori foarte mult să vorbesc cu doamna, dacă este acasă. Iată cartea mea de vizită.

– Regret că trebuie să vă dezamăgesc, domnule, dar Madame nu vă poate primi dacă nu sînteţi aşteptat.

Un regret curtenitor, în olandeza corectă şi pedantă a

unuia care a învăţat limba pe plăci de gramofon.

Firesc ar fi fost ca Van Der Valk să rostească sec „poliţia”, dar i se spusese... Nu cumva tipul ăsta era spaniol?

– Sper, zise el încet, poticnindu-se în spaniola lui elementară, că Madame va accepta să mă primească după ce va citi această carte de vizită.

Pe spatele ei scrisese „Canisius”

Un zambet străbătu masca de curtenitoare gravitate.

– Sînt portughez, Monsieur. Desigur, am s-o întreb. Scuzaţi-mi ezitarea, instrucţiunile sînt formale. Dacă Monsieur şi-ar da osteneala să intre..."

Se afla într-un hol înalt şi îngust, cu pardoseală de marmură trandafirie şi pereţi zugrăviţi în verde gălbui şi într-un auriu palid. Panouri cu stucaturi, albe, ciorchini de struguri şi frunze de viţă de vie în basorelief. În fundul holului se afla altă uşă, cu aceleaşi împletituri de fier forjat care aminteau viţa de vie. Prin această uşă dispăru Nestor.

Un timp, Van Der Valk rămase cu gura căscată. În viaţa lui nu mai văzuse aşa ceva; făcu incetişor câţiva paşi înainte şi încercă uşa. Aceasta nu cedă; se afla în casa unor oameni foarte bogaţi şi cum hoţii ar putea fi ispitiţi, uşile aveau secrete cunoscute numai proprietarilor, lui Nestor şi companiei de pază Holmes. Casa era prin excelenţă tăcută ca şi înapoierea lui Nestor.

– Madame va fi încîntată să vă primească, domnule, îmi permiteţi?... Uşa era deschisă şi Nestor sta pe treapta de jos a scării.

– Sînteţi amabil, Monsieur, să aşteptaţi încă o clipă.

Dincolo de scară se afla o mică seră de portocali. Spre dreapta, cu faţa spre scară – treptele erau de aceeaşi marmură trandafirie, cu o balustradă suplă turnată fie din oţel fie din bronz —se afla o nişă sau un alcov în care era aşezat un mic nud de marmură. Van der Valk ştia foarte

puțin despre asemenea lucruri; să fie un Rodin? Tot la picioarele scării se mai afla şi statuia de bronz a unui băiat, care trebuia privită dinspre sera de portocali. Ai fi putut de asemeni să-l priveşti de sus, dacă urcai scara. Urcase zece trepte şi se întreba, stînd în continuare cu gura căscată, dacă statuia de bronz ar putea fi într-adevăr de Donatello. Tresări cînd auzi o voce chiar în spatele lui.

– Aveți perfectă dreptate, chiar în felul acesta trebuiesc privite.

Se întoarse oarecum ruşinat. O femeie într-o mătăsoasă rochie de casă stătea pe trepte. Dungi, verticale, subțiri, de un verde măsliniu şi de un cenuşiu ca argintul.

– Iertați-mă, le priveam cu admirație.

Ea ținea în mînă cartea lui de vizită, pe care i-o înapoie, măsurîndu-l cu privirea de sus pînă jos.

– Nu are nici o importanță. Cred că ar fi mai bine să intrăm în această cameră, nu-i aşa?

Deschise uşa de lângă capătul de sus al scării şi-l aşteptă.

– Vă rog să luați loc, domnule Van der Valk, aş vrea să vă simțiți cît mai bine. Aveți destul timp? Bine! Şi eu am. Doriți un pahar ele Porto?

– Nu numai pentru mine.

Ea surîse uşor.

– Oh, nu. Îmi place şi mie vinul de Porto. Nu sună, ci îl servi ea însăşi.

Se aflau într-un mic salonaş, deschis spre sera cu portocali; un fel de cameră în care să-ți petreci dimineața. Mobilă de nuc, cu linii grave, simple şi pure. Desigur mobilă englezească şi, după cît socotea el, din secolul al XVIII-lea. Tatăl său s-ar fi priceput mai bine – fusese tîmplar de lux – şi dacă ar fi fost aici, i-ar fi putut spune despre ce era vorba. Scaunele şi canapeaua erau tapisate cu un brocart de un trandafiriu ruginiu: nu exista niciun

covor, de altfel camera nici nu avea nevoie de aşa ceva. Podeaua era din stejar masiv frumos lustruit.

Pe eticheta de pe sticlă scria „Smith Woodhouse”. Nu putea să vadă anul. Dar ce importanță avea?

– În sănătatea dumneavoastră, zise doamna Marschal luînd loc.

Sorbi o înghițitură de Porto şi gîndi furios: „De ce dracu o fi fugit imbecilul ăsta, de atîta bine?”

Poate din cauza nevestei sale. O studie, ten luminos, trăsături limpezi, clasice, oarecum rece pentru gusturile unora. Ochi de un căprui întunecat şi un păr bogat, închis la culoare, strîns acum cu o bentiță de catifea. Silueta arăta destul de plină; ar fi fost greu să-ți faci o idee văzind-o într-o rochie de casă. Avea purtări alese, prietenoase chiar, piciorul era prins într-un papuc de piele. Dintr-o privire îşi putu da seama că avea forma piciorului şi glezna frumos modelate. Sînge albastru, rasă şi neam mare. Stătea foarte dreaptă, ca şi cînd ar fi fost educată într-o şcoală de maici.

– V-au plăcut statuile, rosti ea gînditoare. Vă place şi camera aceasta?

– Foarte mult. Stil englezesc? Secolul al XVIII-lea?

– Heppleyhite. Piesa de acolo este „William şi Mary”, zise ea sorbindu-şi vinul de Porto.

Şi el şi-l bău pe al lui, simțindu-se deja uşor amețit. Şi nu era numai din cauza băuturii „Smith Woodhouse”.

– Cred că o să ne în țelegem bine, zise ea vorbind parcă pardoselei. Cred cu tot dinadinsul.

El nu spuse nimic – ce-ar fi putut să spună?

– Ar netezi multe greutăți zise ea... Ştiați că nudul acela este de Rodin?

– Nu ştiam, dar m-am gîndit că ar putea să fie, răspunse el.

– O să ne înțelegem bine:.. V-a plăcut vinul, mai luați.

Serviți-vă singur.

Cînd şi-l turnă, îşi aruncă privirea asupra anului. O mie nouă sute patruzeci şi cinci.

– Domnule Van der Valk, ce ştiți despre misiunea care vi s-a încredințat, în legătură cu această casă?

– Că soțul dumneavoastră a dispărut. Că mi s-a cerut, să-l găsesc. În afară de aceasta, absolut nimic.

– Asta e tot ce a putut să vă spună domnul Canisius?

– Mi-a schițat pe scurt şi foarte superficial viața şi firea soțului dumneavoastră.

Ea îşi împinse buza de jos puțin în afară.

– Nu are o părere prea bună nici despre una, nici despre cealaltă, dar asta nu în seamnă că are şi dreptate. De altfel, nu este decît un om de afaceri. Într-o zi înainte de a-l cunoaşte mai bine – i-am servit ceai într-un serviciu de porțelan de Sevres. I-am spus că este Sevres, deoarece mă întrebase! A reacționat imediat spunîndu-mi că trei tăvi de Sevres descompletate, au fost cumpărate la Drouot, cu o sumă nemaipomenită. Le vede pe toate prin prisma cumpărătorului la licitație. Soțul meu se pricepe la astfel de lucruri; îl pasionează. În familia lui există un puternic spirit evreiesc, dar dacă le-o spui, se-nfurie.

– Ați vrea să se întoarcă?

– Întrebarea e foarte complexă. Dacă s-ar întoarce, ar fi poate spre binele tuturor. Întrucît a plecat de bună voie, nu ştiu ce să mai cred.

– Nu socotiți că s-ar putea întoarce din proprie inițiativă?

– E greu de spus, chiar pentru cineva care-l cunoaşte atît de bine ca mine. Nu cred că o va face. Dar s-ar putea să greşesc.

– S-o fi plictisit să facă pe marioneta?

– Nu, domnule Van der Valk, să nu vă luați după cele spuse de Canisius. Nu e chiar atît de simplu.

– Poate aflu de la dumneavoastră mai mult.

– Am ajuns la concluzia că mi-aş pierde vremea dacă aş vorbi cu cineva despre asta. Poate că mă înşel.

Acum era cu desăvarşire lucid, stimulat de Smith Woodhouse, Rodin, William şi Mary. Doamna Marschal nu dorea ca el să-şi înceapă în vestigațiile pentru găsirea, soțului ei. Nu voise să cheme poliția şi nici ideea cercetărilor nu fusese a ei. Asta nu ducea la presupunerea că ea ar fi contribuit direct la dispariția lui, ori că ar fi avut vreo legătură cu aceasta. Pur şi simplu nu-i plăcea Canisius. Era foarte probabil că şi acest domn îi impărtăşea antipatia. Nu-l interesa prea mult nici Jean-Claude Marschal. Atunci, de ce Canisius anunțase poliția?

Avea multe de lămurit. Un polițist, după toate regulile, cîştigă experiență avand de-a face cu oameni de mijloc, cu slujbe de mijloc; aceştia sînt destul de complecşi, totuşi te învîrteşti într-un mediu obişnuit şi cu un fel de a gîndi legat de fapte obişnuite. Viața unui om este foarte banală, de altfel, toți oamenii din Olanda duc o astfel de viață. Toată această experiență nu mai are nici o în semnătate cînd ai de-a face cu oameni foarte bogați sau foarte săraci. Nu este permis să fii atît de sărac încît să trăieşti într-un bidonville, căci acestea nu există în Olanda. Nu este permis nici să fii prea bogat. Această casă era un fel de fortăreață durată împotriva duşmăniei şi a lipsei de înțelegere, ceea ce putea explica oarecum poziția femeii. Ea nu trebuia neapărat socotită o criminală.

– Vreau să vă explic, cît se poate de simplu că această chestiune nu este atît de simplă pe cît pare, spuse ea încetişor. Este inutil să mă întrebați unde a plecat..

– Ştiți unde a plecat? zise el, zîmbind tainic în colțul gurii.

– Vreți să spuneți că urmăriți să vă faceți o idee despre cît de simplu sau de complicat este acest caz. Este meseria dumneavoastră şi nu cred că ați dori ca o femeie proastă

să vă încurce şi mai mult. Foarte bine, am să vă arăt tot ce se poate vedea. O să vă puteți face o idée. N-am să adaug niciun comentariu şi am să vă răspund ori de cîte ori o să mă întrebați, fără să vă ascund nimic, dacă vă convine aşa, totul despre el. Căutați în toate ceea ce vă interesează – şi trageți concluzia pe care o doriți.

– Vorbiți-mi despre dumneavoastră.

Probabil că arăta oarecum stingherit, fiindcă nu îndrăznea să fumeze în această încăpere, unde nu era poate permis şi unde nu se aflau scrumiere. Ea observă aceasta. Dintr-o mobilă William-şi-Mary din care scosese vinul, de Porto, luă o casetă de argint cu o tăviță de lemn înăuntru, care putea ține locul unei perfecte scrumiere, şi o cutie de lemn cu țigări de foi cubaneze. Mişcările îi erau repezi şi sigure; nu-l sună pe valet. Mai era acolo şi o cutie de chibrituri mari de bucătărie. Aranjamentul acesta putea să fie al lui Jean-Claude.

– Locuiesc singură în această casă. Am doi copii, două fete, care învață în Belgia. După cum vezi, familia Marschal nu mai are alți membri… Sînt belgiancă. Numele de domnişoară a fost De Meeus, iar tatăl meu era baron. Am fost campioană de schi. Campion înseamnă că te afli printre primii zece. La douăzeci şi unu de ani am avut un grav accident, dar pot încă să schiez. L-am cunoscut pe soțul meu pe vremea cînd se număra şi el printre primii zece schiori. Am întîmpinat o mare împotrivire din partea familiei mele – căci toți banii lui păreau să provină din surse foarte îndoielnice. Bătrânul Marschal, bunicul lui Jean-Claude, era un tip dezgustător, după cîte cred, amestecat în cele mai murdare afaceri. Au văzut desigur în mine un factor susceptibil să le accentueze onorabilitatea. Le plăcea să fie în termeni buni şi cu monarhiştii şi cu republicanii. N-au pretins niciodată să devină castelani sau moşieri – erau prea deştepți, pentru aşa ceva. Ştiau că

s-ar fi făcut ridicoli şi celor din familia Marschal, domnule Van der Valk, nu le plăcea să se facă ridicoli. Să nu încerci niciodată să umileşti un Marschal – lecția aceasta am învățat-o foarte repede. Bătrânul, socrul meu, este un om foarte dur. Aşa şi trebuia să fie în afacerile sale. Canisius nu este decît un contabil, un om din administrație. Un nimeni…

Afacerile îl plictiseau de moarte pe soțul meu. Întotdeauna l-au plictisit. Nu se simțea umilit, fiindcă era doar un fel de maestru de ceremonii; nici nu se sinchisea de acest lucru. Pentru el, banul era o unealtă, ca un ciocan, de pildă, cu care bați cuie. Nu era robul banilor…

A învățat la o şcoală din Anglia. M-am întrebat adeseori dacă aceasta nu i-a dăunat… Nu s-a familiarizat cu filosofia. Nu pretind să-l înțeleg, vă dați seama. Nu întru totul. Pot totuşi să vă spun că toată viața lui s-a redus la o goană serioasă după ceva care să-l poată satisface. Sensibilitatea lui e foarte fină, foarte fragilă. Din cînd in cînd îl cuprinde un entuziasm pătimaş. Cateva luni aceasta îi umple în treaga existență, apoi entuziasmul îl părăseşte, tocit de un fel de sațietate. Uneori era nebun după sporturi, după artă, după explorări, ascensiuni pe munți ori după altele. Niciuna din acestea nu i-a satisfăcut setea. Nu alerga după plăcerii, cred că mă înțelegeți. Nu era un avid de voluptăți vulgare. Nu ştiu ce-i lipsea. De cîte ori n-am stat cu el, la o revistă sau spectacol şi l-am auzit murmurind furios: „Cum pot să înghită aşa ceva?” Tot ce era rău sau stupid, pretențios sau fals, îl făcea să se ruşineze. Şi, de cîte ori, aflîndu-mă cu el pe cîte o terasă şi urmărind cu privirile mulțimea de oameni care se distrau, nu l-am auzit murmurînd: „Cum naiba se amuză ăştia, ce văd, ce simt?” Îi lipsea cu desăvîrşire dorul de a fi fericit. Îi plăcea să se complice. Pentru el nimic nu era desăvîrşit,

– Domnul Canisius îmi spunea că uneori, soțul

dumneavoastră se ținea după femei, dar că în comportarea lui, în acest domeniu exista destulă discreție.

– Nu mi-am închipuit că băcanul ăsta are atîta spirit de observație.

Doamna Marschal se gîndi un timp, ca şi cînd s-ar fi luptat cu ea însăşi.

– Veniți să vă arăt ceva. Vreau să vă demonstrez că nu am nimic de ascuns şi că nu îmi e ruşine să mă umilesc. Jean-Claucle nu avea înclinații spre crimă, dar a încercat diferite vicii într-o vreme sau alta.

Urcară pe scară, nu se vedea nici urmă de servitor — sau poate că aveau instrucțiuni să nu stea în drumul oamenilor?

– Cîți servitori aveți?

– Patru, în casă. Majordomul, este însurat cu o dactilografă de la ambasada portugheza. Bucătăreasa, camerista – Sînt surori – şi o jupîneasă.

– Locuieşte vreunul din ei în această casă?

– Nu. Toți locuiesc într-o clădire, special cumpărată pentru ei şi transformată în apartament. Mai avem şi un grădinar, dar care nu intră niciodată în casă.

Încăperea era foarte simplă şi nu se remarca prin nimic. Nu găseai acolo vreun pat cu coloane care să-i fi aparținut lui Napoleon şi nici alte lucruri de acest fel. Doamna Marschal îl conducea fără a face comentarii.

– Aceasta e camera mea de baie, zise ea monoton. Oh, aici nu se încurcaseră cu nimicuri. Era mare. Cît două camere de dormit şi trebuie să fi fost una dintre cele mai vaste încăperi din această casă imensă. Unul din pereți era acoperit cu dulapuri încastrate, cu uşi culisante. Acestea erau îmbrăcate în marmură verde, a cărei grosime nu putea s-o aprecieze. Pardoseala era de marmură de un crem ce bătea în galben, cu vine de un roşu întunecat. Camera era surprinzător de încălzită; se opri deodată şi

puse mîna pe podea – da, dedesubt se afla o în stalaţie de încălzit electrică.

Baia era alcătuită dintr-o mică piscină de înot îngropată. Să tot înoţi… avea vreo cinci metri pe trei şi era de marmură albă. Avea trepte pe una din laturi şi la fiecare capăt se aflau fîntîni – una era făcută dintr-un imens bolovan. Poate că erau mai mulţi bolovani, dar el nu putea să-şi dea bine seama. Nu ştia ce fel de stîncă era şi nici de unde ţîşnea apa, care se scurgea pe toate părţile în şiroaie ce picurau muzical. Stînca era brută, crăpată, acoperită cu muşchi şi părea foarte veche. Era o adevărată grădină de muşchi, o grădină de ferigi şi Dumnezeu ştie ce plante mai erau acolo, probabil orhidee sud-americane sau ceva asemănător.

Cealaltă fîntînă era alcătuită dintr-o statuie de bronz de un verde întunecat, care reprezenta nudul mic şi zvelt al unei fete, o Psyche. Doamna Marschal trebuie să fi răsucit un robinet undeva, căci jeturi de apă unduitoare şi firave ţîşniră din mîinile întinse în sus ale statuii; era ca şi cînd ar fi împărţit binecuvîntări, lumină sau căldură – Van der Valk n-ar fi putut să spună.

De cealaltă parte a încăperii se desfăşura o colonada suplă, aeriană. Se mai aflau acolo multe statui, dar el nu le mai privi – se săturase de atîtea statui. Plafonul era de asemenea de marmură – un fel de pardoseală crăpată şi zgrunţuroasă aşezată cu susul în jos. Şi acolo creştea muşchiul. Lumina, asemenea unui răsărit cu raze trandafirii, izvora dinapoia colonadei. Evident, nu putea să nu admită că în tregul ansamblu avea o frumuseţe deosebită.

– Cu cît mă uit mai mult, cu atît îmi creşte nedumerirea, mormăi el în ciudat.

– Aceasta l-a făcut fericit un timp destul de îndelungat, răspunse ea într-un murmur sec. Nu mă întrebaţi cît a

costat? rosti malițios.

– Dacă nu a avut importanță pentru el, nu are nici pentru mine.

– Pentru aceasta o să primiți o răsplată.

Camera de culcare a lui Jean-Claude era în cealaltă aripă. Nu se făcea remarcată prin nimic; ca şi a soției sale, era modernă, ținută în perfectă ordine şi lipsită de extravaganță. Erau acolo fel de fel de lucruri, ca de pildă: haine, perii de cap, butoni simpli dar foarte scumpi, pe care le lăsase în urma lui fără o privire de regret. Ar fi vrut ca butonii lui să fie din perle adevărate şi nu imitații, dar lucrurile nu însemnau nimic pentru el. Nu-l interesau decît acelea care nu puteau fi cumpărate, ca de pildă liniştea sau diamantul verde din Dresda. Peste tot era la fel. Exista şi o bibliotecă frumoasă cu un Matisse, cîteva țigări de foi de foarte bună calitate, o splendidă colecție de partituri ale lui Beethoven şi cîteva cărți în magnifice legături din piele, fiecare din acestea constituind pentru un om obişnuit ca Van der Valk culmea ambiției unei vieți. Toate acestea erau oarecum patetice.

– Stătea mult timp pe acasă?

– Da. Cîteodată se întîmpla să iasă în fiecare seară cîte două săptămini de-a rîndul, alteori treceau săptămîni întregi fără să plece de-acasă. Îi plăcea aici şi mă plăcea aici. Deşi ar putea să-ți pară ciudat, era foarte ataşat de soția sa. Ea era, şi pot s-o spun fără să mă mîndresc, singura femeie care însemna ceva pentru el. Uneori greşea şi ea.

– Nu vi s-a întîmplat să observați ceva care să vă izbească în purtarea lui din ultimele zile – sau săptămîni, dacă preferați – înainte de a pleca?

– Nu. A plecat fără veste. Fără să facă vreo scenă, fără să fi fost iritat, fără să se fi manifestat într-un fel. Se comporta ca întotdeauna şi într-o zi a dispărut. N-a luat

nimic cu el. Aceasta nu înseamnă nimic, fiindcă în mod virtual dispune de sume nelimitate de bani, şi ca atare poate să cumpere orice îi trece prin minte, oriunde – chiar şi o altă cameră de baie.

– Am să vă pun o întrebare poate stupidă, în orice caz brutală. I-ați fost vreodată necredincioasă?

– Nu. Deşi ar putea să vi se pară bizar, am concepții spaniole în astfel de lucruri.

– Vă mulțumesc foarte mult.

– Dacă vă veți spune numele la telefon, casa aceasta vă va fi deschisă oricînd.

– Vă mulțumesc încă o dată. Pot să vă întreb cum vă numiți?

– Anne-Marie.

Se înapoie spre centrul oraşului, indiferent la furnicarul din jur. Lumina zilei începuse să scadă; ori de cîte ori semaforul de circulație semnaliza lumînă verde, mulțimea de necrezut a bicicletelor, care uimeşte pe oricare străin în trecere prin Amsterdam, țîşnea înainte ca o şarjă a brigăzii de cavalerie uşoară. Nu-i dădu nici o, atenție.

„Anne-Marie, que fais-iu dans le monac? Vivrai dans la viile, ou il'y aura des soldais."

Îndemînarea profesională care îl făcea să fie punctual la întîlniri îl aduse la uşa Hotelului Polen la orele cinci şi treizeci precis, în ciuda bicicletelor. Nu-i fu greu s-o recunoască pe domnişoara Kramer, o femeie bondoacă de vreo cincizeci de ani, cu o clădărie de păr blond bătînd spre cenuşiu, şi cu un taior de tweed; o găsi înăuntru, chiar în dreptul uşii, ținînd strîns o adevărată geantă de secretară şi un fel de sacoşă de cumpărături, tot de secretară, care conținea o haină de ploaie împăturită, pantofii de interior, un scul cu andrele şi alimente pentru masa de seară.

– Ce vrei să iei?

– Aş putea să beau puţin whisky?

Îi plăcu această femeie robustă care nu făcea fasoane.

– De două ori whisky, te rog. Ei, cred că ştii după ce umblu.

– M-am gîndit şi m-am tot gîndit, dar nu mi-am putut aminti ceva ieşit din comun. S-a comportat ca de obicei în toate privinţele. Era întotdeauna liniştit şi politicos. Nu era greu să lucrezi cu el, dacă îi cunoşteai micile manii.

– Era vorbăreţ? Vreau să spun, era unul dintre acei oameni care în pauzele de lucru discută în trecere despre locurile unde au fost, despre ceea ce au văzut, despre ceea ce simt? Faţă de dumneata era deschis sau rezervat?

– În general, rezervat, dar uneori stătea de vorbă cu mine – şi nu numai despre fleacuri, cum fac unii oameni. Vreau să spun că menţiona lucruri şi oameni. Nu prea mult, destul însă ca să pară uman.

– Îţi aminteşti despre ce ţi-a vorbit în ultima *zi*? Despre o persoană, un lucru, o carte, o piesă de teatru?

– Nimic deosebit după cît pot să-mi amintesc. Era una din acele după-amiezi cenuşii şi apăsătoare, cînd fiecare se gîndeşte că va ninge iarăşi; a trebuit să aprind mai multe lumini; spunea că oraşul ar fi foarte sumbru. Pot să adaug o remarcă vagă fără vreo semnificaţie specială.

– Ce-a spus?

– Oh, o remarcă fără importanţă.

– Da, dar ce anume?

– Să vedeţi, eu sînt originară din Brabant, şi i-am spus ceva despre locurile de acolo; anume că în acest timp al anului are loc un carnaval care înveseleşte lumea, îi mai dă o rază de bucurie. Aici, în Amsterdam, îi simt lipsa,

– Şi ce-a spus în legătură cu asta?

– Oh, numai că... oh, da, că un carnaval ar mai înviora puţin lucrurile.

– N-ai simţit nici o ciudăţenie, niciun fel de tensiune?

Nimic care să-l obsedeze, care să-l plictisească în mod special?

– Nu, nu, nimic.

– Îți sînt foarte recunoscător.

– Nu e o răsplată prea mare pentru acest whisky.

– Îi cunoşti cumva soția?

– N-am văzut-o niciodată. Nu mi-a vorbit niciodată despre viața lui particulară, nu era omul care să plîngă pe umărul secretarei. Țineam la el.

– Cine îl înlocuieşte acum?

– Eu execut cam tot ce avea el de făcut, mai puțin mîncarea şi băutura.

– N-am să te mai rețin. Ce ai luat de mîncare pentru cină?

Ea rîse.

– Ouă şi creveți congelați – destul de sărac, mă tem.

– Poftă mare!

Trebuia să telefoneze la Hotelul Amstel. Domnul Libuda se înapoiase şi era gata să-l primească, în caz că Van der Valk dorea să-l viziteze. Aducîndu-şi deodată aminte că cheltuielile lui aveau să fie decontate, luă un taxi. Domnul Libuda se afla la bar şi-l trată cu un whisky.

– Da, era cam pe vremea aceasta – stați să-mi amintesc – azi se implineşte o săptămînă. Am luat cina aici – trebuia să plec la Köln în ziua următoare. M-am întors ieri – bine că am scăpat, vă spun drept. Ah, carnavalul!

Fireşte. Era luni, ultima luni înainte de postul mare. Lunea Trandafirilor în Renania – zbenguială la Köln.

– I-ați vorbit despre asta cînd v-ați văzut cu el?

– Da, acum pentru că-mi spuneți, îmi amintesc că mi-a vorbit despre asta. Eu tot bombăneam, iar el spunea că-i plac carnavalurile. I-am spus că n-are decît să-i placă. Fir-ar să fie, am plecat o dată din Rio numai ca să scap de

hărmălaia din Lăsata Secului.

Nu mai avea nimic de aflat de la domnul Libuda şi poate că tot ce auzise de la el nu avea niciun fel de însemnătate, totuşi era un punct de reper. Singurul indiciu, destul de nenorocit, pe care-l avea. Plecă acasă, de data asta cu tramvaiul, fiindcă orele de vîrf ale circulației se terminaseră.

La masa de seară avu omletă cu şuncă şi cu spanac, iar televiziunea îi înfățişă cîteva secvențe din antrenantul carnaval sărbătorit în diferite colțuri ale Europei, inclusiv Köln, Mainz şi München. Nemți imbrăcați în costume de cow-boy urlau plini de fericire, iar berea, se scurgea pe gîtlejuri în jos gîlgîind; cum dracu' putea suporta vezica nemților atîta?

În dimineața următoare se duse la birou, încercînd un simțămint de plictiseală față de munca monotonă, rutinieră care îl aştepta – şi chiar aşa se şi întîmplă. Îşi petrecu ziua făcînd investigații pe la societățile aeriene şi navale, pe la firmele care închiriau automobile, ori cercetind fişele hotelurilor. O întreagă şi blestemată zi, la sfîrşitul căreia căpătă un fel de siguranță că Jean-Claudo Marschal se topise în vreun colț obscur al Olandei, la pescuit.

– Am auzit că te-ai ales cu o treabă plăcută, spălarea rufelor murdare ale unei familii, îi spuse răutăcios inspectorul şef Kan, întîlnindu-l pe coridor.

Van der Valk înjură din tot sufletul.

Spre seară îi veni o idee. În timpul războiului, Jeain-Claude Marschal servise într-o unitate de informații şi spionaj a armatei britanice. Nimic spectaculos: gradul de maior, un pumn de decorații, nici o rană. Nouăzeci la sută muncă de birou; totuşi… Făcuse vreodată ceva deosebit? Exista vreun colț în Europa unde fusese paraşutat ori

infiltrat, sau poate adus la mal cu o barcă de cauciuc? Exista oare ceva susceptibil să-i trezească nostalgii pentru vremuri care-i păruseră mai puțin plicticoase? Van der Valk chemă la telefon Ministerul de Război din Londra; i se răspunse cu o rece politețe şi, o dată ce depăşiră faza inerției fireşti, îi promiseră, ca să scape de el, că-i vor răspunde în scris.

Anne-Marie îi promisese nişte fotografii, şi în drum spre casă trecu să le ia. Niciuna dintre ele nu era prea recentă, dar chipul lui osos, cu nas ascuțit, nu era de natură să se schimbe prea mult. Un lucru îi atrase totuşi atenția; era ceva în legătură cu acest nas care îi reamintea de cineva, deşi n-ar fi putut să spună de cine – dar de aceasta îşi va da seama mai tîrziu.

În seara aceea, la televizor vîrtejul veseliei luă proporții; carnavalul ajunsese la apogeu, în pofida vîntului de nord-est, rece, uscat, aspru şi aducător de praf. Olanda urmărea această vînzoleală cu un sentiment amestecat de dezaprobare, invidie şi aversiune şocată.

– Opreşte porcăria asta. Mă calcă pe nervi, zise Arlette.

Îşi cosea o rochie cu mişcări bruşte, caracteristice ei, cu tăieturi nervoase şi zgomotoase de foarfecă. Acul de maşină care făcea să pătrundă ața prin stofă zumzăia ca o săgeată care se înfige în țintă; maşina sfîrîi deodată nervos, ca o potîrniche în mirişte. Arlette scoase un țipăt de ciudă, cînd sfişie bucata de pînză de-a curmezişul. El studia tocmai harta Europei. Domnul Marschal avea un paşaport francez. Dacă se afla în Olanda, desigur că pînă acum l-ar fi arătat: nimeni nu era în stare să doarmă pe sub tufişuri pe o vreme ca aceea a carnavalului. Nu-şi luase cu el maşina Panhard-Coupe. Unde se afla? Murise oare? Cine vrea să se ascundă, să rămână singur, nu alege oare un loc care să-i amintească ceva?

De ce stăruise atît de mult domnul Canisius să amestece

poliția în treaba aceasta? Avea oare motive care îl îndriguiau să presupună existența unei crime? Anne-Marie… complexă femeie… Van der Valk se duse la culcare pentru a-şi mai limpezi capul. Se gîndi că o compresă cu oțet i-ar prinde tare bine.

Miercurea Cenuşie. Arlette se duse la biserică spre a se mirui şi spre a-şi aduce aminte că era făcută din țărînă. Şi el se duse la birou, avînd supărătorul simtămînt că unui polițist i se reaminteşte zi de zi că este țărînă. Acolo îl aştepta însă un răspuns de la Londra.

Maiorul Marschal nu făcuse nimic deosebit. După debarcare activase ca ofițer de legătură între britanici şi generalul De Lattre. Fusese la Colmar, la Stüttgart, la Ulm – pe lângă armata franceză a Rinului şi a Dunării. Mai tîrziu, sub ocupație, fusese omul de legătură al lui De Lattre cu comandantul britanic din Köln – ha, ha, acela care găsise cu cale că Adenauer trebuie concediat. Iarăşi Köln, ciudat. Superstițios, mai ales cînd nu se putea sprijini pe fapte spre a progresa în anchetele sale, Van der Valk era fascinat de felul în care numele acestea îi tot ieşeau în drum. Fusese şi el o dată acolo, pentru a aresta un gentleman care opera, folosindu-se de cecuri false. Tipul acela fusese un amuzant tovarăş de călătorie, ceea ce nu-l scutise de o condamnare la optsprezece luni închisoare.

Se împrietenise de asemenea cu un polițist german care îi dăduse tot sprijinul. Heinz Stössel era un neamț sadea, după cum îl arăta şi numele; zi de zi se scula cu noaptea-n cap ca să poată rezolva cazurile care-i cădeau în cîrcă. Bietul Heinz; carnavalul îi scotea peri albi, avea de-a face cu tot felul de bețivani în costume de cow-boy despre care aflai a doua zi că sînt directori de intreprinderi.

Van der Valk simțea că se face ridicol; nu avea motive să

creadă că Jean-Claude Marschal se afla în Renania.. Tipul se topise de multă vreme în Elveția, şi dispunea de un mare şi blestemat cont la bancă sub un număr codificat la Zürich. Acolo se refăcea, ținînd o sănătoasă dietă de ciocolată cu lapte.

Totuşi, i se ceruse să nu facă investigații oficiale, dar nu i se vorbise nimic despre isprăvile tipului. Ridică telefonul.

– Departamentul poliției, Köln. Alo? Puteți, să-mi dați biroul domnului Stössel? Poate că nu a plecat încă? În orice caz, dați-mi legătura. Alo? Heinz? Cum o mai duc cow-boy-ii tăi?

Un geamăt dramatic şi adînc vibra în diafragma telefonului.

– Se fac mai nărăvaşi pe an ce trece; gunoierii au jurat că au să intre în grevă, trei şoferi de taxiuri au fost atacați, am înregistrat una sută patruzeci şi şapte furturi de automobile, iar nota de plată, pentru geamurile sparte este astronomică. Societățile de asigurare refuză din principiu să mai răspundă de pagubele provocate în timpul carnavalului; pretind că intră în prevederile războaielor civile. De acum înainte, prefer postul mare!

– Cum o duci cu persoanele dispărute? Urmă o tăcere bruscă.

– De ce mă întrebi? Am un caz al dracului, dar nu l-am anunțat încă prin teleimprimator. Eşti ghicitor sau ce eşti? Vocea se înăspri deodată:

– N-ai găsit cumva vreo fată?

– Nu. Mi-a dispărut, un bărbat.

– Ai greşit adresa, băiete. La noi a dispărut o fată şi presa a prins de veste înaintea noastră.

– Da, e cel mai neplăcut lucru.

– Aha. Şi astă încă nu-i nimic: i-am găsit hainele într-o pădure. Poți să-ți închipui titlurile din ziare: „Dispariția unei fete goale”.

– Aveți vreun punct de plecare?

– Foarte vag; un barman a văzut-o în noaptea din Lunea Trandafirilor cu ceea ce noi denumim un bărbat bine, între două vîrste. Acum, vorbeşte-mi despre încurcăturile tale. Nu mi-a căzut sub ochi nici un apel trimis din partea ta, dar ca să fiu cinstit, am. fost prea hărțuit ca să mă ocup de aşa ceva.

– Nu l-am dat la teleimprimator. E o afacere confidențială.

O mormăială plină de dezgust.

– Presupun că e bine şi de vîrstă mijlocie. Nu-i aşa?

– Presupun că ar putea fi astfel caracterizat de un barman. Nu pot să-ți confirm cu tot dinadinsul; de altfel, nu am niciun fel de indicație precisă. Numai ca numele oraşului Köln mi-a ieşit în cale de vreo două sau trei ori într-un chip ciudat. Adevărul e altul. Cu puțin timp înainte de a se topi, omul meu a vorbit destul de vag despre carnaval.

– Despre asta vorbeşte toată lumea.

– Crezi în coincidențe, amice?

– Ai fotografiile lui?

– În buzunar.

– Nu-i mare lucru, nu-i aşa? Un bărbat bine, între două virste… Ai putea tot atît de bine să spui că avea un pahar cu bere şi purta un costum de cow-boy.

– Am să vin cu avionul.

– Vorbeşti serios?

– Cheltuielile mele vor fi decontate.

Nu era nevoie să dea cuiva explicații, nici măcar lui Heinz Stössel, care putea să-l înțeleagă. Două lucruri îl împingeau din spate. În primul rînd, simpla dorință de a face ceva; avea impresia că de douăzeci şi patru de ore încoace se învârtea ca un cîine în jurul cozii. În al doilea rînd, era implinirea unei dorințe. Asemenea unui jucător

de pocher cu o mînă plină de cărți proaste, care aruncă trei din ele şi păstrează două cupe mici, nenorocite; pe cînd tot sufletul, ajunge să simtă cu certitudine că cele trei cărți noi care îi intră, dacă le filează cu grijă, una cîte una, colț după colț, aproape de vîrful nasului, vor fi încă trei cupe. Şi de multe ori aşa se întimplă.

Chemă la telefon aeroportul; nu mai găsi niciun loc pentru avionul de după-amiază, dar reuşi să obțină bilet pentru cel de prînz. Se duse acasă să-şi ia valiza, regretîndu-şi deja elanul: asta însemna că în loc să se aleagă, cu un prînz servit de Arlette, va trebui să se mulțumească a fi servit, pe o tavă din material plastic, cu o combinație năzdrăvană în aspic, cu o salată uscată şi cu o imensă prăjitură cu frişca, care căpătase un miros uşor datorită păstrării prea în delungate în frigider. Cunoştea mîncărurile companiilor aeriene.

Nu credea că domnul Marschal era mort. Nu credea nici că se săvîrşise vreo crimă; după cum nu putea să accepte ideea că omul acesta era un criminal. Totuşi, fiindcă auzise o poveste fără cap şi fără coadă despre o fată goală şi despre un bărbat bine, între două vîrste, plecase la vanătoare tocmai la Köln. Sînt ca omul din Biblie îşi spuse el, care aleargă după un țînțar şi dă peste o cămilă. Sau asta nu e din Biblie? Dar acum, n-are nici o importanță.

La Köln îl aştepta un mesaj din partea lui Heinz, se dusese acasă să tragă un pui de somn. Heinz avea să întîlnească pe Van der Valk în aceeaşi seară, la şase, pe Terasa Panului. Între timp îi lăsase un rezumat cu puținele fapte pe care le avea la dispoziție.

Fata avea şaptesprezece ani, poate optsprezece. Numele ei era Dagmar Schwiewelbein – acel soi de nume în care germanii nu văd nimic comic. Era descrisă ca extrem de drăguță. Existau mai multe fotografii disponibile, dar

aparent induceau în eroare; fata crescuse brusc, îşi schimbase coafura, îşi smulsese sprîncenele şi făcuse tot felul de lucruri pe care părinții ei le dezaprobau. Aceşti părinți erau nişte oameni potoliți, simpli, cinstiți. Tatăl era funcționar la o societate de asigurări, un tip foarte simpatic, dar care nu se remarca printr-o inteligență deosebită. Fata, care mai avea un frate mai mare în armată, locuia împreună cu părinții. Desigur, aceştia erau înnebuniți de durere. Îşi crescuseră fata într-o atmosferă de simplitate şi inocență. Ea fusese întotdeauna potolită, bună, o mică nemțoaică cuminte cu şorț cu buzunăraşe în formă de inimă şi părul în inele. Nu fusese o şcolăriță deosebită şi nici suficient de strălucită spre a merge la şcoli mai înalte, îşi luase un serviciu într-un magazin care afişa un lux ostentativ şi vindea îmbrăcăminte de sport. Nu lipsise niciodată de acasă pînă în ultimul an, cînd îşi petrecuse cu alte două fete vacanța de iarnă într-o stațiune de munte; pasiunea ei era gimnastica şi se înnebunea după schi. Nu avusese niciodată vreun iubit, deşi fusese văzută la cinematograf cu mai mulți tineri care îi făceau curte. O fată bună, liniştită şi nevinovată.

Părinților ei nu le plăcuse această slujbă: fata devenise dură, superficială, ca mai toate fetele de azi; cîteodată se arăta obraznică şi îndărătnică față de mama ei.

În ultima lună, un mare eveniment intervenise în viața ei: fusese aleasă Tanzmariechen pentru carnaval.

Acesta este un fenomen german: Prințul Carnavalului are o suită şi un număr de însoțitori – garda sa – care se ține după el pretutindeni. Garda este alcătuită din mai multe Tanzmariechen – vreo douăzeci de fete dintre cele mai frumoase şi cu cele mai lungi picioare din oraş. Ele poartă un foarte atrăgător costum militar de comedie muzicală: un fel de tunică de husar, pantaloni strîmți, cizme înalte şi căciulă de cazac. Toate acestea vin foarte

bine unei fete înalte şi subţiri.

Nu mă pot gîndi la ea ca la o Dagmar Schwiewelbein, îşi spuse Van der Valk. O văd mai degrabă ca pe o Tanzmariechen, care este un nume drăguţ pentru un fenomen încîntător.

Defilau împreună cu Prinţul Carnavalului în Lunea Trandafirilor, şi-şi făceau desigur apariţia la balul cel mare şi la banchet. Ea însă lipsise, se topise pur şi simplu. Fusese văzută în noaptea aceea bînd într-o cafenea cu faimosul „bărbat bine”. Nimeni nu bănuia ce avea să se întîmple. Nu mai fusese văzută de atunci. Costumul – recunoscut de mama zguduită de hohote de plîns – fusese găsit frumos împăturit într-o pădure, la vreo zece kilometri în afară de oraş. Pădurea fusese răscolită, dar numai pentru că aşa se obişnuieşte. Nu se găsiseră nici urme de paşi şi nici de luptă sau de ceva asemănător; numai un mic vraf de haine. O Tanzmariechen goală dispăruse în vîntul rece de martie, care bate dinspre nord-vest cînd vremea este umedă, şi dinspre, nord-est cînd vremea este numai rece.

Van der Valk hoinări prin Köln pînă la Terasa Rinului. În Miercurea Cenuşie, care cade după carnaval, toată lumea e mahmură. Străzile par goale, oamenii umblă tîrîndu-şi picioarele şi arată foarte rău. Abia dacă se găseau câţiva consumatori pe marea terasă cu pereţii de sticlă, încălzită cu aer condiţionat. Priveliştea era în văluită într-o ceaţă verde-albastrue. Rinul curgea repede şi era mai murdar şi mai posomorît ca de obicei. Partea descoperită a terasei, pustie în acel anotimp, era decorată cu drapelele mai multor ţări, unele răsucite şi mai toate sfîşiate de vînt şi decolorate de aerul Rinului. Un afiş uriaş anunţa că clubul de fotbal din Köln găzduia în acea sîmbătă echipa Borussia Dortmund. Reclame violent colorate făceau mare caz de cîteva mărci de bere şi de limonadă. Un alt afiş de proporţii

imense ridica în slăvi străvechea capitală romană a Renaniei care fusese vizitată de Kennedy. Priveliştea era dominată de familiarele turnuri ale catedalei şi de stîlpii susținători ai podului de pe Rin.

Van der Valk nu avea poftă de bere, mai cu seamă în acea zi murdară şi rece de martie. Aruncă o privire circulară prin bar, căutînd altceva, şnapsuri, vermut scîrbos de dulce, o băutură nemțească ce imita şampania, denumită isekt... Văzu pe un raft o sticlă prăfuită, a cărei formă o recunoscu de îndată, gențiană, of Doamne! Se potrivea exact cu dispoziția lui sufletească.

– Cum v-o servesc? întrebă barmanul cu îndoială.

– Pune puțină gheață într-un pahar de apă obişnuit. Apoi umple-l pe jumătate.

– E prima dată că mi se cere această băutură.

Van Der Valk stătea de unul singur, gîndindu-se la titlurile din ziare referitoare la „Frumusețea Goală”, şi-l aştepta pe inspectorul Stössel...

– Ei, vrei o bere?

– Să n-aud de bere.

– Abia m-am sculat.. Cafea. Astăzi în Köln toată lumea bea cafea – Miercurea Cenuşie.

– De două ori cafea, spuse Van dor Valk chelneriței, care stătea plictisită zornăindu-şi mărunțişul din buzunarul şorțului.

Heinz Stössel amintea de o şuncă neafumată, spălăcită, țeapănă şi foarte sărată. Era gras, dar plesnea de sănătate. Fără ochelarii săi de citit avea o înfățişare cam bleagă, ceea ce inducea pe mulți în eroare; dar cînd şi-i punea, ceea ce şi făcu spre a-şi bea cafeaua, arăta ca un senator roman viclean şi inteligent. În vreme ce-şi mesteca încet cu lingurița cafeaua, se uita cu scîrbă la Rin.

– N-am să găsesc fata nici în rîu şi nici în pădure. Cît de serioasă e toată afacerea de care mi-ai vorbit?

– A fost văzută cu omul meu.

– Da, chiar în localul ăsta, bînd isekt. Era în taior. Bărbatul apare oarecum învăluit în ceață – suplu, în haine obişnuite; mi-a fost descris ca un om elegant. Cînd un barman spune elegant, ce înțelegi?

– Că în loc să fie răpită şi violată, sau bătută măr şi vîrîtă în cine ştie ce gaură, a dispărut în mod deliberat.

– Dar pe ce se sprijină această teorie? Nimic din caracterul sau comportarea ei de pînă atunci nu par să sugereze aşa ceva. Mă tem că ipoteza cu vizuina e mult mai apropiată de realitate.

– Ascultă-mă pe mine acum. Este vorba de un om putred de bogat. Excentric. Un tip nervos. S-a topit şi el în acelaşi chip. Şi în privința lui posibilitatea unei vizuini n-ar fi exclusă. Dar nu mă mulțumeşte. Să presupunem că ar fi fost aici. Nu o pot dovedi, dar s-ar fi putut să fie. Este poate o legătură între dispariția omului meu şi dispariția fetei tale. Prea mult pentru o simplă coincidență.

Stössel îşi sorbea încet cafeaua. Chiar dacă nu-l lua în serios, fața lui nu-i trăda cu nimic simțămintele.

– Da, dar pentru ce trebuie să găsim neapărat, o legătură? Unde sînt fotografiile dumitale? Barmanul de colo este tocmai cel în chestie – iată pentru ce te-am adus în spelunca asta.

Van der Valk întinse fotografiile pe tejghea. Barmanul le privi bine.

– Îi seamănă, asta aşa e. Totuşi, credeți-mă, n-aş putea spune cu siguranță..

– Ei, la ce bun toate astea? întrebă Stössel, dregîndu-şi glasul după ce se înapoiară la masă.

– Pînă acum la nimic. Poate că ideea mea e nebunească. Sînt gata să admit că e nebunească. Este totuşi, ceva bizar în felul cum a dispărut fata.

– Vrei să spui că nu se potriveşte cu firea ei. Că nu este

nici genul de fată care să fugă cu milionarul tău.

– Nu.

– Arată-mi şi mie fotografiile astea.

Van der Valk aruncă plicul pe masă; una din fotografii alunecă puțin, astfel în cît marginea celei de deasupra tăia linia părului.

– Seamănă cu Jacques Anqutctil, spuse cu indiferență Heinz.

Van der Valk se aplecă peste ele, rîse apoi ridică din umeri.

– Ştiam că seamănă cu cineva. Nu găseam însă cu cine.

– Părul schimbă întreaga fizionomie.

– Cînd te gîndeşti la un milionar, nu faci o apropiere tocmai cu un campion ciclist.

Neamțul se ridică de pe scaun şi se îndreptă spre tejghea, arborind acelaşi aer indiferent.

– Totuşi, schimbă oarecum fața lucrurilor… Ascultă, se adresă el barmanului. Ai auzit de Jacques Anquetil?

– Desigur.

– Gîndeşte-te bine. Nu te grăbi. Acum spune-mi dacă bărbatul care o însoțea pe fată seamănă cu el.

Urmă o linişte, o linişte ciudată, reflectă Van der Valk. Erau oarecum ridicoli cei trei inşi care stăteau încruntați, gîndindu-se la o fizionomie cunoscută mai bine ca oricare alta în Europa, fiindcă apărea pe fiecare ecran de televiziune – zilnic timp de trei sau patru săptămini, vară de vară. De cinci ori cîştigător al Turului Franței – fața aceasta nervoasă, cu pomeții accentuați a alergătorului de curse cicliste care apărea deasupra ghidonului, era de neuitat.

– S-ar părea că da, spuse barmanul. Avea acelaşi păr. Şi aceeaşi linie a feței. O față prelungă şi ascuțită, cu obrajii oarecum scobiți.

– Uită-te acum din nou la fotografie.

O mînă groasă ca un jambon acoperi părul.

– Părul o schimbă. Deşi, orice s-ar spune, seamănă. Totuşi, n-aş putea să jur, dacă aş fi pus în situația s-o fac.

– Nu, nu-ți cerem aşa ceva. Să ne spui numai dacă seamănă sau nu.

– Seamănă. Seamănă foarte mult.

– Bună treabă. Desigur, nu este concludent.

– Evident că nu; e totuşi mulțumitor. Se înapoiară la masă.

– Aşa se întîmplă, zise Stössel calm. Martorii nu pot niciodată identifica după o fotografie. Pot însă constata asemănarea ambilor indivizi cu o terță persoană pe care o cunosc. Cel mai important lucru e să găseşti a treia persoană, Jacques Anquetil.

Chicoti scurt.

– La urma urmei, de ce nu? Şi Anquelil trebuie să fie milionar.

– Ar fi cam greu să-l suspectăm de o treabă ca asta, ei? zise Heinz.

– Haidem, adăugă el, după ce bău o cafea rece. Să dăm o raită pe la birou.

– Să presupunem că ai dreptate…

Stössel stătea într-un cabinet mult mai mare, pe un fotoliu tapisat cu mai multă piele, la o masă de lucru acoperită cu mai multă aparatură electrică decît biroul lui Van der Valk din Amsterdam, dar avînd acelaşi miros.

– Ei bine, ce părere ai?

– Are vreo importanță?

– Mă muncesc gîndurile. Nu se potriveşte cu firea lor.

„Se-poate, gîndi Van der Valk. Nu ai văzut însă casa aceea, nu ai stat de vorbă cu Anne-Marie.”

– Să vedem cum o s-o scoatem la capăt.

– Adevărat… Avioanele sînt în afara discuției. Taxiurile

sînt în afara discuției. Automobilele de închiriat sînt în afara discuției. Poate… cu trenul.

– Poate că a cumpărat un automobil.

– Să încercăm, zise el, strîmbîndu-se. Ce-ar fi putut să aibă – carnet de cecuri internaționale, dolari, ai vreo idee?

– Nu e chiar atît de nătîng. Cec german la o bancă germană, e cel mai verosimil, dacă țin seamă şi de unele indicii.

– Pe un nume german?

– Cîte automobile nu sînt plătite cu bani gheață şi apoi – p-aci ți-e drumul?

– Vom face o fotografie trucată şi o vom arăta peste tot. Dacă teoria asta e valabilă, ar fi putut să cumpere tot felul de lucruri. Chiar şi o casă, orice, oricît de scump, nu ceva neobişnuit, dar care să pară totuşi suspect… Doamne, mi-e groază cînd mă gîndesc ce are să spună despre aceasta şeful poliției! În orice caz, n-am să te trec în raportul meu nu ai o situație oficială.

Van Der Valk, care nu era autorizat nici măcar a citi contoarele electrice din oraşul Köln, nu putea să ia parte la operația plimbării unei fotografii frumos trucate prin magazinele cele mai scumpe, unde un bărbat cu mutra lui Jacques Anquetil ar fi putut cumpăra o maşină, ori o casă, ori caravană, ori, dracu' să-l ia la ce s-o mai fi gîndit! Unde să se fi dus? Unde să se fi ascuns? Era destul de greu să te pui în pielea unui bărbat foarte bogat care vrea să-şi ascundă urmele.

Făcu o vizită părinților micuței Tanzmariechen. Mama nu-i fu de mare ajutor – biata femeie! Era o ființă mai ştearsă decît o acuarelă lăsată în ploaie, şi orice ar fi vrut să spună despre fata ei, nu putea fi de niciun folos. De la tată putu să scoată ceva mai mult. Omul acesta, reflectă Van der Valk, era de o naivitate surprinzătoare, nici nu se gîndise măcar să întrebe cine era acel bărbat care vorbea

atît de curgător nemţeşte (dar discuta numai despre „die -Zeit”). Un om cumsecade, blajin, de o mare simplitate, care nu gîndeă rău despre nimeni; fata, reflectă Van der Valk, avea aceleaşi caracteristici. Nu-l impresionase aceasta şi pe Jean-Claude Marschal?

După cum se şi aşteptaseră, un număr uluitor de oameni cumpăraseră tot felul de lucruri excentrice şi se comportaseră excentric, căci de fapt se-aflaseră în plin carnaval. Fiecărui poliţist, în fiecare magazin, i se serviră pe tavă poveşti care sunau cam aşa: „Nu s-a întîmplat nimic… totuşi, aş putea să vă spun ceva. Un bărbat a cumpărat douăsprezece cămăşi de noapte de culori diferite”. Era ca în vechea rubrică: „Credeţi-mă, dacă vreţi…”, care-l făcuse celebru în fiecare casă pe domnul Ripley pe vremea cînd erau copii. Nimeni nu recunoscuse însă pe bărbatul din fotografie, cu excepţia omului de la garaj, care declară că ar putea să fie tipul căruia îi vînduse un automobil chiar în preajma carnavalului, într-o vineri: un Carrera 1900, o renumită marcă de curse germană; un oarecare domn Alfred Kellermann. Omul de la garaj habar n-avea de cursele cicliste şi nici nu auzise vreodată de Jacques Anquetil. Dacă ar fi arătat ca Stirling Moss, poate că… Totul era foarte vag.

Domnul Kellermann vorbea o germană corectă, dar nu ca un locuitor din ţinutul Rinului, mai degrabă ca un german din sud, sau ca un austriac. Cecul era garantat de o bancă mare; nici o informaţie suplimentară despre cont nu era posibilă fără o dispoziţie a tribunalului..

Bărbaţi bine, între două vîrste, în automobile Porsche, albe, roşii, negre, albastre ori albe, fuseseră semnalaţi pe teritoriul întregii ţări.

– E de necrezut, spunea Heinz Stössel. Pe unde o fi dormind? Trebuie să-şi petreacă undeva noaptea. Nimeni nu poate dormi într-un automobil Porsche.

Era de o încăpăţinare neclintită şi refuza să se lase descurajat, trăsătură căre-i lipsea lui Van der Valk.

– Au trecut de mult peste graniţă. S-au vîrît ca într-o gaură prin vreo mică localitate unde se practică sporturi de iarnă. El era un bun schior. Ea lucrase într-un magazin cu articole sportive, aşa că probabil îi plăcea şi ei.

– Se află pe listă, spuse scurt Heinz.

Avea o teorie potrivit căreia oricine putea găsi orice, dacă respecta o anumită rutină şi dacă această rutină era destul de bine coordonată. Departamentele poliţiei sînt într-o crescîndă fragmentare, iar acolo unde dau greş, de vină sînt numai legăturile defectuoase.

Un om căutat, spre exemplu, de brigada fraude pentru o neînsemnată înşelătorie în dauna unei bănci poate fi cu desăvîrşire necunoscut de brigada criminală, care nu l-ar identifica nici dacă l-ar tîrî în birourile ei ca martor. Heinz Stössel criticase cu asprime fiecare departament al poliţiei. Pus faţă în faţă cu un om care, în mod tehnic, nu săvîrşise nici o crimă (şi, cum nu găsea niciun pretext, nu putea să cerceteze conturile la bancă), el pornea calm de la premisa că omul acesta se făcuse vinovat de toate crimele prevăzute în codul penal. Întocmise chiar o listă cu tot ce-şi imagina că domnul Marschal ar fi putut să facă, pusese în mod virtual pe toţi poliţiştii germani să-l hăituiaseă şi îşi înregistra fiecare raport pe telexul său. În fiecare ceas îşi plimba creionul său roşu pe benzi, rînd cu rînd. Spunea că ar fi încăutarea unei coordonate.

– Cred că aici am găsit ceva, deşi rezultatele sînt neconcludente. O mare cantitate de echipament de schi şi îmbrăcăminte a fost cumpărată din München. Bărbatul nu corespunde în totul descrierii noastre, dar era înalt, subţire şi părea sigur pe el. Ştia precis tot ce avea nevoie. Singurul lucru care într-adevăr i-a izbit pe cei de la magazin a fost că, la sfîrşit, a semnat un cec de o valoare foarte mare fără

să fi verificat sumele de pe factură. Întrebați în această privință, au adăugat că un alt lucru care i-a izbit a fost că li s-a cerut să livreze toate cumpărăturile la biroul de bagaje de la gară. Cecul era al unei bănci locale. Poliția din München a căutat şi alte cecuri pe acelaşi nume. Au găsit unul la o agenție de voiaj – două bilete clasa I-a pentru Innsbruck.

– Ce nume era în scris pe cec?

– Un nume hazliu – Nay.

– Nay? rosti Van der Valk. Nay?

– Aşa scrie pe bandă, Nay.

– Telefonează-le, Heinz. Simt că înnebunesc, telefonează-le. Spune-le să repete literă cu literă numele.

Cu o uimire dispreţuitoare faţă de această vehemenţă, Stössel ridică receptorul.

– München... domnişoară, unu-şase-şapte... Alo? Alo? Schneegans? Aici Stössel din Köln. Cecul acela de la magazinul de articole de sport. Operatorul a reținut corect numele? Nay, da. Vă rog verificați... Da? Bine, mulțumesc. Lasă telefonul jos.

– Da, dar cum ai ştiut? E uşor să săvîrşeşti o asemenea greşeală, nu le putem face o, vină din asta. E în loc de a, Ney. Nu văd nimic deosebit.

– Ney, spuse Van der Valk zîmbînd, este numele – vai, ce copilărie! – al unuia din generalii lui Napoleon. De obîrşie germană – din Saar. Şi Kellermann este tot unul din aceştia. M-am gîndit şi m-am răzgîndit ce anume putea fi memorabil în toată chestia asta,

– Crezi că ai dat de el?

– Nu poate fi altcineva.

– A plecat la Innsbruck. Pare că şi-a asumat un risc, dar de fapt a fost în perfectă siguranță. De la München la Innsbruck! Dar ce s-a putut întîmpla cu automobilul?

– Mai dă-o dracului de rutină, zise Van der Valk zîmbînd

iarăşi.

– Am verificat toate automobilele, rosti Stössel indignat. Cumpărate, închiriate, imprumutate sau furate.

– Nu poți să ştii dacă un automobil este furat pînă ce nu-ți reclamă cineva furtul.

– Da, dar…

– Care crezi că e cel mai bun mijloc de a scăpa de un automobil ce-ar putea fi recunoscut? Să-l laşi în stradă neîncuiat. Într-un oraş mare ca ăsta, dispare fără urmă în mai puțin de trei ore. Bineințeles, n-ai să reclami niciodată pierderea.

– Ce, un Porsche nou-nouț?

– Trebuie să judecăm prin prisma vederilor lui. O maşină Porsche nou-nouță înseamnă tot atît de puțin ca o jucărie pentru un tip ca ăsta.

– Văd. Nu e de mirare că l-am pierdut. În orice caz, avem certitudinea că cei doi sînt impreună. Ştim că a plecat cu fata. Dacă-l găsim pe el – găsim şi fata. Sau viceversa. Tot ce-mi rămîne de făcut e să-l chem la telefon pe şeful poliției din Innsbruck.

– Nu-i nevoie. Am să merg chiar eu acolo.

– Nu ai nici o imputernicire.

– Nu am nevoie de aşa ceva. Nu am decît să mă duc la el şi să-i spun că jocul s-a încheiat. Întreaga dramă se va da peste cap şi fata se va înapoia la ea acasă. Ce-ar mai putea fi? Doar capriciul unui om bogat. O escapadă romantică. Ei nu i se va face niciun rău. El va urmări însă ziarele germane, Heinz, şi se va distra pe seama noastră. Nu am în privința asta nici o îndoială. Nu îngădui presei să se ocupe de cazul acesta.

Era ca şi cum ar fi trecut dintr-o lume într-alta, reflecta el în avion. Nu se îndurase să-i spună lui Heinz – dar totul fusese ieşit din normal, peisajul, luminatul fals şi

melodramatic, umbrele exagerate şi contorsionate, simţămîntul unei întregi atmosfere absolut bizare... Dacă dispare o fată, imediat îţi vine în minte posibilitatea unei crime; dacă fata nu este violată, omorită, sau vîndută ca sclavă, ori ceva asemănător, atunci rămîne răpirea. Părinţi înnebuniţi, ziare care urlă, sute de poliţişti, de pompieri şi de soldaţi în cizme înalte scotocind printre mărăcini – numai lucruri care-ţi scapă de sub control. Jean-Claude Marschal nu săvîrşise nici o crimă. Van der Valk se silea să-şi reamintească mereu aceasta, dar ar fi putut să jure că era adevărat, Jean-Claude nu-şi dăduse niciodată seama că poliţia germană va lua totul în serios. În concepţia lui, a determina o fată să fugă cu el constituia o senzaţie nouă, o aventură nouă, o nouă experienţă. Aşa şi părea să fie; nu ştia însă nici el însuşi cum stăteau cu adevărat lucrurile. Jean-Claude fugise, şi ştiuse, sau bănuise, că ar putea fi urmărit pentru aceasta. Într-adevăr urmărit de poliţie se ascunsese cu multă şiretenie. A trebuit să fie aruncată în joc fantastica rutină a lui Heinz Stoşsel, cu ramificaţiile ei în în treaga Republică Federală a Germaniei, împletite într-un lasso cu ajutorul comunicaţiilor prin tele-tip , pentru a i se da de urmă. Dar nu-l prinseseră încă.

În momentul de faţă atenţia lui Van der Valk era distrasă de altceva. Mai întîi de stewardesă, care avea atît de mult păr încît se întrebă – cîteva clipe – cum de reuşea să-şi ţină cascheta pe cap; îl preocupa apoi berea pe care o comandase. Era o bere minunată – dar, datorită acelei alchimii pline de snobism a liniilor aeriene – era daneză. Pentru că zburăm la patru mii de picioare deasupra, teritoriului Republicii Federale a Germaniei, reflecta el în dignat, socotim berea germană prea proletară pentru gusturile noastre – şi dăm din buzunar câţiva bănuţi în plus pentru eticheta aurie a berei Carlsberg, care e tot atît

de fadă ca şi Minnie Mouse. Îndignarea lui împotriva berei acesteia fade trebuia să se potolească, spre a se putea iarăşi concentra asupra cazului Marschal.

Marschal nu putea să nu-şi dea seama că poliția se apucă să caute persoanele a căror dispariție a fost semnalată. Se bizuie poate pe faptul că Anne-Marie nu va voi să se facă agitație – ea îl lăsase să înțeleagă acest lucru. Se, mai gîndise, poate, că domnul Canisius nu va face vîlvă – dar în privința asta săvîrşise o eroare de calcul. Ştiuse că absența lui nu va aduce nici o perturbare în administrarea casei. Şi cum persoana lui avea o importanță deosebită în ochii fiecăruia, datorită faptului că el era moştenitorul averii Marschal, făcuse greşita presupunere că domnul Canisius nu va lua nici o măsură pentru regăsirea lui, deoarece va fi încîntat să scape de el, ba chiar să-l şi dea definitiv uitării.

Iată însă că domnul Canisius nu numai, că luase măsuri, dar măsurile lui fuseseră extrem de drastice. Un inspector din brigada criminală se văzuse detaşat, cu depline puteri şi cu toate cheltuielile asigurate, ca şi cum ar fi fost săvîrşită o crimă. Cu toate acestea nu exista nici o crimă. Da, a determina o minoră să fugă din căminul ei constituia o culpă gravă, dar Marschal nu se gîndise la asta. Altminteri, şi-ar fi închipuit că poliția se va pune în urmărirea fetei cît şi a lui. Se gîndise probabil că prezența fetei era susceptibilă să-i asigure un fel de camuflaj?

Berea era bună la gust. Van der Valk reflectă că domnul Canisius plătea berea, tot aşa precum plătea şi biletul de avion, asta îl făcu să prindă curaj.

Ştia ceva Canisius, sau bănuise ceva în legătură cu această fată? Era greu de presupus asemenea lucru. Putea el să creadă sau să-şi imagineze măcar că Marschal ar fost în stare de aşa ceva? Ceva atît de trăsnit, de straniu.

Aveau ei cunoştință de vreo taină lăuntrică, de vreo

rotiță defectă în psihicul lui Marschal? De ce stăruise Canisius să i se pună la dispoziție un inspector din brigada criminală? Şi dacă aceasta era realitatea, de ce el, Van der Valk, nu fusese prevenit?

Să fie oare Marschal un dezechilibrat? Săvîrşise vreo crimă în trecut? Tînăra nemțoaică nu era oare în primejdie?

Nu, nu. Respinse această formulă, mai defectuoasă decît un raționament lipsit de orice bază. Era pur şi simplu o dispariție fără sens. Primul comisar al poliției din Amsterdam putea fi un funcționar de stat oarecum servil; dar pentru a face ceea ce făcuse, trebuise să aibă convingerea că faptul în sine nu constituie o crimă. Dacă ar fi bănuit că Marschal săvîrşise o crimă, ar fi pus în mişcare tot aparatul rutinier al poliției, Interpolul şi toate celelalte. Nu ar fi dat înapoi nici dacă ar fi intervenit pe lângă el douăzeci de milionari. Nu, excelența sa avusese o comportare destul de plauzibilă. Un milionar amnezic care nu trebuia urmărit sau fugărit, care trebuia depistat într-un mod foarte discret de un inspector experimentat şi cu simțul responsabilității – avînd toate cheltuielile asigurate – iată fraza cu puteri magice care, fără îndoială, potolise scrupulele excelenței sale.

Ar săvîrşi o mare greşeală dacă s-ar înfierbînta căutînd cu tot dinadinsul diferite motive, reflectă Van der Valk. El era un inspector al brigăzii criminale. Foarte bine, asta însemna, pur şi simplu, că era un polițist ca oricare altul, acționand potrivit ordinelor. Potrivit unui astfel de ordin trebuia să caute şi să găsească un om, raportînd pe parcurs orice intervenea domnului Canisius. Acest ordin nu era afectat de nimic ce i-ar fi fost necunoscut lui; chiar dacă omul în chestiune era un criminal, nu avea rost să se preocupe. Un indiciu neînsemnat îl adusese la Köln, unde un gest prietenesc pusese în mişcare pentru el întreaga

poliție a unei țări. Van der Valk știa foarte bine că Heinz Stössel nu ajunsese la concluzia că domnul Marschal era responsabil de dispariția micuței Dagmar Schwiewelbein, decît după descoperirea celui de-al doilea cec semnat cu nume napoleonian. Numai din pură bunăvoință recursese la un consum monstruos de energie (găsindu-și o scuză suficientă pentru a se justifica față de superiorii săi), obțininînd astfel în mai puțin de patruzeci și opt de ore un rezultat pozitiv, un indiciu asupra locului unde s-ar fi putut afla Marschal.

Următorul indiciu, în Austria, ar putea cere mai mult timp, dar Van der Valk știa destul de bine că-și va dibui omul. Frontierele erau ținute sub observație. Stössel trimisese semnalmentele fetei dispărute poliției din Innsbruck. Van der Valk îl va găsi pe Marschal destul de ușor, apoi va telefona – și cu asta basta. Canisius va veni, sau va trimite un om de în credere care să poarte o scurtă conversație cu Jean-Claude. Micuța nemțoaică va fi trimisă acasă, și orice învinuire penală în legătură cu răpirea va fi dată uitării. Un incident... Jean-Claude Marschal nu era un criminal. Nu săvîrșise nici o crimă.

Și Anne-Marie? Îi va mulțumi ea pentru toate astea? Nu se arătase prea entuziasmată față de inspectorul care-l urmărea pe soțul ei, oricît simț de răspundere, experiență, tact și discreție ar fi dovedit el. Anne-Marie ar fi fost poate mai accesibilă, mai sinceră, dacă ar fi renunțat la bănuielile ei. Consimțise, ca Marschal să fie urmărit, dar insinuase într-un mod destul de străveziu că Jean-Claude nu era o ființă comună și lansase un apel deschis către Van der Valk, rugîndu-l să facă un efort pentru a-i înțelege soțul și a nu lua drept bun tot ce i se pusese în sarcină. Era oare un răspuns la observațiile lui vagi în legătură cu statuile și cu faimoasa mobilă Hepplewhite? Desigur că nu, dar ea îl socotise mai capabil decît mulți alții să-și dea

seama că avea de-a face cu o pasăre rară. „Cred într-adevăr...” spusese ea... Ce credea oare cu adevărat?

Era posibil să fi...? De ce Canisius trimisese tocmai un inspector din brigada criminală? Era oare ceva mai mult decît putea vedea un om obişnuit?

Nu, nu, şi iarăşi nu. El, Van der Valk, nu ştia nimic, se deplasa numai spre a executa nişte ordine, spre a urma nişte instrucţiuni. Jean-Claude Marschal nu săvîrşise nici o crimă, nici măcar aceea de răpire. Marschal nu era un criminal.

Jean-Claude nu săvîrşise nici o crimă... Era oarecum ca faimoasa frază din Liberty Bar. William Brown a fost ucis...

Avionul se-aşeză uşor pe pista de beton, pe care rulă pînă în faţa aerogării, viră, motoarele mugiră, apoi se lăsă tăcerea; toţi pasagerii năvăliră spre uşă. Aerul era înţepător de rece. Munţii se înălţau de jur imprejur. Se afla la Innsbruck, în primul rînd, oraşul Innsbruck era mult mai aglomerat decît îşi închipuise el. Obţinu o cameră la hotel – dar nu fără să se zbată. În săptămana următoare, pare-se, avea să se desfăşoare finala marelui concurs internaţional de schi, şi întregul „circ alb” va îmbrăca haine de sărbătoare.

Localitatea urma să fie invadată de un furnicar de amatori de spectacole, de paraziţi, de ziarişti şi de fotografi. Vor mai fi şi numeroşi oameni veniţi în vacantă. Deşi era în martie, patruzeci centimetri de zăpadă şi o sută douăzeci de pante aşteptau lumea.

Aşadar, Van der Valk se afla acolo, afundat în patruzeci de centimetri de omăt, purtînd pantofi de oraş şi pardesiu de culoare deschisă, care ar fi arătat perfect la Köln, dar aici părea absurd. Foarte bine, Sopex plătea cheltuielile. Fusese trimis să-l găsească pe domnul Marschal, dar nimeni nu-l prevenise că va înota în zăpadă. Intră în primul magazin care-i ieşi în cale, pe Maximilianstrasse, şi

îşi cumpără o pereche de bocanci uriaşi şi o canadiană de toată frumuseţea. Simţindu-l novice, încercară să-i vîndă tot magazinul acela blestemat.

– Poate mi-ar trebui şi un cîine St. Bernard? (Asta le-a închis gura.)

O dată echipat, trebui să se ducă, bineinţeles, la poliţie. Aceştia nu arătară nici un fel de interes.

– Aţi nimerit într-o localitate minunată. Am verificat, natural, toate registrele hotelurilor, dar valea e plină de cabane care ne-ar cere mai bine de un an dacă ar fi să le controlăm pe toate. Dumneavoastră nu vă puteţi da seama, dar toate districtele muntoase sînt la fel. Oamenii au cîte o casă. Bun, le cunoaştem numele. Ei le închiriază pentru o lună, chiriaşii, le subinchiriază, subchiriaşii găzduiesc o duzină de amici în bucătărie – credeţi că le ştim numele? Abia dacă putem obţine jumătate din taxele de turism.

Comisarul se numea Bratfisch. Era aspru şi spătos. Portretul era completat de un păr blond aspru, de o jachetă aspră de tweed, de nişte umeri făcuţi să spargă uşile, şi de nişte bocanci la fel cu ai lui Van der Valk, făcuţi să strivească oamenii sub ei. Van der Valk se lăsă pe spătarul scaunului, ţinînd mîinile în buzunare şi mestecand un băţ de chibrit. Îşi zise că în chipul acesta oglindea manierele interlocutorului, la care se adăuga şi un fel de mesaj... mut al lui Bratfisch. Voi, poliţişti blestemaţi de la oraş, în cămăşile voastre subţiri, şi albe, vă credeţi tare deştepţi, dar să nu vă închipuiţi că ne ploconim în faţa voastră. Sîntem oameni de la munte,

– Totuşi, nu este vina mea că au venit aici, zise Van der Valk cu blîndeţe.

– Ah, desigur că nu. Numai că treaba asta nu se poate face în doi timpi şi trei mişcări. În primul rînd, păsările pe care le vînaţi n-ar fi exclus să se afle acum în Vorariberg sau Engadine. În al doilea rînd, cei din Köln pot să se

frămante cît vor din cauza unei fete care a dispărut, dar pe aici, pe la noi, trebuie să țineți seama că asemenea lucruri se întîmplă zilnic. Ştiți cîte dispariții de fete au fost semnalate de la deschiderea sezonului? Am să vă spun – optsprezece. Aerul tare li se urcă la cap. Sînt seduse de antrenori sportivi şi cad ca cireşele din pom. Şase săptămîni mai tîrziu se reîntorc la consulatele lor, fără un franc în pungă şi cer un bilet de tren, pînă acasă.

Van der Valk nu-l menționa pe Jean-Claude Marschal. Ştia ce răspuns va primi. Că un milionar dispărut ar putea da dureri mari de cap unei companii, dar că milioanele nu pot face ca ziua să aibă mai mult de 24 de ore.

Bratfisch simți, evident, că se arătase prea puțin dispus să dea o mînă de ajutor.

– Natural, vă voi acorda tot sprijinul. Săptămîna viitoare va fi altă situație. Zilele acestea, de sfîrşit de sezon clasic, sînt cele mai proaste. Vina nu este decît a aerului tare de munte. Femeile bătrâne sînt cele mai zăpăcite. Se îmbracă de parcă ar avea douăzeci de ani, îşi lasă banii şi bijuteriile la întîmplare prin camerele de hotel, se plimbă pe terasă uitînd jachete de vizon pe spătarele scaunelor – ştiți cîți oameni vin în fiecare an pentru întîia oară la sporturile de iarnă? Cu douăzeci la sută mai mulți decît în anul precedent. Şi mai ştiți care este coeficientul de cînd cu jocurile olimpice? Patruzeci la sută. Toți oamenii mei sînt ocupați pînă peste cap, nici nu mai au cînd să doarmă. Lunea viitoare se termină şi circul ăsta. Mai treceți pe la mine dacă nu-i găsiți între timp. Servus.

– Servus, zise Van der Valk.

Nu se putea spune că discuția îl nemulțumise în mod deosebit.

Nu erau oameni antipatici, ferească sfintul!

Iată pe femeile acelea vîrstnice din braserie – cum se mai

îndoapă cu frişcă. Iată şi pe bărbaţii aceia distinşi între două vîrste – chiar dacă în realitate sînt nişte tipi destul de mediocri, par foarte arătoşi în puloverele lor ultraelegante şi în pantalonii de schi atît de strîmţi; nu li se vede părul pe sub beretele de schi tricotate, aşa că poţi să le dai orice vîrstă între treizeci şi cincizeci de ani; chiar dacă la sosire, nu erau însoţiţi de tinere fete, acum însă le au la dispoziţie: nemţoaice, englezoaice, daneze, finlandeze. La hotelul Kandahar din Innsbruck unirea dintre popoare se realizează foarte uşor.

Bocancii de schi, oricît erau ei de minunaţi, îl jenau îngrozitor la picioare: mergea mai mult şchiopătind pe zăpada care scîrţîia. „Albă ca zăpada şi cei şapte pitici" – murmură el cînd îşi văzu oglindindu-se într-o vitrină propria-i beretă tricotată cu un ciucure în vîrf. Din fericire, în ciuda înfăţişării sale, nu se singulariza prea mult în această mulţime.

Biroul de recepţie al hotelului era plin de oameni care scriau cărţi poştale ilustrate. Ceru să vorbească la telefon cu Amsterdamul, dar cum i se spuse că va avea de aşteptat cel puţin, o oră, se duse la bar, unde bău genţiană, şi îşi scoase bocancii pe furiş, profitînd de obscuritatea de sub masă.

– Domnul Canisius? Aici Van der Valk. Vorbesc de la hotelul Kandahar din Innsbruck. Omul nostru este pe aici, prin împrejurimi. A trecut prin Germania Federală, a plecat de-acolo cu o fată. Da, a agăţat o fată tînără şi se pare că a convins-o să fugă de acasă, fără să dea cuiva de veste. Faptul acesta mi-a fost semnalat de poliţia germană. Amîndoi sînt aici. Le va fi foarte greu să iasă din ţară acum, deoarece frontierele sînt supravegheate. Nu mă îndoiesc că-i voi dibui – din păcate aci este o mare afluenţă de vilegiaturişti, aşa că treaba va mai dura cîteva zile, Vestea vă surprinde?

– De loc - auzi el vocea lui Canisius, seacă, egală, deprinsă cu convorbirile telefonice internaţionale.

Legătura telefonică era uimitor de bună: cu munţi sau fără munţi – s-ar fi putut crede că i se vorbea dintr-o cameră alăturată.

– Este exact acţiunea dezechilibrată de care m-am temut. Ne ameninţă un mare scandal. Acuma înţelegi de ce v-am recomandat cu atîta stăruinţă discreţia. Poliţia locală ştie despre toate acestea?

– Ştie despre fată. Acesta este pretextul investigaţiilor mele. Nimeni nu cunoaşte rolul domnului Marschal, deşi poliţia germană ştie ceva, desigur, deoarece am fost nevoit să le spun. N-au împărtăşit însă nimic presei.

– Bine, bine. Excelent. Nu mă îndoiesc că veţi găsi un pretext ca să-l impiedicaţi pe domnul Marschal de a se mai avînta şi în alte escapade, pînă ce mă veţi înştiinţa. Voi şti atunci ce măsuri să iau. Sînt foarte bucuros că i-aţi dat de urmă atît de repede. Felicitări. Amintiţi-vă, domnule Van der Valk – discreţie. E în stare să facă vreo boroboaţă dacă se va simţi încolţit.

– Credeţi că este dezechilibrat, nu-i aşa?

– Nu vă îngrijiţi de asta, domnule inspector, rosti vocea, de data aceasta pe un ton catifelat. Nu uitaţi că acţionăm cu toţii pentru a-l proteja cît şi pentru a apăra interese considerabile. Sunaţi-mă iarăşi de îndată ce o să aveţi veşti noi. La revedere.

Van der Valk plecă să cineze. Aerul tare de munte făcuse să-i fie somn, muşchii de la picioare îl dureau.

Obţinu, de la portar nişte unsoare cu care să înmoaie pielea tare a bocancilor, apoi făcu o baie fierbinte la picioare. Era istovit şi avea nervii încordaţi la maximum.

Îşi uitase undeva mănuşile, aşa că trebuia să-şi cumpere altele, precum şi ochelari de soare. Începuse să-l înţeleagă pe domnul Bratfisch, mai ales după ce citise ziarul local.

Vorbea şi înţelegea germana destul de bine, dar acest dialect din munţi îl depăşea; oamenii foloseau tot felul de cuvinte, pentru nişte noţiuni care-l nedumereau. Se simţea ca un peşte pe uscat; nu umblase niciodată pe schiuri, şi nici nu în tenţiona să facă acum începutul; nu-i surîdea să fie expediat acasă cu piciorul în ghips. Va avea mult de mers pe jos, prin zăpadă, ştia foarte bine. Pe povîrnişuri, muşchii bietelor sale picioare aveau să-i facă zile amare. Cu atît mai rău pentru ele.

Nu reuşea să se dumirească în privinţa lui Jean-Claude Marschal. Tot ce se spunea despre dezechilibrul său… Neaşteptata-i fugă în tovărăşia acelei Tanzmariechen, desigur cu nimic premeditată – oglindea realmente un dezechilibru? Domnul Canisius se grăbea să afirme aceasta. Anne-Marie făcuse observaţia că nu trebuia să pună prea mult temei pe vorbele lui Canisius pentru a-şi face o idee despre caracterul lui Marschal. Ce fel de om era? Înclinat spre romantism, impetuos – dispreţuia eventualele consecinţe ale actelor sale… Era de un paradoxal şcolăresc comportarea acestui milionar, cu conturi la bancă în mai toate principalele oraşe din Europa sub numele unor mareşali ai lui Napoleon. Dădea un lustru şi o folosire romantică unor bani prozaici. Da, se gîndi el, va trebui să meargă la bibliotecă şi să scoată o listă a tuturor personajelor napoleoniene.

Există probabil o explicaţie aici, în Innsbruck. Îşi reaminti vag cîteva nume alsaciene – Strassbourg era o pepinieră de mareşali cu nume germanice.

Se gîndi la Tanzmariechen. Un husar, un cavaler – aproape un Cavaler al Rozelor? – plin de nevinovăţie, curaj şi încredere. Ce impuls exercitase aceasta asupra lui Marschal? Avea oare pentru el o însemnătate deosebită?

Anne-Marie îi afirmase că Jean-Claude nu întîlnise niciodată vreo femeie care să însemne ceva pentru el, cu

excepția soției sale. Van Der Valk nu se gîndise că ea ar fi putut să mintă.

Dacă Marschal se comporta într-un fel ciudat, la fel proceda şi Canisius. Van der Valk reveni pe ocolite la vechea sa enigmă: ce anume îl îngrijora în aşa măsură pe Canisius? Desigur că o escapadă mai mult sau mai puțin banală a domnişorului Jean-Claude nu era de natură să alarmeze serios o societate ca Sopex. Cum se justifica trimiterea pe urmele lui a unui inspector din brigada criminală? Era ca şi cînd ar fi fost convinşi că Marchal săvîrşise sau ar fi gata să săvîrşească o crimă, deoarece ştiau totuşi ceva pe care el nu-l ştia. Sau poate că Jean-Claude Marchal ştia ceva despre ei, şi ei n-o ignorau.

Van der Valk nu ştia încă despre ce era vorba. Avu din nou simțămîntul neplăcut că existau prea multe lucruri care nu-i fuseseră comunicate.

Jean-Claude avea cu ceva la mînă Sopexul? Sau poate pe Canisius? Ceva dezonorant, cu intenția de a reduce la tăcere pe cineva prin mijloace violente, sau de a înlătura oricum ceva, sau pe cineva, care le stătea în drum? O evaziune fiscală enormă? Auzise sau descoperise accidental vreun fapt în legătură cu uriaşa intreprindere, care avusese darul să-i tulbure psihicul său juvenil, romantic, imatur?

Nu ştia încă nimic; de altfel, în momentul acesta nici nu-şi prea face griji. Se răsuci cu fața în jos; scoase un oftat adînc, împinse puțin cu obrazul perna şi se cufundă instantaneu într-un somn greu.

Dormea încă profund, cînd o puternică bătaie în uşă îi anunță ora opt şi jumătate, camerista şi cafeaua. Se sculă căscînd; îi era foame.

– Intră.

Camerista şi ieşise cînd Van der Valk observă că i se

serviseră două ceşti. Perfect, nimic nu era mai uşor decît să mănance cît doi. Poate că datorită acestei colaborări în plină desfăşurare, cameristele din Innsbruck serveau micul dejun pentru doi. Se spăla tocmai pe dinți, cînd auzi o nouă bătaie în uşă. Poftim, proasta a adus micul dejun comandat de altul. Terminase lupta cu pasta de dinți, cînd se întoarse o văzu pe Anne-Marie, stînd calmă şi turnîndu-şi o cafea.

– Bună dimineața. Nu te superi, sper, că ai un musafir la micul dejun. Cu lapte sau simplă?

Van der Valk avu nevoie de cîtva timp pentru a-şi reveni..

– Sînteți detectiv, sau ceva asemănător?

– Canisius mi-a spus despre ce-i vorba. Am acționat sub imperiul unui impuls subit. Am aflat că puteam prinde o legătură de noapte, prin Paris. Am coborît din avion acum două ore.

Era prea mult pentru puterea lui de a înțelege, cînd încă nici nu-şi băuse cafeaua. Se simțea extraordinar de tulburat şi oarecum asediat. Anne-Marie, presupuse el, avea tot dreptul să apară aci, dar nu era cam exagerat să cadă pe capul lui în modul acesta, tocmai la cafea? Evident, persoana ei nu constituia o priveliște tocmai neplăcută. Părea foarte tînără; în pantaloni negri şi tricou – purta pînă şi bocanci de schi – arăta (gîndi el) aidoma fetei de cincisprezece ani care se, măritase cu Jean-Claude Marschal. Îşi bău cafeaua şi simți că i se mai limpezeşte mintea.

– Canisius, rosti ea calm în vreme ce mînca o brioşă cu gem de caise, care se bucură sincer ori de cîte ori poate să spună oamenilor lucruri neplăcute lor, mi-a afirmat că Jean-Claude a plecat cu o fată. Care este realitatea? E cu vreuna din acele păpuşi sulemenite care se învîrtesc pe lângă pistele de schi?

– Nu ştiu. E originară din Köln. A întîlnit-o acolo. Are optsprezece ani, este vînzătoare, pare să fie foarte frumuşică, îi place dansul, şi patinajul şi o cheamă Dogmar.

– Ce-am spus eu? Una din acele păpuşi sulemenite, zise ea după ce muşcă din nou din brioşă. Jean-Claude trebuie să-şi fi ieşit din minți. Mă îngrijorează. Ceva nu e în regulă cu el. De asta am şi venit. Nu te supară?

– Madame, este soțul dumneavoastră. Mie mi s-a cerut doar să-l găsesc.

– Nu este o crimă să fugi cu o fetiță din Köln.

– Nu. Dacă nu s-a folosit cumva de vreun mijloc violent, ceea ce ar fi extrem de neplăcut. Poate că a făcut o imprudență, dacă după cît se pare, nu doreşte să fie găsit.

– N-a spus oare Talieyrand că o imprudență e mai rea decît o crimă?

– Cred că se referea la ceva care le cuprinde pe amîndouă. Mă întreb dacă soțul dumneavoastră n-a săvîrşit niciodată vreo crimă?

– Ce te face să crezi una ca asta ?

– Poate faptul că sînt polițist… Trebuie să mă bărbieresc…

– Du-te şi bărbiereşte-te. Nu te preocupa de mine.

Era dezorientat. Se simțea stîngaci şi provincial; într-adevăr, o senzație infernală. Cu femeia asta pe cap lucrurile se vor complica, evident. Ce urmărea Anne-Marie? De ce venise să-şi bea cafeaua în camera lui, fără să-i fi dat timp mai întîi să se bărbierească?

– Ai să mă socoti obraznică dacă am să te întreb ce ai de gînd să faci?

– Van der Valk îşi plimbă mîna peste bărbie, apoi puse maşina de bărbierit deoparte.

– Am de gînd să fac un duş, spuse el luîndu-şi hainele. Se poartă aşa, gîndi el, fiindcă sînt prea bogați. Nu-mi

place treaba asta; de fapt, mă simt al dracului de prost. Ar trebui să mă aflu acum la Amsterdam, să stau la birou şi să întocmesc rapoarte. Nu ţin de poliţia din Innsbruck şi nu mă pot obişnui să mă trezesc din somn şi s-o găsesc pe soţia unui milionar lângă patul meu, turnindu-şi cafea.

Totuşi, aluzia fusese străvezie. Poate că între timp va pleca, nădăjdui el în vreme ce-şi peria părul umed. Îşi simţea capul mai limpezit.

Anne-Marie plecase, dar se înapoiase din nou. Pe patul lui era în tins un pulover foarte frumos, extrem de luxos şi îngrozitor de scump. Unul din acele obiecte tricotate pe care magazinele sportive de lux le etalează în vitrine. Se uită la el.

Anne-Marie stătea lângă fereastră şi fuma o ţigară.

– Ce-i asta?

– Un pulover. Puloverul dumitale fără guler nu-i de niciun folos pe meleagurile astea. Ai nevoie şi de alţi pantaloni. Ţi-i voi procura eu. Bocancii merg.

Van der Valk se uită la pullover, care avea tocmai culoarea potrivită şi era foarte atrăgător.

– Trebuie să vă spun două lucruri, doamnă Marschal. În primul rînd, sînt poliţist şi ca atare nu pot accepta nici un fel de cadouri din motive lesne de înţeles. Ştiţi ceea ce delicateţea franţuzească numeşte într-un cuvînt „cadouri”, în al doilea rînd, nu primesc lucruri de la femei nici măcar în viaţa mea particulară. În afară de aceasta obişnuiesc să-mi beau cafeaua de dimineaţă în tovărăşia soţiei mele.

– Vorbeşti prostii, rosti ea calm. Dacă fata aceea este tot atît de proastă, Jean-Claude o va trimite imediat cu trenul acasă. Niciodată n-ai să fii în stare să schiezi; şi ai să stai tot atît de ţeapăn ca majoritatea olandezilor.

– Nu doresc să schiez. Nici nu în tenţionez să schiez.

– Eşti totuşi într-o localitate în care toată lumea schiază, zise ea cu nerăbdare. Schiază, sau stai potolit pe şezut.

Van der Valk deschise gura, şi o închise iarăşi. Viața se desfăşura prea rapid în dimineața asta; simțea că îmbătrîneşte.

– Puneți-l. Ai să arăți bine în el. Şi nu mai repeta prostiile acelea copilăreşti despre „cadouri”, fiindcă ştiu perfect de bine că domnul Canisius îți plăteşte cheltuielile, Ai venit aici, nu-i aşa? cu trenul, cu un taxi, sau cu ceva tot atît de afurisit. Îmbracă-l.

– Sînteți geloasă pe el? Sau sperați să vă vadă şi să-l faceți gelos?

Anne-Marie îl privi, lung, fără să scoată un cuvînt.

Ei bine, asta era viața cu cei bogați; să schiezi sau să stai potolit pe şezut. Luă puloverul şi începu să-l îmbrace. În timp ce-l trăgea peste cap se simți prins pe la spate de o pereche de brațe puternice, musculoase; simți un corp tare care mirosea bine; ciudat, faptul în sine nu era de loc neplăcut. Încercă senzația lui Iona cînd văzuse că se deschide gura balenei. Îşi scoase puloverul şi trase cît putu de tare şi de mult aer în piept – brațele îl lăsară deodată. Anne-Marie se întinsese pe spate în patul lui şi îşi pusese mîinile sub cap absentă. Începu să facă mişcări de ridicare a picioarelor, spre a-şi întări muşchii stomacului.

– Sînt o persoană capricioasă, vanitoasă, dezagreabilă, spuse ea calmă. Am fost rănită rău sufleteşte. Sper să dau ochii cu această dansatoare, această frumoasă Pisslinger. Sper să o văd pe pista olimpică. Cred că am să-i învinețesc un ochi. Am s-o arunc de pe schiurile ei afurisite.

Van der Valk îşi pieptănă părul şi rînji.

– Foarte drăguț puloverul acesta. Începe să-mi placă. Sînteți o persoană foarte impulsivă, nu-i aşa?

– Da, cînd mă avînt. La nevoie ştiu să calc şi alături, nu numai drept înainte.

– Ştiți, soțul dumneavoastră ar putea fi la ora actuală, în orice punct al Austriei.

– Astăzi are loc aici un concurs. Vor coborî pe pista olimpică fetele. Vor atrage o mare mulţime de curioşi.

– Văd. Vorbiţi cu mult entuziasm. Credeţi că îl va atrage şi pe el?

– Îi place să asiste la concursurile de fete. Cercetează fiecare nouă recoltă. Desigur, dacă ai de gînd să alergi prin toată Austria, n-ai decît. Ar fi însă o mare pierdere de vreme. Destinde-te, distrează-te, nu mai fi atît de olandez. În viaţă nimic nu are importanţă… N-ai înţeles acest lucru?

– Evident. Nimic nu este prea important.

– Iei totul prea în serios, rosti ea cu nerăbdare. E limpede ca lumina zilei că Jean-Claude a plecat dornic de noi amuzamente, de schimbare. A cules de pe undeva o păpuşă ridicolă cu care să facă puţin schi. Ar trebui să înţelegi că asta lămureşte totul. Nu are niciun rost să continui această performanţă de urmărire. Dă-l încolo pe nebunul acela de Canisius. Te-a pus să-l urmăreşti pentru că este mai sărit de pe linie decît o fată bătrână. Acum eşti aici – foarte bine, profită de ocazie. Amuză-te.

– Cu dumneata, zîmbi el în colţul gurii.

– Ah, nu te grăbi. N-a fost din partea mea decît o mică izbucnire de mînie. Gelozie, dacă preferi. Sînt impulsivă, şi cînd reacţionez, voltajul creşte la maximum.

– Te numărai printre concurente, nu-i aşa?

– Da – dacă ajung la o competiţie, pot fi mai iute decît acea Pisslinger sau cum o cheamă, şi Jean-Claude o ştie prea bine. Care este numele ei adevărat?

– Dagmar Schwiewlbein.

– Poftim. Poate fi ăsta un nume? Rîse.

– Nemţii nu văd nimic comic în el.

– Eu da, totuşi. Pentru cineva care schiază!

– Îţi închipui deci, că nu vei avea altceva de făcut decît să te duci la el şi să-l baţi pe umăr.

– Spune-mi atunci ce ai face dumneata, dacă n-aş fi eu aici ca să-l găsesc în locul dumitale?

– Oh. Numai o lungă şi plictisitoare treabă de rutină, spuse el calm pîndindu-i reacțiile. Pui o întreagă aparatură în mişcare pe un anumit teritoriu. Colinzi prin hoteluri, restaurante, birouri care închiriază cabane, prin garaje, magazine – cît mai multe, dacă e necesar.

Nu era nevoie să-i spună cît de puțin se entuziasmase de treaba asta poliția austriacă – începînd de la Salzburg şi pînă la Feldkirch.

– Vezi? spuse ea ridicînd din umeri. Nu se poate ceva mai stupid. E ca şi cum ar fi vorba de un gangster sau ceva asemăntăor. Încearcă să uiți că eşti polițist. Am să te învăț să schiezi.

– Foarte bine, spuse el calm.

Pe cine credea ea că înşeală? Ce femeie impulsivă! Foarte bine. Se va ține scai de ea; era destul adevăr în povestea ei ca să acționeze cum trebuie. Fără îndoială că dorea să-l găsească pe Jean-Claude, şi fără îndoială că lui îi era mai uşor să-l găsească alături de ea, decît fără ea. În mijlocul mulțimii, Van der Valk ar putea să nu-l recunoască. Anne-Marie, însă, i l-ar arăta imediat. Natural, el ştia că pînă la urmă va da de urma domnului Marschal, chiar de-ar fi să răscolească toată regiunea de la Salzburg pînă la Feldkirch. Oamenii au nevoie să mănînce sau să doarmă undeva, şi Marschal avea gusturi costisitoare…

Dar ar trebui să acționeze în acest sens. Era aproape sigur că Anne-Marie avea dreptate cînd afirma ca cei doi fugari erau în Innsbruck sau prin imprejurimi, şi că lăsaseră urme pe care ea va şti să le depisteze. Van der Valk nu-i vorbise despre conturile de la bancă, dar mersese cu ea la o astfel de instituție; ea venise într-o goană, şi avea acum nevoie de ceva bani. Van der Valk se minuna de uşurința cu care aceşti oameni tratau problemele băneşti,

tot atît de fireşti pentru ei ca şi apa pentru un locuitor de la oraş – întorci robinetul şi începe să curgă. O privise cum glumea cu casierul din spatele ghişeului şi cum se înapoia spre el cu buzunarele hanoracului pline cu bancnote.

– Ai un cont la Innsbruck?

– Nu. Viena.

Nu mai pusese alte în trebări. Primise probabil nişte veşti de acolo, gîndise el.

Acum urmăreau concursul, sau mai degrabă mulțimea. Nu văzură pe nimeni care să semene fie cu Jean-Glaude, fie cu Tanzmariechen.

Schiul începu să-i capteze interesul. Asista pentru prima oară la un concurs, şi îi plăcea modul cum se avîntau fetele la curbe, muşcînd cu schiurile zăpada, aplecîndu-se lateral spre a contrabalansa forța centrifugă, ridicînd bețele de-a lungul brațelor, încovoindu-se spre a tăia aerul în faza finală a cursei şi legănîndu-se uşor spre a-şi spori viteza în pantă. Totul se desfăşura foarte rapid, foarte grațios, foarte excitant.

Anne-Marie păru că nu poate s-o înghită pe fata care realizase timpul cel mai scurt.

– Picioare ca nişte cioturi, ageră ca un buştean, cu tot atît de mult sex-appeal ca un pahar de bere trezită. Aşa se întimplă întotdeauna.

– Ah?

Se aflau acolo zece mii de oameni, poate mai mulți, dar dacă s-ar mai fi adăugat vreo două mii, diferența nu s-ar fi făcut remarcată în valea imensă şi albă. Pe un stadion de fotbal ar fi fost mai uşor – dar aici posibilitățile de a umbla încolo şi încoace erau reduse. Coborau din vîrful muntelui; mulțimea era înşirată pe o distanță de patru kilometri de-a lungul pistei olimpice; cu puțină răbdare, puteai s-o treci pe toată în revistă. În dreptul liniei de sosire – în vale – nu se aflau mai mult de două mii de persoane; Van der Valk le

prinsese în câmpul vizual al binoclului său.

– Aşa se întîmplă totdeauna, continuă ea. Schiorii buni cu adevărat, singurii amuzanți, aceia cu un stil frumos şi cu oarecare fler pierd puncte la pornire sau cad, şi în locul lor înving nişte tonți, cu un stil elefantin; gloabe.

Da, gîndi el vag, fata care-i plăcuse cel mai mult coborîse despicînd aerul şi scoțînd chiote spre a se încuraja; ieşind prea în afară la o curbă, făcuse un pas de patinator pe o porțiune în ghețată şi, cu un strigăt de imensă dezamăgire, sărise ca un iepure în plină mulțime. O mare de mîini se grăbiră s-o ajute să se ridice, şi acum stătea zguduindu-se de râs.

Mai erau încă concurente care coborau, dar o competiție de schi este în general cîştigată sau pierdută de primii doisprezece; şi fanaticii, interesați numai de performanță şi nu de spectacol şi atmosferă, adică de ceea ce nemții numesc „Stimmung”, se şi scurgeau în jos pe pantă, înapoindu-se la automobilele lor.

Van der Valk se uita la o pereche anume, care se afla cam la patru sute de metri înaintea lor sau, cum se spune, la ceva mai puțin de o bătaie de puşcă. Putea perfect să fie Marschal şi mica lui Tanzmariechen; fata, cu o căciulă mare de blană, era imbrăcată în costum adecvat; bărbatul fixa schiurile în port-bagajul de pe acoperişul unui automobil. Nenorocirea era că o mie de persoane arătau exact la fel. Nu le putea vedea nasul, şi cu atît mai puțin fața. Van der Valk ținea neclintit binoclul, aşteptînd ca bărbatul să se întoarcă spre el, cînd cineva i-l smulse din mînă. Anne-Marie observase brusc ce făcea. Automobilul roşu dădu înapoi cu spatele, viră, apoi o porni ca un proiectil la vale, pierzindu-se în cele din urmă după un pîlc de pini. Fără-grabă, Van der Valk îşi luă înapoi binoclul. Identificase un Fiat două mii trei sute.

„Am marcat un punct, îşi spuse el mulțumit. Sînt ai

mei!” Erau deci într-adevăr aici. Se simţea ca şi cînd ar fi băut pe nerăsuflate o cupă plină cu şampanie. Nu mai simţea frigul la picioare şi ochii îi sclipeau iarăşi. Se uită la Anne-Marie, pe chipul căreia plutea o indiferenţă totală.

– Aşa.

– N-am putut să-mi dau seama dacă era sau nu Jean-Claucle, spuse ea. Se aplecase ca să intre în maşină. Putea să fie un necunoscut oarecare.

Era o minciună; îşi zise Van der Valk, cea mai sfruntată din cîte auzise el vreodată.

– Poliţia austriacă poate pune mîna pe maşina aceea în mai puţin de o jumătate de oră. Nu avea de gînd să pună în mişcare poliţia austriacă, dorea numai să vadă cum va reacţiona Anne-Marie.

– Nu mai face pe idiotul, rosti ea mînioasă. Dacă chemi poliţia dai la iveală toată porcăria asta, inclusiv chestia cu zănatica aceea de fată. Nu poţi face una ca asta. În orice caz, nu are niciun rost. Mîine tot vor fi aici pentru slalom. Ai să-i urmăreşti cît ai să vrei. O să-ţi fie foarte uşor.

– Mi-ar fi mult mai uşor să pun mîna pe ei acum. N-ar fi exclus să ne fi văzut – adică pe dumneata.

Van der Valk ştia că acum va ieşi ceva la iveală.

– Eşti un imbecil. Nu-ţi dai seama că tocmai asta vrea Canisius să faci?

Van der Valk o porni repede pe pantă în jos. Anne-Marie trebui să fugă spre a se ţine după el.

– Stai o dată!

El se opri. Automobilul pe care-l închiriase era parcat în mijlocul mulţimii, cam la cincizeci de paşi de locul unde Jean-Claude îşi lăsase Fiatul roşu.

– Te rog, rosti ea. Te rog, intră în automobil, cu mine. Vreau să-ţi explic ceva. Îmi promiţi să nu faci nimic precipitat, mai înainte de a mă asculta şi pe mine?

– Foarte bine.

Anne-Marie deschise portiera. Îi izbi obişnuitul miros de aer închis. Era un automobil închiriat, model Rekord. Deşi nu se mai găsea o maşină de închiriat în întreg Innsbruckul, ea făcuse totuşi rost de una. Obținea tot ce voia. Aşa cum era învățat şi Jean-Claude.

Toată dimineața bătuse soarele, dar acum se înnourase şi amenința să ningă din nou. Zăpada proaspătă de ieri se aşternuse pe întreaga vale; şoseaua fusese însă curățată şi se putea circula cu viteză mare. Anne-Marie conducea prea repede, dar bine.

– Maşina asta nu corespunde standardului dumitale?

Ea ridică din umeri.

– Toate sînt nişte lucruri inutile. Le-am avut pe toate. Şi o Ferrari, şi o Masserati, şi o H Marschal ispano o mie nouă sute treizeci, cu caroserie înaltă şi cu volan de fildeş. Acelaşi serviciu ți-l poate face, tot atît de bine, şi un scuter.

Ce femeie impulsivă! Oh, nu – îşi schimbă părerea; mai degrabă Jean-Claude era un tip impulsiv, nesocotit. Să se încurce cu o fată ca aceea, fără a-şi bate capul o secundă dacă familia ei s-ar alarma, dacă poliția ar fi anunțată; alt om ar fi cugetat la toate astea. Îşi închipuia Jean-Claude că nu va fi urmărit? Şi fata – era de conceput că oamenii vor sta cu brațele în crucişate cînd li se va aduce la cunoştință că o fată de optsprezece ani a dispărut? Totuşi, nu se sinchisise. Venise chiar aci, la Innsbruck, să se distreze schiind, fără să se preocupe de altceva. Era ceva irațional. Parcă îl impingea de la spate; voia să ajungă la ceva. Şi asta repede. Anne-Marie ştia despre ce era vorba.

Participanții la concurs denumesc pista – „groapa”. Sari în ea şi, o dată pornit, nimic nu te mai poate opri, în afară doar de o cădere în zăpada moale de la marginea pistei, unde poți cu uşurință să-ți rupi un picior sau chiar gîtul. Te vezi acoperit de zăpadă, gîfîind, zguduit, fie rîzînd ca fata de astăzi, fie plîngînd ca ceilalți trei concurenți care

căzuseră exact în acelaşi loc. Nu mai ştii nimic şi nu te mai gîndeşti la nimic. Goneşti, folosindu-te doar de muşchi şi de instincte, tinzînd să atingi o sută de kilometri pe oră. Concurenții bărbați realizează o medie superioară vitezei de nouăzeci de-a lungul întregii piste; fetele reuşesc o medie mai redusă. Concursul de schi în sine e o prostie, pentru că în cele din urmă oricine poate învinge; condițiile se schimbă de la un minut la altul, şi titlul de campion olimpic poate fi cîştigat cu prețul unei sutimi de secundă. Dar faptul de a goni cît poți de repede, fără a te opri, într-o cursă în care fiecare metru te poate băga în spital pentru un an, este totuşi o realizare, căci în niciun alt sport nu pătrunzi cu atîta intensitate pînă în centrul magic al vieții. Van der Valk constatase acest lucru în cursul dimineții.

Fără îndoială, Anne-Marie nu fusese o simplă concurentă la cursele de slalom. Poți face slalom în două feluri. Fie repezindu-te sălbatic, în speranța că nu te vei lovi de nimic, fie manevrînd cu îndemînare, ca să eviți obstacolele. Printre fragilele jaloane cu fanioane mici şi fluturinde țîşnesc nişte libelule irizante, care se transformă apoi în omizi, meschine şi ostenite. Jaloanele sînt făcute dintr-un material plastic special, flexibil, căci la viteza unui slalom un băț de lemn sau de bambus ar fi prea periculos. Se gîndi că Anne-Marie se afla într-o cursă de slalom ale cărei steaguri el nu putea încă să le vadă. Toate mişcările erau fără înțeles, asemenea jargonului de schi. Ce însemna pas de ocolire, plug, cristiana răsucită, telemac, pas de patinaj ori schuss, cînd o ceață deasă de nepricepere acoperea tot acest limbaj încîlcit? Cînd nu putea să vadă niciun steag.

Ea opri maşina în fața la Kaiserhof, şi se dădu jos fără să-i arunce o privire.

– Vino sus în camera mea. Vreau să-ți vorbesc în linişte, şi aici e plin de ziarişti clevetitori.

Se opri o secundă pentru a-şi găsi cheia. Doi ziarişti

aşteptau să li se dea legături telefonice.

– Ascultă-mă pe mine, categoria uşoară are un avantaj firesc la cursa gymkhana, spunea unul.

– Ce spui de marele schuss de la urmă? interveni celălalt. Cele zece kilograme suplimentare ale ei au servit-o straşnic; a cîştigat aproape o secundă într-un singur avînt. Am cronometrat-o chiar eu.

Discutau ca nişte prieteni.

Anne-Marie îşi scoase bocancii, zvîrli hanoracul pe un scaun aurit în stil baroc şi ridică receptorul.

– Trimiteți sus o sticlă de whisky şi două pahare. Se uită la Van der Valk.

– Stai jos, porunci ea brusc.

Se plimba prin cameră, privind pe fereastră zăpada care începuse să cadă din nou. El îşi aprinse liniştit o țigară, îşi zise că Anne-Marie avea de gînd să efectueze slalomul şi că în curînd şi el va fi în stare să depisteze steguleţele.

– Te rog să încetezi urmărirea. Să-l laşi pe Jean-Claude în pace. Pleacă acasă şi uită-l. Am dreptul să te rog acest lucru. La urma urmelor, sînt soția lui. Restul este numai formalism. Nu te îngriji de Canisius. Cu el, aranjez eu treburile.

– Nu-i chiar atît de uşor. Canisius nu m-a angajat în calitate de detectiv particular.

– Dar nu poți să-l arestezi pe Jean-Claude. Nu a săvîrşit nici o crimă.

– Despre asta nu mi s-a spus nimic, rosti el sec. Sînt ofițer de poliție şi lucrez conform instrucțiunilor. Aceste instrucțiuni sînt simple. Să-l găsesc şi să aflu pe cît posibil ce are de gînd să facă.

– Şi pentru ce crezi că ți s-au dat aceste în strucțiuni?

– Nu e cazul să reflectez asupra acestui lucru. Superiorii mei sînt satisfăcuți fiindcă au o justificare. Dispunem deja de probe care ne justifică rolul. A lua o fată de la ea de-

acasă pare destul de inofensiv. Dar fata e minoră şi, datorită acestei imprejurări, se află în grija şi sub protecția, autorităților. În toate țările europene asemenea fapte sînt pedepsite de codul penal. N-ai auzit niciodată de ademenirea de minore?

Anne-Marie îşi turnă un pahar mare de whisky, îl goli dintr-o dată, ca şi cum ar fi în cercat să se blindeze înaintea unei lupte cu nişte imbecili încăpățînați.

– Cînd te-am cunoscut la Amsterdam, am avut impresia că eşti un om cu scaun la cap. Nu crezi nici dumneata în toate aceste fraze sforăitoare. Ştii foarte bine că nu-s decît un pretext.

– Desigur. Din primul moment în care mi s-a expus toată această poveste, am început să mă întreb pentru ce un om dispărut de acasă – un caz care nu implică decît o simplă acțiune polițienească de rutină – a necesitat mobilizarea unui inspector din brigada criminală, cum sînt eu, pentru a încerca să-l găsesc, fără a se lua în prealabil niciuna din măsurile obişnuite. Nici un anunț la Interpol, nici un anunț la vreun organ administrativ a cărui treabă este să verifice, de pildă, hotelurile. Foarte ciudat. De fapt, n-am auzi să se fi intreprins o astfel de acțiune de cînd mă ştiu.

– Şi de ce crezi că s-a intreprins?

Vocea ei era mîngîietoare, ochii îi străluceau, probabil sub în fluența whiskyului. Îşi mai turnă un pahar şi, după o clipă de gîndire, umplu şi al doilea pahar. Se apropie de el şi i-l oferi. Van der Valk îl luă şi bău puțin. Un whisky foarte bun.

– Aş spune, rosti el cu fermitate, că se află desigur în joc o foarte mare sumă de bani. Domnul Canisius şi prietenii săi manifestă o oarecare nervozitate la gândul că soțul dumitale ar putea săvîrşi un act care să-l facă iresponsabil în ochii lumii. S-au alarmat, poate, fiindcă se tem că domnul Marschal e în stare să înconjoare lumea, jucîndu-

se cu o avere care în ochii oamenilor reprezintă o cifră colosală.

– Înclini să accepți acest punct de vedere ’?

– Nu înclin, sînt plătit pentru asta. Ea clătină din cap cu tristețe.

– Pune-ți capul la contribuție. Încearcă să înțelegi. Van der Valk mai bău puțin whisky; îi plăcea foarte mult.

– Oamenii care dispun de mulți bani, de foarte mulți bani, nu sînt uşor de înțeles. Fac lucruri pe care oameni obişnuiți, ca mine, le găsesc de neînțeles. Eu încerc să văd pentru ce un bărbat ca domnul Marschal îşi părăseşte brusc căminul, fără a lăsa nici o explicație. De ce pleacă la Köln tocmai în timpul carnavalului şi o şterge cu o fată frumuşică într-o uniformă veselă? De ce o cîrmeşte apoi la munte, fără să aibă altă grijă decît să se desfete, privind concurentele de schi din acest an?

– Eşti plătit ca să nu pleci cu idei preconcepute, spuse ea. Poftim încă puțin whisky. Foarte bine. După cum ai remarcat şi dumneata, dispun de foarte mulți bani. Am să te plătesc ca să te smulgi din această atmosferă de imbecilitate. Vrei să-ți spun pentru ce?

Anne-Marie terminase şi al doilea pahar cu whisky. Luă sticla, se apropie de Van der Valk şi se plecă asupra lui spre a-i umple paharul. Van der Valk înțelese în acel moment că o femeie foarte frumoasă în costum de schi, care bea whisky într-un dormitor de hotel cu ferestrele spre munți, este ceva extrem de ispititor, tot atît de ispititor ca şi o fată de optsprezece ani în timp de carnaval îmbrăcată în costum de Tanzmariechen.

– Presupune că ți-aş explica toate aceste. Ah, în pat? îi spuse ea drăgălaş la ureche.

Avea un miros de femeie sănătoasă, de uşoară transpirație şi de parfum. Era mirosul liniei scumpe a puloverului, a unsoarei de bocanci, a pielii, a whiskyului.

Era cel mai seducător miros din lume.

– Canisius şi cei din clanul său sînt foarte vicleni, după cum ştii. Dezbracă-mă.

– Îmi amintesc de o femeie din Amsterdam care-mi spunea: „Am concepții spaniole în această privință”. Ei bine, din întîmplare, aceleaşi concepții le am şi eu.

– Crezi că domnul Canisius dispune de unele informații care l-ar putea încrimina pe Jean-Claude sau pe mine? Nu-i aşa?

Trecuse acum înapoia lui Van der Valk şi îşi încolăcise brațele în jurul grumazului lui.

– Vrei să-ți vorbesc despre asta. Am să-ți arăt cît de spaniolă pot fi, dacă bineințeles vrei.

El se ridică, luă sticla de pe masa pe care o pusese Anne-Marie, îşi umplu paharul, îl bău încet, apoi trase cu putere în piept aerul parfumat.

– Da, zise el. Aş vrea să ştiu mai multe lucruri. Cred că domnul Marschal mi-ar putea lămuri multe din ele. Mi-ar place să-l întîlnesc. Vreau să-l întîlnesc mai mult ca oricînd. Dacă are de gînd să vină mîine, spre a asista la slalomul fetelor, am să dau de el. Dacă nu apare, am să ridic în treaga Austrie în picioare, pînă ce domnul va ieşi la iveală. Nu ştie probabil că poliția germană supraveghează toate granițele. Poliția vrea fata în apoi. Asta vreau şi eu. Ar fi foarte plăcut să mă culc cu dumneata, dar mai e ceva ce-mi doresc şi mai mult. Să stau de vorbă cu soțul dumitale. Pentru mine ar fi extrem de important, sînt polițist. Ceea ce gîndeşte sau face Canisius mă interesează mai puțin decît ceea ce gîndeşte sau face Jean-Claude.

– Foarte bine, spuse ea după un moment. Foarte bine. Pate că ai dreptate. Vom sta de vorbă mîine.

– Ne vedem iarăşi mîine dimineață, zise el fără să se tulbure. Mulțumesc pentru whisky.

Chelnerul îl plasă la o masă unde doi ziarişti îşi beau cafeaua; scutură neglijent firimiturile, explicîndu-i în acelaşi timp că o masă liberă pentru o singură persoană era greu de găsit într-o asemenea îmbulzeală. Anne-Marie ar fi obținut cu uşurință una... Pe Van der Valk nu-l indispuse acest lucru. Se va distra trăgînd cu urechea la sporovăială lor; nici acestora nu le-ar fi displăcut să dea lămuriri acestui începător cu ochii rotunjiți de uimire. Nici uneia din cele două părți nu-i lipsea bunăvoința. Discuția ziariştilor continuă plină de în sufletire.

– Desigur, la pantă e imbatabilă, şi tocmai asta o deserveşte serios între jaloane. Nu se poate spune că e greoaie, necizelată, totuşi perspectivele ei s-au închis.

– Vă rog explicați-mi şi mie lucrurile acestea, spuse Van der Valk cu gura plină de pîine. Strecurarea aceasta printre jaloane mi-a părut în totdeauna lipsită de sens.

– Nu-nu, este exact pe dos, exclamă cu entuziasm unul din ziarişti.

Dădu la o parte ceaşca de cafea şi începu să orînduiască o pistă de schi cu bucăți de zahăr.

– Arată exact ca o pantă, hm, cu zăpadă pe ea. Dar afară de toate adînciturile şi accidentele de teren, pista e mărginită şi de pante laterale, vedeți? Toate aceste obstacole sînt deosebit de viclene. Alergătorul dă năvală prin prima poartă, vedeți, se şi trezeşte coborînd vijelios valea aplecat spre dreapta. Spre a spori dificultățile, urmă toarea poartă este plasată spre stînga, şi se îndreaptă aparent spre susul pantei, împotriva mersului firesc. Trebuie deci să-ți frînezi avîntul, care creşte datorită propriei tale greutăți, să coteşti într-o direcție nouă, de-a curmezişul în dinației terenului, şi, să găseşti unghiul exact spre a-ți croi drum pînă la poarta următoare – e destul să deviezi cu cinci centimetri de la ruta normală, şi schiul ți se agață de fanion; şi toate astea trebuie să le faci

fără a micşora ritmul. E mai cumplit decît în iad.

– Şi ei schimbă ritmul, avu celălalt grijă să adauge spre a-i impărtăşi şi propriile sale cunoştinţe. Te pun astfel să te repezi în zig-zag, după cum v-a spus şi el, printre porţi destul de în depărtate; dar tocmai, cînd le-ai prins şpilul, te vîră într-o serpentină cu unghiuri foarte bruşte, unde porţile sînt plasate doar la trei sau patru metri una de alta, în loc de zece sau doisprezece ca pînă atunci, şi bietul alergător, care începuse să aibă senzaţia că dansează un tango minunat, trebuie să se lanseze într-un twist în drăcit.

– Pui, ori cotlet de viţel? întrebă chelnerul zăngănind pe tavă cestile de cafea.

– Viţel.

Ştia el cîte parale fac bieţii pui pregătiţi pe bandă rulantă.

– Haide, Harry, dă-i mai repede cu prăjitura.

– Nu e nici o nenorocire dacă mai întîrziem puţin, spuse Harry.

– Anschluss, explică celălalt. Anschluss norvegian. Noi îi învăţăm, să facă slalom, şi ei ne învaţă săriturile la schi, ha!

– Slalom uriaş… cu intervale de treizeci de metri, adăuga Harry, pişicher. Şi acum, la revedere.

Da, slalomul lui Anne-Marie era foarte înşelător. Care era raţiunea acestei bruşte schimbări de poziţie? De ce dăduse buzna tocmai la Innsbruck? De ce încercase brusc să-l abată din drum, să-l facă să-şi piardă interesul, după ce la Amsterdam acceptase ideea ca Van der Valk să-i caute soţul?

Da, Canisius o informase. Se comportase corect; era firesc ca domnul Canisius să telefoneze spre a-i da unele asigurări. Am primit veşti de la el, nu-ţi face griji; dacă cineva va încerca să-i facă vreun rău, vom interveni.

Dar nu se întîmplase aşa. Canisius făcuse aluzii ironice referitor la şederea la Innsbruck a lui Jean-Claude în tovărăşia unei tinere nemțoaice. Spusese ceva care o atinse adînc, şi Van Der Valk se întreba dacă domnul Canisius o făcuse numai din gelozie.

Anne-Marie trebuie să fi simțit un şoc. Se gîndea la vorbele ei: „Sînt singura femeie care contează în ochii lui”. Şi mica izbucnire de mînie din cauza ceştilor de cafea nu fusese un simplu pretext. Să fi fost oare numai gelozie? Van der Valk nu era atît de sigur. Schimbarea ei de poziție fusese prea bruscă, încercase prea neîndemînatic să-l abată din drum şi să-l arunce în brațele fetelor norvegiene, „N-am putut să-mi dau seama dacă era el sau nu.” Ce rău putea să rezulte dintr-o întîlnire a lui cu Jean-Claude, dintr-o convorbire cu el, din îndepărtarea micuței Tanzmariechen şi expedierea ei acasă, la, părinți? Evident, Anne-Marie nu ar putea avea obiecțiuni. Se comporta ea astfel fiindcă avusese într-un fel de-a face cu Canisius? Îi spusese el ceva, îi dăduse a înțelege, îi sugerase sau manifestase fără voie satisfacția pe care o încerca?

Van der Valk nu ştia. Telefonă soției sale înainte de a se culca.

Era o coadă teribilă la teleferic. O mare mulțime de oameni era dornică să asiste la cursa de slalom ce avea să se desfăşoare pe două porțiuni în josul şi de-a lungul pantelor, pînă la drumul din vale; însă şi pista olimpică fusese din nou deschisă publicului, după ce rămăsese închisă timp de o săptămînă pentru concurs. Fel de fel de sportivi cu schiurile pe umeri se suiau pe munte, cu gîndul să înfrunte mai tîrziu pista de curse, stârniți şi îmboldiți de isprăvile din ajun ale fetelor… O bună parte din aceştia nu erau nici suficient de îndemînatici, nici suficient de experimentați spre a participa la o cursă atît de rapidă şi

de dificilă; mulți dintre ei aveau să plătească pentru cutezanța cu care se angajaseră într-o acțiune care le depăşea puterile – cu un picior rupt sau cu un umăr dislocat. Austriecii erau pregătiți pentru aceasta, îşi zise cinic Van der Valk. Aveau un elicopter parcat la capătul de jos al pistei; dacă cineva va avea nenorocul să-şi rupă literalmente oasele, va fi dus cu elicopterul la spital; la fel urma să se întîmple şi dacă vreuna din concurente avea să în registreze o cădere nereuşită la slalom!

O mare mulțime se frămînta în jurul pistei de slalom; spectatorii, şi mai numeroşi, se înghesuiau de-a lungul porțiunii din vale a pistei. Ziariştii pălăvrăgeau, publicul pălăvrăgea, difuzoarele urlau.

Releurile de radio erau instalate şi verificate, aparatele televiziunii ocupau mai mult spațiu decît le-ar fi trebuit, oficialii alergau de colo pînă colo, fluturînd mici foi de hîrtie, dîndu-şi multă importanță. Tablourile electrice care înregistrau scorul difuzau zănatic tot felul de numere care nu aparțineau nimănui; armate de colaboratori mărunți se agitau preocupate, asemenea termitelor, întinzînd frînghii spre a zăgăzui publicul, plasînd brancarde la intervale strategice, urcînd şi coborînd pe pista sinuoasă dintre porți, alergînd şi agitindu-se prin zăpadă.

Dincolo de barăcile de lemn împodobite cu steaguri, pilotul elicopterului flirta cu fata de la dulciuri şi, din cînd în cînd, se desfăta cu o ceaşcă de Ovaltină. Reporterii se năpusteau încolo şi-ncoace, legîndu-se de oameni, agitînd microfoane, purtîndu-le fie în mînă fie atîrnate de cravată, cu cabluri scoase ca din mânecă pe care le tîrau după ei, fără să se încurce în ele şi manevrîndu-le cu picioarele, asemenea femeilor care ştiu să umble degajate cu rochiile lungi de seară.

Plutea în aer o mare tensiune. Se desfăşura ultimul concurs de seamă al sezonului, care avea să decidă

plasamentul şi premiile. Tinerele austriece luptaseră în ajun cu îndîrjire, realizind un foarte mic avans la cursa din vale. Îl vor pierde datorită tinerelor franțuzoaice cu tehnica lor superioară la slalom? Toți ştiau acest lucru şi erau gata să explice avantajele vecinilor. Van der Valk nu ştia şi nici nu-i păsa. Dibuise un Fiat roşu „stație vagon" şi folosea întens binoclul – a doua sa pereche de ochi.

Anne-Marie, cu schiurile pe umăr, stătea de vorbă cu un reporter pe care-l cunoştea – se pare că-i cunoştea pe toți! Se întoarse spre Van der Valk.

– Au căzut zece centimetri în timpul nopții, dar s-au contopit bine cu vechea zăpadă. Straşnică zăpadă. Pista e foarte rapidă. Peticele de gheață, cred ei, vor favoriza pe tinerele franțuzoaice. Am să mă reped şi eu pînă sus, în vîrf.

– Pentru moment, eu rămin aici,

– Cum doreşti, spuse ea.

Van der Valk îşi în dreptă binoclul spre un grup care urca în teleferic; o căciuliță de blană îi atrase atenția. O astfel de căciuliță căzăcească purta mica Tanzmariechen. Ar putea să fie ea. Şi ar putea să nu fie; nu vedea prea limpede. Se afla şi un bărbat cu ea; ar putea să fie – ar putea să nu fie; nu era atît de simplu. Îşi vîrî binoclul în partea de sus a fermoarului şi o porni în jos la vale sărind ca un cangur, lunecînd şi plonjind. În vale zăpada era bine bătătorită. Alerga din ce în ce mai repede.

Cînd ajunse acolo, nu mai găsi atîta îmbulzeală, aşa că nu mai trebui să aştepte. Bărbatul şi fata plecaseră de mult, şi Anne-Marie plecase – chiar cu „vagonetul" din fața lui.

Cît de încet mergea, clătinindu-se, vibrînd, huruind. Soarele apăru. Brusc, uimitor de cald în aerul tăios, înțepător.

– Asta va aşterne ulei pe pistă, spuse un bărbat din

preajma lui.

Li se oferea o priveliște excelentă asupra pistei de slalom; primul concurent aluneca deja în jos, într-un lanț de derapări controlate.

Van der Valk o luă repede din loc şi, neîmpovărat de schiuri, alergă spre capătul de sus al pistei. Da, acolo se afla Anne-Marie, îngenuncheată, trebăluind la legăturile schiului; o vedea lovind uşor cîrligele ca şi cum nu ar fi fost mulțumită. Vreo şase persoane îşi aşteptau rîndul să pornească în cursă. Van der Valk se poticnea prin zăpada proaspătă. Un concurent țîşni dintr-o săritură peste puterile sale, zbură foarte iute pe o distantă de vreo treizeci de metri, în vreme ce brațele lui prinseră a izbi aerul ca nişte aripi de moară; se lovi de o ridicătură minusculă a terenului, îşi pierdu echilibrul şi dispăru în chip miraculos, într-o grămadă mare de zăpadă lăsată acolo anume spre a înlesni o aterizare fericită pentru nesocotiți. Un grup de băieți şi fete care stăteau în căpătul de sus al pantei se topeau de râs. Van der Valk o ajunse pe Anne-Marie; ea îşi pusese schiurile cîtă vreme el urcase gîfîind, şi cînd îl văzu se întoarse spre el.

– Va să zică, ai venit. Să te uiți după mine cum pornesc.

Deodată, amîndoi zăriră căciula. Van der Valk o apucă de mânecă. Alți doi schiori se năpustiră uşurel pe pistă, aplecîndu-se cu grijă înainte, ținindu-şi schiurile paralele, Anne-Marie scoase un țipăt:

– Jean-Claude! Jean-Claude!

Van der Valk îl văzu în aceeaşi secundă; fusese pînă atunci mascat de un individ gras, care pornise cu schiurile în jos. Marschal făcu o alunecare oblică şi îşi înfipse marginile schiurilor la câțiva metri mai departe. Nasul lui Jacques Anquetil!

Marschal se uită numai o secundă. Îşi văzu soția şi privirea i se opri cam şapte sutimi de secundă

(cronometrat de ceasul de marcaj electronic) asupra lui Van der Valk. Se mişca fără şovăială. Puse o mînă înapoia căciulii fetei, şi o lansă pe pistă, lăsînd schiurile să alunece, ca şi omul cel gras, ridică bețele care-i atîrnau de încheietura mîinii şi îşi luă avînt, cu o uşurință şi iuțeală de profesionist. Era Marschal. Nu mai încăpea îndoială.

Anne-Marie, cu bețele în fipte în zăpadă, îşi vîrî părul sub capişon, gîfîindi.

– Dă-i drumul, oh, dă-i drumul. Pune mîna pe ei. Fă orice, umblă şi cu capul în jos dacă vrei, numai ține-te de el. Trebuie să-i vorbesc. Trebuie. Acum porneşte, ce mai aştepți?

Marschal ajunsese fata din urmă înainte de curbă, se dădu la o parte ca să îi facă loc, apoi o întrecu. Ea schia cu mare grijă, căci panta era prea rapidă şi abruptă pentru posibilitățile ei, dar se mişca totuşi cu siguranță.

Anne-Marie porni foarte repede, făcînd să şuiere lung schiurile; gonea, păstrînd direcția de mers, înclinîndu-se uşor spre a-şi menține echilibrul la curbă.

Şi el care nu putea să schieze! Regretase acest lucru de cînd venise, aici... O luă nebuneşte la fugă spre teleferic, se poticni, patină, şi se întinse cît era de lung. O luă iarăşi la picior, mormăind furios, acoperit de zăpadă şi cu o mare durere în umăr.

Unul din chibiții obişnuiți de la munte se afla în telefericul schiorilor, un bătrân cu un dialect aspru, greu de înțeles, robust, mic de statură, ofilit şi zbîrcit, cu un loden cu glugă, prea lung pentru el.

– Ai căzut? chicoti el.

Van der Valk îşi scutură zăpada de pe haine şi înjură în gînd. Îl durea umărul. Prin aerul rarefiat de munte, se auziră aclamații ridicindu-se dinspre pista de slalom.

– Vom da un bobîrnac acestor tinere franțuzoaice, spuse bătrânul.

– Timpul, cincizeci şi nouă optzeci şi trei, behăi din fuzor, dar numele fu acoperit de ecou.

– Pentru cine, pentru cine? chițcăi bătrânul. E bine, foarte bine..

Van der Valk se uita în jos fără nici o însuflețire. Aproape că ajunseseră în fundul văii, cînd noi ovații se auziră cu intensitate sporită

– Cincizeci şi nouă optzeci şi unu, cel mai bun timp realizat pînă în prezent, răcni difuzorul.

– E vreunul de-ai noştri? lătră chibițul țopăind excitat pe platforma de coborîre.

– Nici vorbă că-i unul de-ai noştri, mormăi Van der Valk şchiopătind, şi umărul îl durea tare. Ce, credeai că e marțian?

Amărat, mergea şonticăind pe pîrtia bătătorită. Inima îi bătea puternic datorită altitudinii.

Nu văzu în capătul de jos al pistei nici căciula de blană, nici nasul caracteristic, nici pantalonul, negru, nici puloverul; nimic, nimic. Unde s-or fi aflînd cei trei? Trei sute de metri mai departe, motorul elicopterului tuşea şi huruia. În vreme ce-l privea, acesta se mişcă cu stangăcie, se înălță şi se întoarse, cîştigînd înălțime; nori de zăpadă pulverizată zburau stîrniți de curentul de aer al rotorului. Hurui pe deasupra capului lui Van der Valk; pe pistă cineva căzu.

O văzu atunci pe Anne-Marie alunecînd pe ultima şi cea mai uşoară porțiune a pistei. Alergă şchiopătand într-acolo.

– Unde s-au dus? întrebă el prosteşte. Cum se face că am ajuns înaintea dumitale?

– Am căzut, rosti ea jalnic. O cădere pe cinste. Mă uitam după fată, în loc să fiu atentă la traseu. Aşa mi-a trebuit. Am zburat de pe pistă la o curbă. Mi-am pierdut nu numai schiurile, dar şi respirația. Nici dumneata nu arăți mai

bine. Te doare umărul?

El se uita în altă parte. În josul pantei, dincolo de mulțimea, care urmărea sfârşitul cursei de slalom, se stîrnise mare agitație. Cițiva oameni gesticulau şi făceau gălăgie; un polițist cu bocanci de munte alerga greoi, răcnind congestionat la un alt grup.

– Cineva a şterpelit blestematul de elicopter.

Anne-Marie rîse, un rîs argintiu cu o nuanță de răutate. În alte împrejurări ar fi rîs şi Van der Valk. Era în stare să aprecieze o glumă bună. Îl impiedica însă aerul acesta de munte, respirația grea... îşi frecă resemnat umărul. Acceptă situația ca atare; combinația de iscusință şi îndrăzneală, posibilă mai ales celor care dispun de mulți bani, îşi dăduse rezultatele. Jean-Claude luase fata cu el, mica Tanzmariechen zburase.

Sus, pe munte, cei şaptesprezece concurenți din grupul fruntaş terminaseră prima repriză a slalomului.

Van der Valk se înapoie singur la Innsbruck. Îşi fricționă cu alcool umărul, îşi schimbă hainele, şi avu timpul să cugete asupra modului cum se făcuse de râs înotînd prin zăpadă.

Anne-Marie strigase cu intenție. Nu fusese un strigăt de recunoaştere, nici de mirare, nici de mînie. Fusese un strigăt menit să-l prevină pe Jean-Claude. Anne-Marie nu prevăzuse un singur lucru; hotărîrea lui Marschal de a rămîne cu fata. Jean-Claude observase că Van der Valk nu avea schiuri, dar că soția lui avea. Fata cîştigase poate un avans de treizeci de secunde – neglijabil însă pentru o schioară atît de bună şi de experimentată ca Anne-Marie. Dacă ar fi fost singur, Jean-Claude ar fi putut lua Fiatul roşu. Preferase s-o aştepte însă pe fată. În cele cîteva secunde – poate un minut – el luase hotărarea extraordinar de îndrăzneață de a şterpeli elicopterul care aparținea

guvernului austriac.

Riscul nu era chiar atît de mare pe cît ar fi părut la prima vedere. Un elicopter nu mai stîrneşte senzaţie, îl putea lăsa oriunde, cîştigînd astfel un avans de o jumătate de oră. Poliţia austriacă nu numai că nu se prea sinchisea de dispariţia milionarului din Amsterdam şi a vînzătoarei din Köln, dar nu şi-ar fi bătut capul nici cu elicopterul, de vreme ce l-ar fi recăpătat. Ar fi pus gestul în seama exuberanţei vreunui student. Descoperi un bar întunecat şi plin de fum ele ţigară, foarte binevenit după munţii acoperiţi de zăpadă orbitor de albă. Posomorît, comandă un coniac. Se încurcaseră rău iţele. Evident, multe lucruri se limpeziseră. Se alesese totuşi cu ceva…

Jean-Claude era plictisit. Avusese parte de o viaţă obositor de plicticoasă, şi o socotea poate şi mai anostă decît era. Uşor de înţeles: omului acestuia i se părea totul prea simplu, prea lesne de obţinut. Avea foarte mulţi bani şi se pricepea la toate. Putea să cîştige orice fără să se obosească, putea să-şi procure fără eforturi tot ce i-ar fi trecut prin minte. Dacă pierdea nişte bani, găsea ceva mai departe, pe trotuar, de două ori mai mulţi. Nimic nu-i mai făcea plăcere, nici măcar viciul sau crima. Fuga lui, datorită faptului că era sătul de toate, părea foarte plauzibilă.

Nu era însă numai atît. Jean-Claude se înfricoşase. Canisius pusese poliţia pe urmele lui. El nu ştiuse acest lucru, dar îl ghicise. De îndată ce-l văzuse pe Van der Valk, bănuise, apoi recunoscuse ameninţarea. Canisius îl avea cu ceva la mînă. O crimă poate. Cine ştie? Poate o escapadă de acum câţiva ani. Să presupunem – o simplă ipoteză – că avusese odată un accident de automobil – călcase vreun om şi fugise de la faţa locului, sau ceva de felul acesta.

Cum se făcea că amintirea lui Canisius luase asemenea

proporții, încît Marsebal găsise cu cale că singura lui scăpare era fuga? Dacă dispunea de o putere de constrîngere atît de mare, de ce alesese Canisius tocmai acest moment?

Anne-Marie ştia multe. La început nu luase lucrurile prea în serios, dar cînd Canisius îi telefonase şi îi spusese totul… Poate că se grăbise vestîndu-i cu cruzime triumful, cînd Van der Valk îi telefonase spre a-i vorbi despre poliția germană, Canisius îşi supraevaluase posibilitățile de a-l strivi pe tînărul său prieten Jean-Claude Marschal. Acum, reflectă Van der Valk, mă aflu între ciocan şi nicovală. Pe de o parte Anne-Marie, care era foarte înspăimantată de cînd aflase cum stau în realitate lucrurile, îi făcuse propuneri directe, cuprinsă de panică; îi oferise bani, foarte mulți bani, se oferise şi pe sine, numai spre a obține încetarea urmăririi lui Jean-Claude,

Şi Canisius, din motive pe care el, Van der Valk, nu le cunoştea, îşi sporea presiunea asupra polițistului, spre a-l determina să-l fugărească pe Jean-Claude cu şi mai multă rîvnă, să-l înspăiminte în aşa măsură încît să săvîrşească noi imprudențe, noi crime… S-ar fi zis că domnul Canisius ştia foarte bine ce avea de făcut cînd pusese poliția în mişcare…

Cea mai bună soluție, gîndi Van der Valk, era să se înapoieze la Amsterdam, să întocmească un raport bine chibzuit, în care să arate de ce se ajunsese în impas, tocmai cînd ar fi putut să pună mîna în ceafa domnului Marschal, şi motivele pentru care îi repugna o asemenea acțiune. Era însă oportun?

Existau, evident, multe argumente puternice împotriva acestui lucru. Mai înîii, s-ar crede că s-a culcat cu Anne-Marie, sau poate, şi ceva mai rău. A făcut deja imprudența să accepte puloverul pe care i-l cumpărase!

În al doilea rînd, un motiv mai grav ar fi mica

Tanzmariechen. Nu numai că o ademenise să fugă de acasă pentru ceva care – în ochii ei – apărea drept o aventură foarte romantică şi fascinantă, dar Marschal, pentru cauze numai de el ştiute şi poate chiar mai obscure decît ar părea, o impiedica să se înapoieze în sînul familiei. Acum Jean-Claude era încolţit şi înfricoşat. N-ar putea eventual săvîrşi un act mai temerar chiar decît furtul unui elicopter?

Van der Valk înţelegea atracţia exercitată de o fată ca aceasta asupra unui bărbat obosit pînă la saţietate de femei costisitoare şi sofisticate; înţelegea emoţiile puternice pe care le încerca ascunzînd-o, scoţînd-o pe furiş din ţară, deşi era urmărit de poliţia germană, ducînd-o la munte. Pentru un om atît de blazat ca Marschal, pentru cineva cu firea lui îndrăzneaţă şi incurabil romantică, totul îşi găsea justificarea.

Jean-Claude o iubea? O lua realmente în serios? Era oare conştient că o vîrîse într-o încurcătură inimaginabilă? Desigur, ea îl iubea nebuneşte; nu ţinea seama de nimic; pentru el ar fi făcut orice sacrificiu. Marschal sacrifica însă o fată nevinovată pe altarul propriei sale plictiseli.

Acesta era esenţialul. Oricare ar fi fost convingerile sale, Van der Valk avea obligaţia s-o ducă pe mica Dagmar Schwiewelbein înapoi, la părinţii ei îndureraţi din Köln. Heinz Stössel avea dreptate; Marschal n-avea importanţă. Principalul personaj al acestei poveşti nu era Jean-Claude, milionarul, nici Anne-Marie de Meeus, fosta campioană de schi, nici Canisius, directorul regional al unuia din cele mai mari trusturi din lume – ci o tînără vînzătoare de optsprezece ani, care-şi pusese o căciulă căzăcească şi cizme înalte pentru a-şi arăta picioarele frumoase şi chipul la carnaval.

Van der Valk termină de băut coniacul şi ceru chelneriţei cîteva boabe de cafea ca să ronţăie..

Domnul Bratfisch stătea la biroul său şi vorbea la telefon..

– Perfect… nici o stricăciune?… Bine. În cazul acesta nu avem motive să ne facem griji, nu-i aşa? Da, desigur dar treaba asta poate să aştepte pînă diseară… Ai dreptate.

Lăsă receptorul, luă țigara care ardea mocnit în scrumieră şi rînji la Van der Valk.

– Va să zică – nu ți-ai găsit încă milionarul?

– Nici dumneata nu ți-ai găsit încă elicopterul?

Domnul Bratfisch ridică din sprancene.

– Ehe, vîntul bate dintr-acolo, nu-i aşa?

Se ridică de pe scaun şi se duse la fereastră. Se uită afară.

– Află că se înnorează, însă vremea o să se încălzească. O să topească zăpada. Dacă s-ar fi întîmplat ieri, am fi cîştigat slalomul..

– Am fost şi eu acolo, aveam însă alte treburi pe cap.

– Ştii povestea cu franțuzoaica. Aşa şi cu dumneata. Marschal a fugit cînd te-a văzut?

– Nu mă cunoştea. Poate că a ghicit ce sînt. Soția lui a venit aici chipurile să ne ajute să-l găsim. Eram cu ea. Cînd l-a văzut, a scos un strigăt. Parcă se tîmpise. Ne aflam în capătul de sus al pistei. Ea avea schiuri – eu nu. Nu sînt în stare să umblu pe schiuri, a trebuit să cobor în goană. Marschal a găsit un mijloc remarcabil de rapid ca să iasă din în curcătură.

– Asta n-are importanță. În ceea ce ne priveşte, sîntem foarte liniştiți. Nu poți ascunde un elicopter. De alt fel, l-am şi găsit, după numai două ore de căutare; era ascuns cu multă abilitate, pe panta unei văi, într-o pădurice de pini. Poate ar fi durat mai mult, dar am luat alt elicopter ca să-l căutăm pe cel pierdut – de anul trecut avem două elicoptere.

Aruncă țigara, luă o felie de pîine pe jumătate mîncată şi o bucată de brînză, muşcă din ele cu dinții lui albi şi puternici, apoi scutură neglijent firimiturile pe podea.

– Singurul lucru care mă supără este că nu am avut timp să mănînc la prînz.

– Da, admit, aceasta schimbă fața lucrurilor. A luat fetița aceea cu el? Aceea pe care o caută poliția germană?

– Da.

– Se cam exagerează, nu-i aşa? Vreau să spun că nu ştiu de ce-l urmăreşti; cînd te-a văzut, ne-a şterpelit elicopterul. În sine, nu e o treabă prea serioasă, nu-i aşa? Vreau să spun că nu există intenția de a fura. Pînă la urmă ne-am ales cu o plimbare plăcută. Mă întreb dacă o plimbare de amuzament cu elicopterul nu este cumva mai puțin periculoasă, sau mai puțin serioasă decît una cu o maşină de sport? Totuşi, gestul lui mă face să cred că era un mobil care îți scăpa la prima vedere.

Acest Bratfisch părea să fie nepăsător, dar prost nu era.

– Şi eu mă întreb de ce o fi crezînd Marschal că-l urmăresc. Instrucțiunile mele erau să-l găsesc şi să aflu motivele care l-au determînat să dispară de acasă. Nu ştiu să aibă ceva pe conştiință. Principalul este că se simte încolțit şi că ar putea face ceva mai de temut decît o simplă plimbare de plăcere. Este însoțit de o fată tînără care, în definitiv, nu este vinovată cu nimic.

– Hm, exclamă Bratfisch scoțîndu-şi delicat dintre dinți o fărîmă de brînză. Mai bine să pornim după el. Ar trebui să vii cu mine, deoarece îl poți recunoaşte pe individ. N-am primit o descriere specială. Admit că nu m-am arătat prea entuziasmat cînd ai trecut pe la mine ultima dată; afacerea părea lipsită de importanță; nu mi se trimiseseră nici măcar semnalmentele tipului. Acum însă pot acționa, datorită faptului că am fost sesizat de poliția din Köln asupra fetei. Mă înțelegi, cred, de ce nu am luat cazul în

serios? Noaptea trecută am avut o spargere la un bijutier, chiar pe strada asta. Închipuie-ți neruşinare. A trebuit să pun în mişcare toate mijloacele polițieneşti de care dispun. Acum vom vedea ce-i de făcut, spuse el, conducîndu-l în jos pe scară.

În stradă îl aştepta un vechi BMW, una din acele maşini extrem de solide şi mult mai rapide decît par.

– Dă-mi semnalmentele lui şi le voi radiodifuza, zise Bratfisch, şi arătă cu degetul spre aparatul de radio. Ține seamă, valea asta nu este prea mare. N-ar fi exclus să se afle încă în ea, cu atît mai mult cu cît drumurile sînt supravegheate. Marschal şi cu fata au lăsat elicopterul în capătul de sus al văii şi au plecat cu schiurile în jos.

După oarecare investigații – treabă de cercetaş – găsiră vila în care Marschal venise să-şi petreacă luna de miere în tovărăşia micii Tanzmariechen, dar nu se mai afla nimeni în ea. Era mobilată ca mai toate vilele de munte. Văzură acolo fel de fel de lucruri scumpe împrăştiate peste tot, de la trandafirii aduşi cu avionul la Innsbruck – deşi nu era sezonul lor şi cultivarea în condiții deosebite, atît în Olanda cît şi la Hyeres îi făcea să coste o avere – pînă la un aparat de fotografiat japonez extrem de luxos care, din păcate, nu avea nici un fel de film. Era greu de spus dacă se mai înapoiaseră acolo sau nu. Nu făcuseră prea mare efort pentru a lua ceva cu ei, şi nici nu se încărcaseră cu bagaje. Îmbrăcămintea, cumpărată de la München şi de la Innsbruck, era aruncată peste tot. O cercetare amănunțită nu dădu rezultate remarcabile.

După ce se înapoiară la Innsbruck şi scotociră zorit prin fişe, constatară că vila era proprietatea unui om de afaceri italian, probabil un prieten al lui Marschal sau unul dintre cei care lucra cu firma Sopex. Poate că şi acesta fusese la vilă. În orice, caz, prezența lui nu părea să fi avut vreo legătură cu aventura lui Jean-Claude şi cu ademenirea

tinerei fete.

– Perechea va încerca acum să iasă din Austria, zise Van der Valk.

– Hm, nu prea sînt multe căi de ieşire, replică liniştit Bratfisch. Am sechestrat Fiatul roşu, aşa că ar trebui să facă rost de altă maşină; am avut însă grijă să prevenim toate garajele şi staţiile de benzină. Avionul este în afara oricărei discuţii; am plasat oameni şi în fiecare tren care părăseşte Austria.

– Nu-i rămîne decît să se strecoare prin vreuna din văi, dar ce are de ales? Să se înapoieze la Salzburg, ori să o ia spre Vorariberg şi de acolo spre Constance, apoi în sus spre Germania Federală, la Mittelwald şi Garmisch, ori spre sud prin Brenner. Această din urmă alegere pare cea mai probabilă şi duce în localitatea aceea – cum s-o fi numind? – de lângă Torino, dar la dracu', e destul de uşor să blocăm Brennerul.

– Ce spui de trecătorile înalte din munţi? Marschal pare să fie deprins cu schiurile. Bratfisch rîse.

– Nu te prea pricepi la munţi, nu-i aşa? În primul rînd, în urma imenselor căderi de zăpadă, toate drumurile prin trecători – cu o singură excepţie – sînt blocate. În al doilea rînd, suflă fohnul, şi favorizează avalanşele. În aceste condiţii, niciun om cu un dram de minte n-ar porni spre munţi; numai un ins lipsit de raţiune, sau cu conştiinţa prea încărcată s-ar încumeta să rişte a se înzăpezi mai înainte chiar de a atinge o altitudine de cinci sute de metri. Ar putea uşor să-şi piardă viaţa. Omul dumitale nu va face nimic pripit. Aşteaptă douăzeci şi patru de ore şi-ţi va cădea în palmă, cu fată cu tot..

Întorcîndu-se să cineze, Van der Valk trecu pe la Kaiserhof, căci i se trezise curiozitatea. Acolo se desfăşura o petrecere zgomotoasă; senioarele franţuzoaice, cu o

mulțime de antrenori, de suporteri şi de fabricanți de ceară de schiuri, la care se adăuga puzderie de ziarişti şi tot atît de mulți omologi austrieci, sărbătoreau printr-un exuberant chiolhan încheierea sezonului de competiții. Se distribuiseră sumedenie de premii, apoi ținuseră discursuri, împănate cu banalități, primarul, preşedintele federației internaționale, preşedinții celor cinci federații naționale şi preşedintele Clubului Alpin. Numai că… Anne-Marie plecase. După spusele portarului, îşi impachetase schiurile pe automobilul închiriat şi plecase devreme, în aceeaşi după-amiază. Singură. Nu, nu primise nici un mesaj sau apel telefonic şi nici nu chemase pe cineva la telefon. Părea calmă şi senină.

Era uşor de verificat. Anne-Marie, da, singură – poliția era absolut categorică – trecuse frontiera la Füssen cu o jumătate de oră mai înainte, într-un automobil de închiriat şi cu schiurile deasupra. O observaseră în mod special – da, desigur.

Unde dracu' era Füssen? Van der Valk auzise despre localitatea asta – avuseseră acolo o echipă de hochei pe gheață. După un minut de căutare pe hartă, îl dibui – un oraş mic, chiar deasupra graniței germane, treizeci de kilometri sau cam aşa ceva la vest de Garmisch. Lucrul acesta nu însemna nimic. Lui Anne-Marie îi pierise gustul pentru munți şi poate că o atrăgea o cîmpie frumoasă, netedă – Olanda, de exemplu.

Nu putea să doarmă. Era prea obosit şi prea încordat, iar umărul i se umflase, se întărise şi era atît de dureros, că nu se putea culca pe el. Miezul nopții îl prinse hoinărind prin Innsbruk. Participantele la concursul de schi, ale căror baterii cer timp spre a fi încărcate din nou, dorm douăsprezece ore cînd le este îngăduit: dar sezonul se încheiase şi chefurile se țineau lanț. După luni de zile de interdicție a băuturii, de interdicție a fumatului, de

interdicție de a gusta caramele, după luni de zile de dietă jalnică cu grapefruit, morcovi cruzi şi antricoate în sînge, fetele se dezlănțuiau cu furie. Van der Valk nu era surprins: ca şi el, fuseseră ținute luni întregi într-o stare de tensiune intolerabilă. Nu era într-o dispoziție sufletească propice chiotelor, baloanelor şi dansului. Găsi în schimb un mic bar unde putu să-şi potolească nervii bînd în singurătate.

Desigur, Viena era un magnet puternic. Dar Jean-Claude nu putea şti cît de dispusă era poliția austriacă să ia în serios pe oamenii care şterpelesc elicopterele guvernului – cele mai valoroase unelte ale brigăzilor de munte de salvare. Un elicopter este o vacă sacră în Alpi – acolo, în foarte multe locuri, văzduhul rămîne singura punte între viață şi moarte.

Mai era şi oraşul Zürich; evident, latura milionară a oraşului mareşalului Massena.

Încotro o fi luat-o? Desigur nu spre Republica Federală a Germaniei – unde-l aşteptau polițiştii care o căutau pe Tanzmariechen şi puternica maşină de urmărire a lui Heinz Stössel. Granițele iugoslave, cehe şi ungare păreau puțin probabile, din motive lesne de înțeles. Rămînea cu siguranță Elveția sau Italia. Şi căile ferate trebuiau omise, deoarece Marschal ştia fără îndoială că paşapoartele pot fi uşor verificate în tren, dacă reprezentanții autorităților catadicsesc să se deranjeze. Cele mai fireşti erau şoselele. Marschal se putea ascunde într-un camion sau în ceva asemănător. Nici vorbă, trebuia să se țină seama de caracterul lui, şi de imensele sale teancuri de bancnote. Cel mai probabil e că va săvîrşi un act de în drăzneală, ori un bluf; cu cît rişti mai mult, cu atît e mai bine; dacă ar fi prins, n-ar găsi timp să mituiască. Van der Valk îl şi vedea pe Marschal trecînd frontiera italiană într-un Rolls-Royce uriaş, salutînd cu bunăvoință, de o parte şi de alta cu

steguleţe etiopiene fluturînd la aripi…

Inutil; nu putea aţipi, deşi turnase în el o jumătate de sticlă de rachiu. La patru dimineaţa hoinărea iarăşi pe străzi prea puţin prietenoase, în căutare de oameni şi de omenie. Experienţa îl învăţase că singurul loc unde putea găsi puţină căldură era gara.

Oamenii abia se sculaseră din pat, se spălaseră de mîntuială şi n-aveau poftă de vorbă; un miros de haine umede se certa cu aroma pîinii proaspete şi a cafelei. Individul cu care se învecina răspîndea un miros agricol de fîn mucezit, dispreţuia bărbieritul şi îşi făcea curaj dis-de-dimineaţă turnîndu-şi rom în cafea. Fohnul sufla şi o ceaţă deasă plutea deasupra gării. Era groaznic de rece, dar nu îngheţase; în munţii acoperiţi cu o zăpadă groasă urîtă şi umedă începuse să burniţeze. Sporturile de iarnă, se gîndi el uşurat, se terminaseră.

Ochii îl usturau şi pielea îi era sensibilizată din cauza nesomnului. Vecinul lui – cît de tare putea să miroasă lodenul lui ud – aţipise fericit, dar se trezi ca prin minune exact în momentul cînd intra în staţie trenul lui; fără îndoială, între Innsbruck şi Şalzburg va mai trage un pui de somn, legănindu-se încolo şi-ncoace cu gura deschisă şi răspîndind o uşoară duhoare de rom.

Van der Valk fuma şi medita; acel gen de meditaţie filosofică pe care ţi-o inspiră trenurile pentru muncitori la orele cinci dimineaţa. Afară era încă întuneric beznă, lumini albastre şi portocalii străluceau livid prin perdelele de măzăriche, contururile nedefinite ale munţilor uriaşi dominau valea asemenea statuilor din insula Paştelui. Van der Valk medita asupra pasiunii.

Acestea sînt de două feluri, se gîndea el. Pasiunea nordică – despre care se crede că are un puternic substrat emoţional, dar care este puternică numai în imaginaţie, în această categorie intră, olandezii, germanii, scandinavii,

englezii, americanii. Foarte înclinaţi să falsifice realitatea şi să suspine înghiţind melodrame; noi nu avem pasiuni, dar ni le imaginăm cu atîta intensitate, încît ne înşelăm pe noi înşine că sîntem gata să facem gesturi de un măreţ dramatism. Aceasta pare să fie romanţă noastră, care nu este de loc romanţă ci romanţiozitate. Vărsăm găleţi asupra pasiunii, deşi aceasta ne lipseşte; ne sinucidem dacă este cazul, dar numai din pură milă egoistă. Gesturile noastre mari sînt insuflate de un simţ teatral lacrimogen şi extravagant.

Adevărata pasiune o au popoarele latine. Citiţi ziarele din Franţa sau din Italia. Crima pasională este la ordinea zilei, pe cînd în nordul Europei se întîmplă extrem de rar. Fapta unuia care-şi împuşcă soţia pare rezonabilă şi, din punct de vedere psihologic, probabilă. Un bărbat cu desăvîrşire lipsit de imaginaţie, un vînzător de magazin, un comis-voiajor de îngrăşăminte chimice este în stare să-şi sugrume amanta care a fugit cu un comisionar; dacă intră în primul comisariat de poliţie, nimeni nu se gîndeşte să ridice din sprîncene.

Cazul Bernardei Alba nu se poate repeta, de pildă, la Vancouver, reflectă Van der Valk.

– Ni-l putem imagina; un tip ca mine, cu prea multă imaginaţie, va cumpăra un pistol jucărie de cow-boy şi va provoca o întreagă şi blestemată dramă, gen Mayerling, într-un banal dormitor de suburbie. Dacă îi pui în mînă un pistol adevărat, îl va vîntura dramatic, şi dacă inteligenţa lui este normală, va avea grijă ca glonţul să se oprească în plafonul dormitorului.

Oamenii interesanţi sînt acei cu sînge amestecat. În vinele lui Jean-Claude curge sînge nordic, destul de diluat, dar poate tot atît de bine să aibă în ascendenţa sa şi o ramură corsicană, cu sînge puternic colorat. Este capabil de emoţii violente. Micuţa Tanzmariechen nu reprezintă,

eventual, pentru el decît un gest teatral reuşit; pe de altă parte, existența ei poate să aibă o semnificație de intensă realitate şi de o mare importanță; ceea ce fusese guvernanta engleză pentru ducele de Choiseul-Praslin.

Van der Valk se socoti şi pe sine mult prea nordic şi cu concepții puternic influențate de Ibsen.

Întunericul, zloata, munții nevăzuți, un neaşteptat bocănit de copite, sau poate faptul că se afla în Austria, îl făcu să se gîndeasează la Mayerling. Fiindcă nu era un polițist tipicar, aceste evenimente cu implicații de tragedie clasică îl interesaseră întotdeauna. Desigur, îl impresiona romantismul nordic şi îl captiva presa bulevardieră. Personaje regale! Aveau totul. Mănuşi lungi albe şi trandafiri roşii, întunecate cabane de vînătoare pierdute în zăpadă şi sunetul valsurilor în pădurea vieneză. Cizme înalte cu pinteni şi zgomot de trăsuri. Cîntece executate la țiteră, muzicalitatea dulce a bătăii ceasornicelor din secolul al optsprezecelea şi ecoul a două detunături de revolver. Dacă dezbraci această poveste de tot sentimentalismul ei bolnăvicios, atît de scump sufletului nord-european, ce vei obține? O intrigă obscură, cu oarecare substrat politic. Nu era oare în în teresul tuturor ca instabilul Rudolf să nu fi urmat la tron sobrului şi grijuliului Franz-Iosif?

Legenda trebuia redusă la adevăratele ei proporții. Astăzi este la modă să se considere ultimii ani ai Sfîntului Imperiu Roman ca un fel de prăbuşire a casei Usher. Declin, ruină, moarte. Se cîntă valsuri de o tristețe înfinită prin sălile pline de ecouri ale castelului Schömbrünn. Totul este încolăcit în negură, miasme puturoase se ridică din Dunărea trîndavă şi slinoasă, iarbă luxuriantă creşte pe străzile Vienei şi Hofburgul este plin de fantome care se vaită şi bolborosesc. Impuşcăturile de la Mayerling şi-au avut ecoul la Sarajevo. Eram foarte departe de Marşul lui Radetsky în acea dimineață în zăpezită a Anului Nou cînd

profesorul Willy conducea cu un arcuş de vioară o mulțime de republicani. Un An Nou fericit vă urează Filarmonica din Viena.

Sîntem şi mai departe de baronul Ochs care, asemenea lui Jupiter, se simte fericit în miile lui deghizări, şi de Feldmareşala întruchipată în blonda Lotte Lehmann. Nu, sîntem în epoca lui Richard Strauss, dar nu în Dresda anului 1911. În Dresda anilor 1945, uitindu-se la ceea ce au făcut miile de bombardiere americane şi engleze celui mai frumos oraş din lume ticsit de refugiați şi fără nici un obiectiv de importanță militară.

Dar, cînd te gîndeşti la Mayerling, trebuie să uiți toate acestea. Reduci totul la un bărbat şi o fată.

Interesant este, desigur, că de la această distanță nu poți să ştii cu adevărat dacă ai desluşit corect literele. Dacă le citeşti cu ochii nordicului, totul îți apare limpede ca o pagină bine tipărită: un prinț nervos şi isteric – cu caracter slab – amestecat eventual în intrigi politice şi care şi-a omorît amanta, luîndu-şi apoi zilele într-un gest teatral.

Dar noi cunoaştem realitatea. În vinele lui Rudolf pulsa un sînge străvechi, închis la culoare, sudic. Nu există familie în istorie de care să se fi legat mai multe mistere ca de familia Habsburg. Gîndiți-vă la colierul Mariei-Antoineta, la prizonierul din Temple, la Don Carlos şi Antonio Perez, la strămoşii generalului Weygand. Gîndiți-vă la vărsările de sînge comise pentru a-i menține pe tron; e de ajuns să amintim sîngele englezesc care a mînjit abatorul de la Malplaquet.

Van der Valk nu ştia prea multe nici despre micuța baroneasă de şaisprezece ani, pe nume Maria Vetsera. Trebuie să fi avut un caracter puternic. Nu avea nici măcar un nume austriac, cugetă el. Din ce parte a imperiului venise? Din Ungaria, poate, sau din Polonia, austriacă. Van der Valk era un polițist fără calități deosebite; avea

însă prea multă experiență spre a trage concluzii pripite asupra întîmplării de la Mayerling; nu era nici destul de nordic ca să condamne pasiunea unui bărbat de patruzeci pentru o fată de şaisprezece – oricît de ridicolă ar părea această pasiune. Poate că fusese, la urma urmelor, o crimă pur pasională, tot atît de reală ca şi aceea a unui voiajor comercial de săpunuri din Marsilia sau a unui vînzător din Nevers (Prisunic, Marile Bulevarde, tejghele cu genți de imitație de piele) într-o cameră mobilată din Bicetre.

Suspină. Aşa se întîmplă cînd nu ai somn şi bei cafea cu prea mult coniac în bufetul unei gări la patru dimineața. Haide, haide! Fetele de şaisprezece ani nu mai gîndesc ca Maria Vetsera. Acum mestecă gumă, visează să întîlnească un cîntăreț de muzică uşoară pe pista de schi, şi au nume ca Schwiewelbein.

Se gîndi la soția sa, Arlette. Arăta destul de nordică, voinică, blondă, poate prea plinuță. Dar cînd o văzuse cuprinsă de furie — şi aceasta se întîmplase de două sau de trei ori – îşi dăduse bine seama că emoțiile ei nu trebuiau luate în glumă, că nu era de loc teatrală; nu puteai anticipa direcția în care s-ar fi în dreptat glonțul mai înainte ca ea să fi apăsat pe trăgaci, iar dacă lui Arlette i s-ar fi năzărit să se suie pe vreo baricadă, nici un nordic n-ar fi fost în stare să-i țină piept. Van dor Valk se trînti pe pat şi adormi imediat,

Se trezi din somn abia la amiază şi simți că e un detectiv. Avea de gînd să se trateze cu o masă bună, să alunge fantomele şi să chibzuiască la problema cea mai stringentă: dacă Jean-Claude dorea să iasă din Austria, cum se va descurca?

I se servi un Sauerbraten cu migdale şi stafide şi fără mult oțet, piure de cartofi foarte pufoşi şi salată de varză roşie – cu un uşor miros de sorțişoară... Se simți mult mai bine. O mulțime de turişti plecaseră, şi conducerea

hotelului, în perspectiva sfârşitului de sezon, se simţea mai uşurată.

Era posibil ca Jean-Claude şi însoţitoarea sa să se fi amestecat cu vreun grup de turişti. Era posibil şi, desigur, aceasta se întîmpla destul de des, mai ales că nimeni nu se gîndea să verifice paşapoartele turiştilor. Cel mai bine era să-i numeri şi să vezi dacă numărul ieşea la socoteală. Dar aceşti turişti, care umpleau cîte un autobuz, nu scăpau vigilenţei poliţiei, avertizată din timp; controlul frontierelor nu avea să se mai facă superficial, ca de obicei. Mai existau oare grupuri, în sînul cărora o persoană sau două în plus, ar putea trece neobservate? Scăpă şervetul pe jos, se aplecă să-l ridice şi-şi aminti în mod neplăcut de pista de schi foarte accidentată şi de umărul său sensibil şi învineţit.

Dar grupurile de schiori care făcuseră noaptea trecută atîta tărăboi la Kaiserbof?... Existau nenumăraţi indivizi de care nimeni nu se sinchisea, şi care însoţeau o echipă de schi, membri de familie, prieteni, suporteri, cît şi tehnicieni, cronometrori şi chiar cîte un ins neînsemnat, care măsura umiditatea zăpezii. Jean-Claude concurase pe vremuri la campionatele de schi.

Van der Valk alergă la comisariatul poliţiei. Bratfisch nu era acolo, dar găsi alt personaj.

– Cum călătoreşte o echipă de schi? în bloc sau în dividual?

– După cîte ştiu, cei mai mulţi circulă cu automobilul, dar nu după o anumită regulă. Francezii au o bandă întreagă – merg în caravană ca de obicei. Douăzeci sau treizeci de automobile şi, în plus, desigur, un autobuz.

– Autobuz?

– Îngrămădesc tot materialul lor, schiuri şi aşa mai departe, într-un autobuz obişnuit. Cel mai simplu mijloc de a-şi căra bagajele peste tot. Îl ţin cu ei întreg sezonul.

– Pe unde au luat-o? Pe care drum?
– Pe drumul cel mai scurt. Cred că peste Arlberg, cotesc apoi spre St. Gothard, Valea Furka, valea Ronului, şi drept în inima Franței.
– Vreți să chemați la telefon pentru mine stația de frontieră?
Da, caravana trecuse. Verificarea paşapoartelor? Ce rost ar fi avut? Cine se mai putea înțelege cu ei? Erau amețiți de băutură. De ce vă mai necăjiți? Toți cei din chipa de schi erau cunoscuți de noi; şi-au petrecut jumatate de an foindu-se de la un capăt al Albilor la celălalt.
Elveția confirmă că nimeni nu se preocupase să mai controleze fotografiile unor paşapoarte atît de binecunoscute; Van der Valk simți că-l trec căldurile. Evident, era prea tîrziu; acum se aflau cu toții înapoi în dragul şi vechiul lor Chamonix. Mîncaseră la Andermatt, veseli şi gălăgioşi ca după o lungă vacanță. Elvețianul, mai prozaic decît austriacul, adăugă unele amănunte, în realitate fuseseră două caravane. A doua, alcătuită din douăsprezece sau cincisprezece automobile, trecuse îndată după prima. Cu cine? Eh. Cu ziarişti, fotografi şi comentatori ai radiodifuziunii franceze.
– Da, desigur.
Echipa de schi era urmată de o droaie de ziarişti sportivi şi de tot felul de inşi atît de familiari domnului Marschal. Acum, cînd se gîndea la asta... concurenți, manageri şi antrenori trecuseră unii după alții într-un tempo rapid, fără ca cineva să se ocupe de ei; iar acei ziarişti specializați, care urmăreau mai toate marile manífestări sportive de douăzeci de ani încoace, aveau paşapoarte tot atît de familiare fiecărui agent de frontieră în Alpi. Era ceva atît de uşor, încît îşi dădu imediat gama – că lui Marschal i-ar fi plăcut idea, care era de o simplitate şi de o îndrăzneală ispititoare; nu implica un ocol prin Germania

şi Elveția, într-o atmosferă de teamă şi de grea încercare a nervilor. Adormi în Austria şi te trezeşti la Chamonix, tot atît de proaspăt şi de odihnit ca şi cum ai fi traversat munții cu expresul de Arlberg.

Ce risca? Van der Valk luă trenul de noapte şi coborî în dimineața aceea strălucitoare la Chamonix, unde îl ştepta un bufet cu un miros foarte puțin diferii de acela al bufetului din Innsbruck, şi cu o cafea puțin mai închisă la culoare şi ceva mai amăruie.

Simți oarecum lipsa somptuoaselor meniuri austriace; în lipsă de altceva, aşternu unt şi gem de caise pe o imensă brioşă, pe care o infulecă lacom. Era prea de dimineață ca să pornească la colindat, aşa că rămase confortabil la căldură; fumă două țigări, mai bău o cafea şi citi ziarul din ajun, cu reportajul unui corespondent special din Innsbruck… Ieşi în dimineața orbitor de strălucitoare şi îşi scoase pălăria în fața siluetei vag plictisite a muntelui Mont Blanc.

După o vizită de o oră la Camera de Comerț, se pomeni pe o stradă de la marginea oraşului, o stradă cu adevărat franțuzească, ce se cățăra pe o coastă de munte fără să ducă nicăieri; pavată cu piatră şi plină de gropi şi hîrtoape nivelate oarecum de zăpadă, fusese presărată cu cenuşă ca să nu fie prea alunecoasă. În Impasse des Roses, trandafirii se aflau în grădinile din fața caselor, şi erau acoperiți cu săculețe de material plastic spre a fi feriți de îngheț.

Şi casele erau franțuzeşti. Aveau un aspect amuzant, care reflecta gusturile trăsnite ale proprietarilor. Împrumutau într-un *mixtum compositum* elemente ale caselor savoiarde, erau durate din trunchiuri de copaci, cu fundații de beton şi la demisol aveau garaje, în loc de grajduri pentru vaci. Fantezist construite, aveau terase

acoperite cu sticlă, ferestre duble, acoperişuri excentrice, grădini de un în fiorător prost gust, ornate cu stînci artificiale şi cu un fel de cutii de scrisori pe care trona o pasăre sculptată în lemn, de o specie necunoscută, care-şi pleca ciocul ori de cîte ori factorul poştal impingea în deschizătură vreun aviz pentru plata luminii.

Casa pe care o căuta avea o poartă de fier forjat, era pavată cu lespezi extravagante, iar uşa din față era în stil gotic. Pe rampa ameţitor de înclinată ce cobora spre adîncurile garajului de beton era parcat un Peugeot 404 verde, ce părea să se lase în picaj ca o Stuka. Avea o linie modernă, dar era plin de noroi. Van der Valk îl privi cu afecţiune. Pe o placă de aluminiu scria: “ Serailler. Ziarist”. Sună.

– Cred că doarme încă, dar e vremea să se trezească. Pe cine să anunț? Bine.

Chiar dacă ar fi făcut parte din poliția din Tombuctu şi nu din aceea din Amsterdam, aşa cum îşi dedină calitatea, tot n-ar fi scos-o din indiferența ei pe soția ziaristului. Fu poftit în odaia de zi, i se oferi o țigară şi i se dădu timp să se uite în jur.

Se aflau acolo tot felul de obiecte obişnuite: o masă cu maşina de scris respectivă, rafturi încărcate cu anuare şi dicționare şi cu o puzderie de cutii în care se aflau fotografii şi tăieturi din jurnale; pe masa telefonului se lăfăiau un magnetofon şi un vas de majolică italienească plin cu creioane. În camera mare, însorită, zăceau în dezordine păpuşi cumpărate ca suvenir, foarte multe scrumiere cu forme năstruşnice, animale împăiate, trofee de schi; se mai afla acolo şi o colecție de ceşti uimitor de variate. Van der Valk era bucuros că venise. Domnul Serailler – presupuse Van der Valk – trebuie să fie o persoană amuzantă. Nu avu nevoie să se piardă în speculații, căci uşa se deschise şi amfitrionul apăru, tot

atît de puțin impresionat de prezența poliției la orele nouă dimineața ca şi soția lui cu puțin timp înainte.

Un bărbat spătos, de patruzeci şi cinci de ani, cu obrazul splendid bronzat de vuiturile munților şi cu zbîrcituri caracteristice, fine şi lungi, la colțul ochilor. Prin părul scurt, încărunțit înainte de vreme, îşi trecuse un pieptene, ținut sub apa de la robinet. Pantalonii albaştri, strîmți, deşi păreau făcuți dintr-un material ieftin, costaseră o mulțime de bani; un pulover cu mîneci răsucite pînă la cot şi cu o pată mică de pastă de dinți în față. Purta şosete croşetate de mînă. Umbla fără pantofi. Păşi pe duşumeaua netedă de lemn şi dădu mîna cu amabilitate.

– Într-adevăr, sosise timpul să mă trezesc din somn.

– V-ați înapoiat tocmai de la Innsbruck?

– Exact. Am făcut un drum lung; şoselele însă nu au fost rele. Cu ce vă pot servi?

– Ați folosit acest circuit câțiva ani de-a rîndul – cunoaşteți, cred, mulți oameni.

– N-aş putea spune că nu. Cunosc bine pe mulți din ei. Obişnuiesc şi eu să schiez, dar destul de mediocru. Ocupațiile nu mi-au dat răgaz să mă perfecționez.

– Nu ați întîlnit din în tamplare un bărbat pe nume Marschal?

– N-ar fi exclus. Numele este destul de banal. Schior?

– Un tip frivol. Dar un bun sportiv. Acum zece-cincişprezece ani s-ar fi numărat printre primii douăzeci schiori de competiție.

– Ah, vă referiți la Jean-Claude. A ieşit al cincilea la Kilzbuhel o dată, cînd eu am fost clasificat al şaptelea. Da, da, sigur că mi-l amintesc. Nu se antrena suficient, ca atîția alții. Ar fi putut deveni campion. Mă întreb ce s-a întîmplat cu el? Dispunea de foarte mulți bani – nu avea nevoie să muncească pentru existență, ca noi.

Povestea dura prea mult. Van der Valk zîmbi uşor,

oarecum tainic. Conversația părea să se desfăşoare fără un scop anume.

– A fost la Innsbruck săptămîna trecută.

– Serios? Mă mir cum de n-am dat de el.

– Ieri a fost la Chamonix.

– Da, da. Îl cheamă amintirile. Poate un pelerinaj nostalgic. De ce vă interesează?

Întrebarea era pusă cu o nevinovăție ostentativă.

– Nu cumva i-ați dat chiar dumneavoastră o mînă de ajutor?

Ziaristul continua să surîdă cu aceeaşi amabilitate. Se scormoni în buzunarele pantalonului, scoase o pereche de ochelari cu rama de os, îi puse pe nas, apoi îi împinse în sus, pe frunte, ca pe nişte ochelari de soare. Cu ochii albaştri ca gențiana se uită curios la Van der Valk.

– Despre ce este vorba? Nu sînt prea lămurit. Mă priveşte pe mine?

– Nu, pe el. Vreau sa-l văd. Bănuiesc că cineva din caravană l-a luat în maşină.

– Este ilegal?

– Tocmai asta vreau să aflu. Sau încerc să o fac fără să mă ostenesc prea mult.

– Ce s-a întîmplat? Spuneți că sînteți de la poliție. Nu şi-a plătit taxa de parcare, sau ceva în genul ăsta?

– Oh, nimeni nu a dat importanță escapadei cu elicopterul.

Pe chipul ziaristului se ivi un zîmbet.

– Să nu-mi spuneți că Jean-Claude a fost tipul care a şterpelit elicopterul? Ha – e în genul său. Izbucni în râs. Pentru aşa ceva nu se extrădează un om.

– Aveți copii?

– Unul. Rosti ziaristul mirat. O față de doisprezece ani. De ce mă întrebați?

– Schiază?

– Desigur. Îmi pare rău, dar nu înțeleg unde vreți să ajungeți.
– Să presupunem că fiică dumneavoastră s-ar duce la Innsbruck şi că ar dispărea fără veste. Ce-ați face?
– Nu ştiu să fi dispărut vreo fată.
– Dar fata care–l în soțeşte pe Jean-Claude a dispărut. Părinții ei sînt înspăimantați – i-ați condamna pentru asta?
– Desigur că nu; nu văd însă ce legătură au toate astea cu mine?
– Foarte simplu. Dacă ați fi ştiut despre ce e vorba, nu ați fi fost atît de repede de acord.
– De acord cu ce?
– Să-l ajutați pe Jean-Claude luîndu-l în maşina dumneavoastră. Cred că v-a spus că vrea să evite orice contact cu poliția. Chiar şi cu poliția de la frontieră.
– V-a spus cineva că aş fi dat o mînă de ajutor lui Jean-Claude sau vreunei fete?
– Ah, domnule, să fim serioşi. Nu mă interesează dacă ați făcut-o sau nu. Nu aveați cum să ştiți cît de serioasă e toată afacerea. V-a spus probabil că poliția austriacă îl urmăreşte din cauza elicopterului. Ați fost totuşi împreună. Dacă i-ați fi dat o mînă de ajutor, faptul n-a putut să scape neobservat. Nici dumneavoastră nu v-ar fi scăpat acest lucru. Mai bine mărturisiți, ca să evităm cu toții complicațiile.
Doamna Serailler intră şi aşează cafeaua pe masă în fața soțului ei.
Ziaristul se aşează pe o canapea. Încrețise din sprîncene şi se legăna ganditor.
– Doriți puțină cafea?
– Nu, mulțumesc. Am băut o ceaşcă la gară.
– Iată. Jean-Claude e un vechi prieten. Obişnuiam să concurăm împreună. O dată am ieşit al treilea la concursurile naționale şi el al patrulea, numai cu un punct

după mine. I-am dat lui şi prietenei lui o mînă de ajutor; nu e greu să se afle acest lucru. Altceva nu mai am de adăugat. Şi motivele sînt mai bune decît cele invocate de dumneavoastră.

– De ce credeți că a şterpelit elicopterul?

– În tinerețe era foarte extravagant. Un astfel de gest este în firea lui. Nu i-am dat de altfel nici o importanță.

– Asemenea gesturi se fac la douăzeci de ani, nu la patruzeci.

– Asta-i adevărat.

– M-a surprins. Vă spun cu toată sinceritatea. În toată chestiunea aceasta, este ceva în neregulă.

– Vă referiți la fată?

– Mă refer la el. Dispariția fetei nu este chiar atît de serioasă. Poate fi socotită un delict foarte grav, dar nu există nici un indiciu că ar fi supus-o unor violențe sau ar fi săvîrşit anumite acte contra legilor firii. Aici este ceva mai mult. Jean-Glaude a dispărut de acasă, şi nu se ştie pentru ce. De ce s-a făcut nevăzut din propria lui casă şi de ce a convins o fată oarecare să se facă nevăzută o dată cu el? Cît de bine îl cunoaşteți?

– V-am spus, îl cunosc de cincisprezece ani – la dracu', sînt aproape douăzeci! L-am cunoscut destul de bine. L-am văzut de cîteva ori la sporturile de iarnă. Nu s-a însurat oare cu o fată care făcea şi ea schi? O tînără belgiană – i-am uitat numele.

– Da. N-ați observat vreodată la el ceva neobişnuit?

– Toți oamenii sînt neobişnuiți: dacă îi analizezi profund, rosti el sec.

– Desigur. Cum s-a comportat pe drum?

– Obişnuit. Nimic ieşit din comun. Abia am schimbat cu el cîteva vorbe. Cît timp am condus, mai mult a dormit, şi cînd a condus el, am dormit eu. Am fost amîndoi la o petrecere.

„Doamne sfinte, reflectă Van der Valk; a fost acolo sub nasul meu, tot timpul.”

– Spunea că a făcut puțin schi – şi că era destul de oboist. A mai spus că nu avea automobil şi m-a în trebat dacă n-aş vrea să-l iau cu maşina acasă? Am fost de acord, natural.

– Şi fata?

– Era foarte liniştită. Ca să fiu cinstit, abia am observat-o. Erau foarte tandri unul față de celălalt. Jean-Claude părea vesel şi fericit.

– Poate fiindcă fusese şmecher şi – săvarşise un fapt care-l încîntase. Îl caută poliția din trei țări. L-am căutat şi eu în Olanda. Poliția germană a pornit în urmărirea tinerei fete; ştie de altfel că se află în tovărăşia lui Jean-Claude. Poliția austriacă nu s-a sinchisit prea mult din cauza elicopterului, dar nu s-ar da în apoi dacă ar putea să-i joace un renghi. Toate posturile de frontieră îl urmăresc.

– N-am ştiut nimic. Eu conduceam. N-am făcut decît să-mi arăt actele şi paşaportul. Desigur, toți ne cunoşteau.

– Tocmai pe asta s-a bizuit şi Jean-Claude.

– A dracului treabă.

– Unde voia să se ducă?

– L-am invitat aici. A refuzat, avea de gînd să prindă un tren.

– Ce tren pleca la acea oră?

– Un tren spre Besançon, şi apoi spre nord.

– Ştiți care era destinația lui finală?

Ochii albaştri ca gențiana întîrziară cîtva timp asupra lui Van der Valk. Răspunsul lui Serrailler se făcea aşteptat.

Van der Valk spera că ziaristul va răspunde, altfel, n-ar fi avut nici un mijloc să-l oblige.

– Cred, rosti Serailler încet, că are o vilă sau aşa ceva în Vosgi.

– Ştiți adresa?

– Nu.
– Numărul de telefon?
– Acolo nu există telefoane.
– Dar prin imprejurimi, poți găsi aşa ceva?
– Îmi pare rău, dar nu ştiu.
Van der Valk îi zîmbi larg.
– Atunci, de unde ştiți că pe acolo nu sînt telefoane?
– Credeți că e puțin scrîntit, nu-i aşa? întrebă brusc ziaristul.
– Habar n-am. Totuşi, sînt puțin în grijorat. Mi-ar plăcea ca părinții fetei să o ştie în siguranță şi fericită.
Nu-l învinuiesc de nici o crimă. N-am de gînd să-l arestez sau să iau vreo măsură de acest fel. Are tot dreptul să plece de acasă oricînd doreşte. Dar sînt alte persoane în joc. Şi-a părăsit soția – care este îngrijorată. Şi-a părăsit slujba, şi ei sînt îngrijorați. Evident, toată afacerea asta v-a părut cam bizară, altfel n-ați fi fost atît de reticent față de mine. Ar fi preferabil să nu-mi ascundeți nimic.
– Am numărul de telefon al unei cafenele, spuse încet Serailler. Prin intermediul acesteia i s-ar putea transmite un mesaj.
– Nu v-a telefonat pînă acum?
– Nu.
– Dar v-a dat numărul, ca să-i telefonați în cazul că cineva ar da tarcoale după el pe aici.
– Cred că da, spuse Serailler, mohorît.
– Vedeți? Vă sfătuiesc să nu telefonați la acel număr. Ar putea să complice lucrurile. Vă rog să remarcați că nu v-am amenințat cu nimic. Dar s-ar putea să vă faceți vinovat de complicitate la crimă, dacă s-ar descoperi că l-ați ajutat de două ori, mai ales după ce v-am prevenit. Avocații ar putea să se seziseze. Vă avertizez prieteneşte.
Serailler se ridică de pe canapea, se îndreptă spre masa lui de lucru, şi scoase o agendă dintr-un sertar. Răsfoi

paginile, smulse una din ele şi, fără să mai arunce o privire asupra ei, se întoarse şi i-o dădu lui Van der Valk.

– Poftim. Poate că aveţi dreptate. Nu ştiu ce face, nici unde se află. Ce faceţi cu ea vă priveşte, Jean-Claude nu se poate plînge că l-am băgat la apă. Ar fi trebuit să-mi spună că-mi asum un risc trecîndu-l frontiera.

– Ce-a spus poliţistul de la frontieră?

– M-a în trebat cine sînt însoţitorii; i-am răspuns: doi prieteni, desigur. Mi-a zis să le dau un ghiont. Apoi a râs şi a spus să-i las pe somnoroşi să doarmă; îi era suficient că-i cunoşteam eu,

– Dacă i-ar fi trezit, v-aţi fi asumat toată responsabilitatea.

– Asta mi s-a şi întîmplat. O făceam însă pentru un prieten. Acum, însă , nu mă mai bag.

– Numărul de telefon era scris în grabă, înclinat, ca şi cînd cineva ar fi ţinut hîrtia rezemată de volan, stînd în automobil. Undeva în Vosgi… Merse la oficiul poştal, deoarece numerele de telefon franţuzeşti depind de un sistem de prefixe numerice capcană pentru neatenţi, Cîteodată – dar asta se întîmplă destul de rar – corespund cu numerele departamentale înscrise şi pe plăcile automobilelor…

O jumătate de oră mai tîrziu era într-o cafenea, bînd genţiană. Şi Maigret avea preferinţă pentru aceeaşi băutură. Făcuse o alegere bună, gîndi el, deoarece era o băutura bună pe munte, ca şi povestea aceasta legată de munţi. Cumpărase o hartă a Vosgilor şi, după puţină căutare găsi satul ascuns la poalele dealurilor, între masivul muntos şi cîmpia Alsaciei, nu departe de Saverne şi de trecătoarea Zorn. Trebuie să fie frumos pe acolo, gîndi el; cu cît mergi spre nord, Vosgii descresc constant, astfel că dincolo de Zorn abia dacă mai ating înălţimi de cinci-şase sute de metri; te afli departe de punctele turistice

pitoreşti şi de regiunea viticolă: satele n-au apucat să se înghesuie ca pe cîmpie şi stau împrăştiate prin păduri de fagi şi de pini ori pe pajiştile cu iarba scurtă şi grasă.

Era caracteristic pentru Marschal să caute o ascunzătoare plasată într-un loc ca acesta. Jean-Claude, presupunea Van der Valk, nu împărtăşise nici soției sale taina. Poate că avea casa de mai multă vreme, de mai mulți ani. Un tipic exemplu de romantism nordic care, laolaltă cu conturile la bancă sub nume napoleoniene şi cu toate celelalte curiozități ale acestui cercetaş vîrstnic, se potriveau cu firea lui Marschall. În fond, avea tot dreptul s-o facă. Găsise un antidot care să-l scape de obsesia lui Canisius, a Sopexului, a relațiilor cu clienții, şi poate tot atît de bine şi de a lui Anne-Marie. Nu, Van der Valk nu avea de gînd să-i telefoneze lui Canisius, căci subzistau încă prea multe lucruri pe care nu le cunoştea. Rolul jucat de Canisius în această afacere era obscur. Van der Valk ar fi fost gata să pună rămăşag că, în ceea ce-l priveşte, Canisius ştiuse, sau cel puțin bănuise, mult mai multe despre Jean-Claude decît declarase la poliție.

Drumul cu trenul spre nord, de la Chamonix la Strassbourg, era destul de lung, dar nu plictisitor, mai ales că Alpii se terminau şi lăsau loc munților Jura, trecătoarea Belfort urma munților Jura, şi de la Belfort apăreau Vosgii spre stînga. Van der Valk admira răsăritul şi se simțea foarte liniştit. În jurul acestei afaceri se făcuse mult zgomot pentru nimic, mai ales că totul era oarecum ştiut. Dacă domnul Marschal nu ar fi avut atît de mulți bani, ar fi petrecut o vacanță costisitoare şi mai scurtă, dar banii lăsaseră o urmă strălucitoare şi el se bucurase de o călătorie amuzantă prin Alpi. Bilanțul era însă tot atît de strălucit? Un bărbat nevrozat cu prea mulți bani, prea bătrân şi în acelaşi timp prea tînăr pentru vîrsta lui, care nu cunoscuse niciodată nevoile sau lipsurile, care nu ştia

ce înseamnă tenacitatea şi răbdarea – noțiuni pe care le învață numai bieții oameni care trebuie să lupte pentru o situație. Dacă nu ar fi avut niciun ban, ar fi fost patetic; şi fiindcă avea prea mulți, era la fel de patetic. Van der Valk îşi zise că n-avea rost să se piardă cu firea. Îl va dibui pe Jean-Claude în mica lui ascunzătoare, va avea cu el o explicație, apoi o va trimite pe fată acasă. Ce va face mai tîrziu Marschal, îl privea numai pe el. Canisius n-avea decît să se spele pe cap cu toată afacerea asta, care nu era de resortul poliției. Mîncă ceva, scoase din valiză un costum destul de şifonat pe care-l puse în locul echipamentului de munte, şi se instala să citească pe îndelete cartea pe care o cumpărase, „Jos labele de pe prăjitură" de Albert Simonin – un roman extrem de amuzant; fiindcă era scris în jargonul gangsterilor. Petrecu astfel cîteva ore plăcute, încercînd să-şi imagineze cum ar fi scris-o Raymond Chandler pe americaneşte.

Se înserase; o seară friguroasă de martie în Strassbourg. Van der Valk nu fusese niciodată pe acolo, aşa că făcu o plimbare lungă, încîntătoare. Păcat că nu putea zăbovi mai multe zile în acest oraş plăcut. Era sătul de atîta alergătură. Avea poftă să se întoarcă acasă, să savureze din nou aroma propriului său cămin, să audă vocea soției sale, să mănînce mîncăruri familiare, să priveasc drăgăstos la obiectele familiare, să-şi spună că se afla acasă, iar în ziua următoare să se trezească din somn şi să meargă cu bicicleta ca de obicei la prefectura poliției. Se săturase de munți, de peisaje pitoreşti şi de plăcerea delicată de a urmări evoluțiile de slalom ale unei schioare de înaltă clasă. I se servi o cină fadă, într-un hotel tot atît de fad de lângă gară. Telefonă Arlettei înainte de a se duce cuminte la culcare.

– Sînt la Strassbourg. Oraş plăcut. Îl vom vizita,

împreună, cîndva.

– Văd că te simți bine pe acolo, nu-i aşa? Ce mai e nou cu schiul?

– Nu mai vorbi despre schi, mă doare şi acum umărul. Nimic nu-mi doresc mai mult în clipa asta, decît să mă văd la Amsterdam într-o zi ploioasă, frumoasă, şi cenuşie.

– Cînd ai de gînd să vii acasă?

– Cu puțin noroc, s-ar putea să termin mîine treaba. Furtună într-un pahar cu apă. Individul pe care-l urmăresc fuge de mine ca un iepure. I-am dibuit vizuina. Fata acea are să-mi dea, fără în doială, de lucru. Mă aştept însă la asta, toată afacerea asta m-a făcut să mă gîndesc cu multă plăcere la viața mea de acasă. Tu te simți bine?

– Da, dar are să mă îmbolnăvească văduvia.

– Eh. Îți voi, telefona mîine! Pînă atunci am să aflu eu ceva.

În dimineața următoare vremea se schimbă iarăşi, lapoviță. Străzile Strassbourgului nu se înzăpeziseră, totuşi lumea se săturase de iarnă. Nu-şi îmbrăcă hainele de oraş, ci-şi puse pantalonii de flanel şi canadiana cumpărate la Innsbruck pe socoteala lui Canisius, şi bocancii de munte, şi puloverul dăruit de Anne-Marie. Îşi aminti cu o tresărire. De ce încercase Anne-Marie să-l seducă? De ce strigase spre a-l preveni pe Jean-Claude? Van der Valk apreciase gestul ei drept capriciul unei femei corupte şi atît de bogate încît îşi putea permite toate toanele.

Renunță iritat la visurile lui paşnice din ajun, spunîndu-şi că nu terminase cu munții. Închirie un automobil, prost ca toate automobilele de închiriat. Cutia de viteză hîrîia, vizibilitatea era proastă, încălzirea exagerată. Ca de obicei făcu la început mai multe manevre greşite, aşa că trebui să strîngă din dinți spre a-şi mai sugruma supărarea.

Nu putu zări Vosgii prin perdeaua de burniță ce se lăsa

din norii joşi, decît după ce ajunse pe culmile lor. Ajunsese într-o zonă deluroasă. Urcă zdravăn zdruncinat un drum îngust, derivat din autostradă, şi ajunse la satul, pe care-l căuta, o îngrămădire de clădiri plasate în cele patru unghiuri ale unei în crucişări de drumuri, o biserică romană, o şcoală, o primărie, o adevărată primărie franţuzească de ţară, cu stîlpi grandioşi pe dinafară pentru a susţine demnitatea Republicii.

Găsirea cafenelei al cărei număr de telefon fusese scris pe o bucăţică de hîrtie în Chamonix nu-i dădu nici o bătaie de cap. În spatele ei se în ghesuiau clădirile fermelor învecinate, iar înăuntru domnea un miros rural francez, puternic şi vechi de peste o sută de ani. Sclipitoare sticle cu băuturi alcoolice, o duşumea de cărămidă frecată straşnic cu apă de Javelie, coşuri de paie, salopete muncitoreşti, vin alb, supă de legume, ceapă, slănină afumată, scaune de fier. Ca şi în alte locuri similare, găseai un amestec de foarte vechi şi de foarte nou; o tejghea veche aflată probabil acolo încă de pe vremea lui Napoleon al III-lea şi un aparat espresso cu garnituri de crom şi mînere magice scînteietoare şi cu lumini roşii care clipeau ca licuricii… Un televizor uriaş, de pros gust, cum numai francezii ştiu să fabrice, era flancat de obiecte decorative clasice: un cîine ciobănesc din porţelan, şi-o vidră împăiată, în gură cu un păstrăv împăiat. Un bărbat, mătăhălos, dar cam nătîng, în salopetă albastră, bea vin. Mai era acolo şi un individ sfrijit, înfăşurat într-o pelerină, şi o femeie numai piele şi os care curăţa morcovi.

– Bună dimineaţa.

– Dimineaţa, se auzi un triplu mormăit.

Van der Valk îşi dădu numaidecît seama că va întîmpina dificultăţii. Francezii se împart în două categorii: simpatici şi acri. Cei acri pot fi în general înduplecaţi, dar aceasta cere o muncă grea. Cele trei perechi de ochi îi fixau cu cea

mai posacă neîncredere ţărănească.

– Supa miroase bine.

– Îhî.

– O genţiană. Devenise un obicei. Bărbatul cu pelerină trebui să coboare în beci după o sticlă neîncepută, ceea ce şi făcu în silă, ca şi cum i s-ar fi cerut ceva prea greu pentru timpul şi energia sa.

– Fac cinste cu un pahar, zise Van der Valk.

– Am să beau un pahar cu vin alb, i se răspunse într-un murmur supărăcios.

Nătîngul şi femeia păreau să se certe. Părea să fie ceva în legătură cu cartofii, dar dialectul lor era greu de înţeles. Se învălmăşeau cuvinte franţuzeşti cu unele care sunau nemţeşte şi cu o intonaţie care amintea mai degrabă de graiul din Wales. Van der Valk nu era sigur că cei doi vorbeau despre cartofi, dar ştia că mai toţi ţăranii vorbesc de parcă s-ar certa, deşi în realitate se află în termeni foarte amicali.

– Îl caut pe domnul Marschal.

– Cine mai e şi ăsta?

– Locuieşte prin locurile astea.

– Aha…

– Stă departe?

– Eh…

– În sat?

– O iei pe şosea în sus.

– Va să zică nu e departe. Mă duc să-i bat la uşă, dacă, bineinţeles îmi arătaţi drumul.

– N-ai să găseşti pe nimeni acolo.

Oh, Doamne, gîndi Van der Valk – iarăşi nimic.

– Ba ai să găseşti, interveni femeia deodată

– Ce?

– E cineva acolo,

– Îhî. Dar au plecat,

– Ieri obloanele au fost ridicate.

– Astăzi sînt lăsate, spuse încîntat bărbatul sfrijit.

– Am să încerc totuşi, zise Van der Valk. Mai beți un pahar?

– Îhî.

Bărbatul mătăhălos îşi răsucea în mînă paharul gol, uitîndu-se absorbit la ecranul fără imagini al televizorului; se amestecă în vorbă:

– Nu mai e nimeni. Doar automobilul a mai rămas.

– Nu mai beți încă unul? rosti cu bunăvoință Van der Valk. Şi dumneavooastră, Madame?

– Aş. Îmi face acreală în burtă.

– Un strop de Prunelle, atunci.

– Îhî.

Aceasta era poate cheia cu care Shakespeare descuia inimile, gîndi Van der Valk, care începuse să se simtă uşor amețit de băutură. Situația era tare neroadă. Femeia strigă deodată:

– Să-i arăți drumul, Albert.

Albert părea să fie mătăhălosul. Nu-i venea uşor să se desprindă de paharul său, dar după ce îşi scoase de două ori bereta ca să se scarpine în creştet, după ce îşi desfăcu fularul şi îl puse iarăşi, acceptă una din țigările lui Van der Valk şi se ridică alene.

Albert avea afară un tractor. Se cățăra în şa, arătă pe stradă înainte, cu un deget gros ca o pătlăgică vînată şi spuse:

– Nu se poate să nu-i găseşti. Casa are obloane verzi. Van der Valk era sigur că cel puțin douăzeci de case aveau obloane verzi.

– Casa roşie, catadicsi Albert să adauge, apoi răsuci cheia în contact.

Clădirea era durată din gresie de Vosgi, şi avea obloane

verzi. Nu era o vilă fantezistă izolată, ci o casă din sat cu nimic ieşită din comun, pe o uliță ca toate celelalte şi făcîndu-şi loc cu coatele printre vecinele ei mai mari. Pe un zid de piatră crescuse iedera, chiar pe vopseaua uşii duble, mai largă, prin care de curînd nu se trecuse... deoarece zăpada moale era neatinsă.

Uşa mică a curții, prin care intră fără nici o dificultate nu părea să fi fost folosită în ultimele ore, fapt care nu fu pe placul lui Van der Valk. Casa, aşezată pieziş din stradă, avea un balcon minuscul plasat la colțul primului etaj. Casa era mică, dar veche şi remarcabil de solida. Uşa din față a casei era de stejar şi avea un geam acoperit cu o perdea. Pentru moment nu luă în seamă acest amănunt şi o luă pe o potecă largă, bine pavată, care în conjura clădirea. În dos se afla o curte strîmtă, cu o spălătorie franțuzească de modă veche şi o magazie deschisă în care se vedeau mai multe sticle de vin goale, o stivă de lemne de foc şi o cutie de gunoi. Uşa din spate, evident, răspundea în bucătărie.

Nu observă niciun semn de activitate, dar între uşă şi magazie era un automobil scump, o Lancia neagră, de doi litri şi jumătate. Caroseria strălucea sub stratul subțire de zăpadă, iar eticheta garajului din Strassbourg era nepătată. Van der Valk zîmbi. Jean-Claude – el era acela care cumpăra maşini noi şi le lăsa în părăsire aşa cum alții ar lăsa undeva o cutie de chibrituri pe jumătate goală. Bătu la uşa bucătăriei; obloanele erau lăsate pe dinăuntru. Nu se întîmplă nimic. Van der Valk se încruntă şi încercă uşa bucătăriei, care cedă. Se încruntă şi mai mult. Coborî o treaptă rece, umedă şi plină de zăpadă, bîjbîi cu mîna, apucă partea de jos a oblonului şi îl ridică; nu era o treabă uşoară. Operația făcu un zgomot infernal, dar nimeni nu veni să-l întrebe ce gînduri are. Nu-i plăcu cîtuşi de puțin acest lucru.

Pe Van der Valk îl izbi mai ales aspectul foarte comun al încăperii. Nu se deosebea cu nimic de orice bucătărie banală de suburbie; nu lipsea obişnuita sobă de gaz, frigiderul, bufetul de lemn placat cu material plastic şi o masă cu care să se armonizeze. Totul, era îngrijit, ordonat şi, pe cît putu el să vadă, foarte curat. Găsi puţină supă într-o oală, pe maşina de gătit şi ceapă într-o cutie din metal. În frigider era carne şi lapte, un pachet început de unt. O cutie pe jumătate plină cu pastă de roşii, cîteva felii de şuncă într-o hîrtie pătată de grăsime, o cutie din material plastic pe jumătate plină cu brînză rasă. Nu se deosebea cu nimic de milioanele de case franţuzeşti din care soţia plecase la lucru, laolaltă cu bărbatul; casa părea moartă şi goală, dar îşi va recăpăta viaţa la ora şase, în aceeaşi seară.

Singura diferenţă era că această casă era rece. Se uita la radiator. Robinetele erau închise.

În hol era un dulap cu spatele perforat pentru ventilaţie, şi cu plasă de sîrmă în faţă. Conţinea un camembert întreg şi o bucată de roquefort.

Van der Valk nu intră din prima clipă în niciuna din camerele de la parter, ci cobori în pivniţă. Aici totul avea aparenţa unei permanenţe liniştitoare, a unei case locuite de mulţi ani, întreţinută de o gospodină grijulie. Simţămantul acesta de stabilitate, de viaţă regulată, de uniformitate paşnică rezulta din prezenţa măturilor şi a făraşelor, a cutiilor cu vopsele şi ceară, a sticlelor cu terebentină şi cu apă de Javelle, a aspiratorului atîrnat la locul său şi a periilor de ghete orînduite în cutia lor. Văzu pînă şi o masă solidă de tîmplărie şi unelte agăţate în cuie. Era subsolul unei perechi mai vîrstnice ai cărei copii se făcuseră mari, care avea o casă şi ceva bani la bancă, care cultiva legume în grădină şi creştea cîteva găini. Un fost maistru la poştă sau la căile ferate, căruia îi plăcea

pescuitul sau pornea din cînd în cînd cu puşca după iepuri, care se mîndrea cu roşiile şi cu daliile lui şi care avea cîteva sticle de vin bun şi o cutie de țigări puse deoparte pentru ginerele care-l vizita de Anul Nou sau de Ziua Tuturor Sfinților. Un om care putea fi găsit la cafenea în fiecare seară între şase şi şapte, la un pahar de pernod şi la o partidă de belotă.

Dar nu era casa lui Jean-Claude Marschal.

Van der Valk trecu în pivnița de lemne. O jumătate de tonă de cărbuni era îngrămădită sub boltă, iar alături se aflau lemne tăiate, lângă un butuc vechi crestat de loviturile toporului. Lăzi vechi stivuite, destinate să fie făcute surcele, o grămadă de butuci tăiați dibaci cu fierăstrăul, o altă grămadă de ziare „Couriers d'Alsace" îngălbenite de vreme; duşumeaua era măturată cu o mătură de bucătărie care stătea la locul ei, lângă topor şi lângă un fierăstrău atîrnat de două cuie ruginite. Totul era ținut într-o ordine atît de perfectă, încît Van dor Valk simți că îl răscoleşte dureros dorul de casă.

Cuptorul mai păstra încă puțină căldură. Deschise uşile. Nu fusese curățat şi era plin de cenuşă; pipăi cenuşa dar îşi trase repede mîna; deşi părea moartă, cenuşa îşi menținea totuşi căldura. Cuptorul fusese incontestabil alimentat cu cincisprezece ore înainte, era de tipul acelora la care focul se face de două ori pe zi. Van der Valk se înapoie ostenit la parter..

Domnea liniştea. Puțin praf se aşternuse pe mobila lustruită, covoare ieftine, ponosite erau întinse pe podeaua lustruită, totul demodat, provincial, urît. Pe un radio foarte ornat trona un vas cu flori încă proaspete, într-un colț era un bufet cu uşi de sticlă; aci se țineau farfuriile bune, pentru musafiri, paharele de lichior şi suvenirurile aduse acasă de fiii care-şi făcuseră serviciul militar în Indochina. Dar în locul lor stăteau aliniate şase figurine de porțelan.

Van der Valk deschise uşa de sticlă şi luă una din figurine. Nu se prea pricepea la astfel de lucruri, dar ştia că erau piese executate la Dresda în cea mai bună perioadă. Marchizul care dansa, păstorița cochetă şi artificială care imbrățişa o maimuță, papagalul acela splendid – toate păreau să fie piese autentice de Kandler. Asemenea figurine nu puteau fi achiziționate de un fost maistru de la căile ferate – ci proveneau de la Jean-Claude. În acest caz, erau categoric de Kandler, şi valorau cel puțin o sută de lire bucata. Încercă cealaltă uşă. Ah... Jean-Claude fusese pe aci. Van der Valk dădu peste o piesă cumpărată de la un negustor de antichități, da... după ce se uită cu mai multă atenție la aceste obiecte, ajunse la concluzia că toate fuseseră cumpărate de la genul acela de negustori de antichități specializați în ferme vechi şi în mobilă țărănească, pe care o vînd stelelor de cinema din Paris dornice să dea caselor lor de la țară un aspect autentic. Autenticitatea din secolele cincisprezece şi şaisprezece costă multe milioane. Mai găsi un fel de ladă destinată să fie pusă sub fereastră şi care putea fi folosită şi drept scaun. Vîrsta şi mînuirea grijulie făceau ca lemnul închis la culoare, cu vîrtejuri neaşteptate, de un portocaliu ars care fusese galben cu trei sute de ani înainte, să aibă sclipiri jucăuşe ca apa. Ce putea fi? Van der Valk nu era prea lămurit. Pe ladă era expusă o colecție cu totul diferită. Îngenunche, să vadă mai bine. Erau pietre. Pietre prețioase, prinse pe opaluri abia desprinse din carapacea lor de piatră, turcoaze brute, smaralde brute. Habar n-avea cum se numeau – geologii disting sute de pietre prețioase şi recunosc proveniența fiecăruia, deoarece culorile lor strălucitoare şi formele atît de încîntătoare le permit să le identifice destul de uşor. Această piatră delicios de trandafirie fusese adusă din Urali, iar aceea verde ca penele păunului provenea din Munții Stîncoşi ai Canadei;

acel cuarț amarynth nu era de găsit decît în insula Sf. Elena, şi acea piatră de un roşu uimitor de închis fusese scoasă din Puy de Dome. Ametiste din Brazilia şi jad din Tibet, cristal de rocă mai prețios decît greutatea lui în diamant neşlefuit, ouă de opal fasonate de indienii de la granița Paraguayului. Berii şi sardonix, rubine şi chrysoprase…

Nu numai că fuseseră şterse de praf, dar fuseseră luate şi mînuite cu dragoste. Atinseseră călcîiele pescuitorilor greci de bureți, dezmierdaseră grumazul unei fete de şapte ani, fuseseră mîngîiate de degetele orbilor, cu ele se jucaseră împărații chinezi şi băiețaşii egipteni cu fundul gol şi cu ochi bolnavi de oftalmie. Acesta trecuse de la un pigmeu din Congo, bolnav de boala somnului, la un administrator colonial alcoolic. Celălalt fusese adus în Franța de un soldat neamț sifilitic şi îşi găsise lăcaş în palma cu degete artritice a unui ins de sub arcadele de la Palais Royal. Nici o murdărie, nici o josnicie, nici o meschinărie nu reuşiseră să atingă puritatea şi frumusețea lor. Bietul Jean-Claude.

Van der Valk se îndreptă de şale, oftînd. În hol se afla o carabină prinsă pe una din acele panoplii bogat împodobite, îndrăgite de vînătorii francezi, un St. Hubert falsificat, cu coarne de cerb şi sculpturi în lemn. O privi fără multă curiozitate. Sosise timpul să urce la etaj. Scările largi de stejar lustruit scîrțîiau sub paşii lui. Van der Valk încercă ruşinea absurdă pe care o simte cineva la gîndul, că face prea mult zgomot. Carabina era un calibru mult mai mare decît se găseşte în mod obişnuit în casele oamenilor, reflectă el vag; orice francez stabilii la țară ține o armă de calibrul 22 pentru şobolani, pisici, ciori şi pentru vulpile pe care le bănuieşte că i-ar urmări găinile. Cu carabina aceasta puteai împuşca lei.

Lumina pătrundea în fîşii subțiri prin obloanele de lemn

şi dădea camerei de culcare un aspect întunecat, ireal. Dar acolo, în patul mare, se găseau doi oameni, destul de reali, chiar dacă erau morți… Mai dăinuia încă o urmă a mirosului tare, ințepător, pe care-l lăsa două cartuşe de pistol cu cămaşă de cupru de calibrul şapte pe şaizeci şi cinci… Mayerling…

Va trebui să se ducă după jandarmi, să le explice cine era şi ce căuta, iar ei vor trebui să cheme locotenentul – spera ca acesta să fie originar din Saverne; locotenentul, după ce va fi ascultat povestea ridicolă a lui Van der Valk, care va dura mai mult de o jumătate de oră, va lua o hotărîre foarte asemănătoare, în sensul că va chema la telefon Strassbourgul, se va strîmba la gândul că autoritățile – poate chiar Parisul – vor veni să se amestece în propriul lui district.

Totul se desfăşură potrivit bănuielilor lui. În timp ce aştepta să vină locotenentul de jandarmi, doctorul, procurorul şi ambulanța, Van der Valk stătea în camera de la parter în care erau păstrate pietrele prețioase. Mai erau împrăştiate pe acolo vreo trei sau patru cărți – romane de aventuri din genul Serie Noire – asupra cărora nu catadicsi să arunce o privire, precum şi o ediție ieftină a poeziilor lui Baudelaire. Da, acum înțelegea bine – Baudelaire era tipul de om care să-i placă lui Jean-Claude Marschal. Van der Valk uitase cu totul aceste poezii, care nu-l desfătaseră niciodată. Nu-l caracterizase oare Sartre pe Baudelaire drept un ratat deliberat, care a preferat să se încarce cu o conştiință rea, cu sentimentul culpabilității şi cu o sterilitate totală? Van der Valk nu se prea sinchisea de Sartre, dar aceste observații îi păruseră pline de bun simț; era cert că Baudelaire fusese un neisprăvit, i se putea imputa lui Sartre că păcătuia prin exagerare; simpatia pentru oamenii pe care nu-i aproba nu era trăsătura sa dominantă. Van der Valk începu să citească poeziile; nu

avea altceva mai bun de făcut. Va analiza mai tîrziu situația. Acum nu era vreme de gîndit; era un simplu răgaz birocratic între apăsarea pe buton şi primirea unui răspuns.

„Spleen” – cum se poate traduce spleen? Deprimare? – termenul e prea slab. Plictiseală? – prea vag. Depresiune patologică – prea forțat şi prea clinic. Era sigur că nemții au un cuvînt abstract, compus, lung de cinci silabe, cu semnificația de dezgust față de sine — disperare – credință medievală în atotputernicia influenței organelor interne. Spleen era intraductibil. De altfel, nici nu avea nevoie să fie tradus, deoarece toți îi în țelegeau semnificația.

Citi poezia încercînd să se elibereze de prejudecăți. Nu o mai avusese sub ochi de foarte mulți ani. I se păru mai bună decît îşi închipuise…

M-aseamăn cu-acel rege al unei țări ploioase,
Ce plin de-averi, dar fără putere-n a lui oase,
E tînăr, însă gîrbovita minții bătrânețe,
Urîtul îi adapă gîndirile răzlețe,
Nimic nu-l mai desfată, nici somn nici vînătoare.
Nici plebea sau balconu-i luptînd pînă ce moare.
Bufonul care-i cîntă balada favorită
N-aduce veselia pe fruntea-i în crețită.
Iar patul său cu aur brodat i se preface în trist mormînt;
Şi-nțr-însul de viu culcat el zace.
Şi doamnele curtene nu ştiu să mai găsească
Găteli neruşinate să-l facă să zâmbească.
Savantul care aur şi piatră scumpă-i face
Nu poate smulge răul ce-adînc în firea-i zace.
Nici băile de sînge, la Roma cunoscute,
Din cari bătrînii despoți ştiu viața să-mprumute,
N-au fost în stare încă o clipă să-ncălzească

Ăst stîrv în aiurîte ce-n loc de sînge-n sine
A Lethei apă verde o strecură prin vine.

Locotenentul de jandarmi îl citise poate pe Baudelaire, dar avea alte lucruri la care să se gîndească; n-avea timp de poezii (Van der Valk află mai tîrziu că locotenentul păstra la birou pe Pascal, pe care-l citea în orele libere.) întrucît faptul se petrecuse în districtul său, îl interesau în cel mai înalt grad aceşti oameni. Nu putea face mare lucru pentru cele două cadavre din pat, poliția nu avea cum să le redea suflul vieții. Făcînd investigații prin sat, putu să culeagă unele informații. Domnul Marschal era proprietarul casei de cinci sau şase ani; o cumpărase după moartea celor doi batrîni care o stăpîniseră pînă atunci, de la un nepot al lor stabilit la Paris, pe care nu-l interesa cîtuşi de puțin o casă situată într-un obscur sat din Vosgi. Domnul Marschal venea adeseori pe aici, poate de şapte-opt ori pe an, şi numai pentru două sau trei zile; întotdeauna era singur; cineva îşi aminti că şederea sa cea mai lungă fusese de paisprezece zile. Nimeni nu se preocupase de asta, lumea era plină de excentrici care-şi lăsau casele goale. O bătrână din sat păstra cheile. Era foarte bine plătită ca să treacă pe acolo la fiecare două zile, sau cam aşa ceva; era angajată să țină casa curată. Bătrâna făcea focul în sobe o dată pe săptămînă, pentru a menține camerele aerisite şi uscate.

Da, îl văzuse venind împreună cu o tînără. Nu, faptul nu o mirase. Se gîndise întotdeauna că, mai devreme sau mai tîrziu, domnul îşi va face apariția însoțit de o femeie.

Nu, domnul rîsese şi glumise. Nu părea deloc abătut; răspunse ea la întrebare. Arătau mai degrabă ca doi îndrăgostiți decît ca o pereche care-şi petrece pe ascuns un sfîrşit de săptămînă.

Locotenentul se arătă destul de indiferent. Toată

povestea asta cu milionari şi sporturi de iarnă, spuse el, nu privea resortul său. Admise că această chestiune, era oarecum ciudată, dar numai Strassbourgul era în trăsură să decidă. O moarte dublă avusese loc pe teritoriul său. O sinucidere hotărîtă de comun acord, care implica o mulțime de formalități. Era de părere că Van der Valk ar face mai bine să repete povestea sa în fața diviziei criminale din Strassbourg. Cartierul general al poliției din Strassbourg era amplasat pe o stradă cu un nume inocent, drăgălaş, strada Norului Albastru. Avea o fațadă îngustă, greoaie, de inspirație clasică, şi o arcadă sub care se vedeau polițişti în uniformă, foarte plicitsiți, care se scărpinați uneori cu pistoalele lor. Nu păreau cîtuşi de puțin brutali sau siniştri; erau oameni simpatici, bine legați, familişti, aveau bătături şi executau misiuni grele şi neplăcute cu toată bunăvoința, fiind destul de prost plătiți pentru asta.

În curtea interioară pavată, datînd din secolul al optsprezecelea, erau parcate maşini cu emițătoare de radio ale brigăzii mobile şi sobre limuzine Peugeot ale funcționarilor superiori. La celălalt capăt al curții se afla o clădire mare cu o scară în spirală, monstruoasă şi rece, pe care cei mai uşori paşi ai polițiştilor o făceau să detune ca nişte focuri de armă. Van der Valk aruncă în jur o privire profesională şi ajunse la concluzia că întregul ansamblu era mai murdar decît Prinsengracht din Amsterdam, dar mult mai vesel. Drumul îi fu arătat de mîna subțire şi aproape transparentă a unui polițist bine dispus care, în ciuda celor treizeci de ani de vechime în meserie, nu avea supărări cu digestia. În hol, un agent tînăr îşi imita superiorii, spre amuzamentul altor doi colegi care rîdeau cu hohote ca nişte şcolari. La etajul de deasupra un bărbat în haine civile, cu brațele încărcate de hîrțoage, făcea naveta între camerele trei sute patru şi trei sute şaptezeci,

fluierînd cu vervă „Vissi d'arte”, la care adăuga unele înflorituri nepermise. Nimeni nu-i dădea lui Van der Valk cea mai mică atenție. La Amsterdam s-ar fi găsit imediat un comisar mai acru decît oțetul care să scoată nasul pe uşă şi să se plîngă de lipsa de seriozitate a subalternilor.

Comisarul divizionar Wollek amintea un lup cenuşiu şi bătrân; fața, vocea, mişcările lui erau tot atît de liniştite ca şi un scris chinezesc, aşternut pe mătase cu un penel fin. Van der Valk îl plăcu numaidecît. Wollek avea maniere de cardinal şi mîini fine, delicate; ar fi putut sta oricînd la o masă cu picioare aurite şi cu pereții acoperiți cu picturi de Rubens. Astfel de lucruri, însă, nu pot fi găsite în birourile poliției.

– O țigară?

– Mulțumesc

– Mi-a dat mult de furcă afacerea asta. Ați putea să-mi spuneți şi mie despre ce-i vorba.

Van der Valk îi expuse totul, fără să omită nimic.

– Da. Mă întreb ce căuta acolo. Parisul ar fi fost mult mai potrivit.

– Bătrânul domn, tatăl lui, după cîte am auzit este un tiran bătrân. Cred că are comportări dictatoriale.

– Rolul soției este oarecum obscur.

– Totul e obscur. Din fericire, nu trebuie să înțelegem despre ce este vorba. M-au trimis la acesta vînătoare prostească de parcă le-ar fi fost teamă, sau ar fi bănuit că se va întîmpla ceva serios; nu m-au informat însă asupra faptelor pe care le cunoşteau, sau de care le era frică. Acum trebuie să mă înapoiez şi să le spun că l-am găsit, că e mort şi că circumstanțele par să indice că s-ar fi sinucis de teamă că l-aş fi putut prinde.

– Nu înțeleg de ce erau atît de grăbiți, zise Wollek. A fost invocat motivul că Marschal ar fi un ins iresponsabil şi, după cîte am înțeles, capabil să arunce banii pe fereastră.

Aparent, a aruncat bani pe fereastră. Dar în raport cu averea aflată în joc, banii aceştia nu reprezentau decît o picătură. Marschal n-ar fi putut să stea ascuns prea multă vreme. Pentru ce toată graba asta? De ce nu i-au anunțat dispariția, aşteptand apoi să fie semnalat în vreun colț al lumii?

– Mi-am pus şi eu aceeaşi întrebare. Soția lui s-a comportat ca şi cum ar fi vrut să nu fie găsit. S-ar putea ca bătrânul, aflînd de escapada lui nebunească, să fi poruncit ca băiatul să fie urmărit şi adus la matcă fără întîrziere.

– Cred că o să aflăm adevărul. Un supus francez a murit în imprejurări obscure, pe pămînt francez. Aceasta înseamnă că aş putea fi tras la răspundere dacă s-ar face vreo anchetă mai tîrziu. Cel mai înțelept ar fi să chem Parisul la telefon. Acest bătrân domn pare să aibă multă greutate. N-ar fi rău să-i anunți şi dumneata pe nemți; după cîte am în țeles, îi cunoşti bine pe oamenii aceia din Köln. Dă-i de veste şi soției lui. Cadavrele trebuie identificate formal. Vrei să te foloseşti de telefonul meu?

Îl impinse spre Van der Valk,

– Da.

Chemă Amsterdamul. Majordomul portughez regreta foarte mult, dar n-o mai văzuse pe doamna Anne-Marie şi nu mai ştia nimic despre ea. Era straniu, dar de cînd părăsise oraşul Innsbruck, se topise parcă în aer.

Van der Valk îl chemă pe Canisius. Un secretar particular, tot atît de încărcat de regrete ca şi majordomul, îi spuse că din nefericire domnul Canisius era plecat de acasă; vor obține însă legătura cu el chiar în cursul aceleiaşi zile. Dorea să-i transmită vreun mesaj?

– Nu, rugați-l să lase un număr de telefon unde să-l pot găsi. Este ceva extrem de urgent.

Secretarul făgădui să-i execute dorința. Va binevoi domnul Van der Valk să sune din nou la cinci treizeci şi îi

mulțumi pentru amabilitate.

– Poliția din Köln? Vă rog să-mi dați legătura cu domnul Stössel. Heinz? Aici Van der Valk. Vorbesc de la Strassbourg. Cred că s-a încheiat urmărirea… Amîndoi sînt morți. Dublă sinucidere. Va trebui sa-l găseşti pe tatăl ei şi să-l aduci, la biroul comisarului Wollek din Strassbourg. Da, astăzi. Cu cît mai repede, cu atît mai bine.

– Voi aranja chestiunea, se auzi vocea rece şi distantă a lui Stössel. De fapt mi-ai încredințat o sarcină pe care voi fi nevoit să o îndeplinesc – ca să zic aşa – în dublu exemplar. Doamna Marschal a dumitale este aici. Ciudat. A trecut pe aici dimineață. Spunea că vrea să stea de vorbă cu părinții fetei. Pretinde că ar fi în măsură s-o convingă pe fată să se întoarcă acasă, de îndată ce am fi dat de ea, şi aşa mai departe. I-am spus că aştept noutăți de la tine. Nu e cazul să forțăm lucrurile.

– Ce impresie ți-a făcut?

– Mai degrabă stridentă şi emoționată. Ar putea să încurce şi mai rău lucrurile. Stă aici, la Hotelul Park – a spus că va rărmîne pînă voi primi veşti de la tine.

– Îmi pare rău, Heinz. Ar fi preferabil s-o aduci şi pe ea aici. Să-şi identifice soțul, şi să aranjeze treburile cu autoritățile locale, funeraliile şi aşa mai departe.

– Mă uitam tocmai pe hartă. Frankfurt – hm – Karisruhe… Se pare că ar dura cam patru ore pe şosea. Ar fi bine să mă aştepți în jurul orei şase.

– Foarte bine. Am să te aştept.

Domnul Wollek aprobă, înclinînd amabil din cap. Toți locuitorii Strassbourgului cunosc limba germană.

– Cel măi bine ar fi să prînzim, spuse el. Poate preferi să te înapoiezi aici după-amiază.

– Nu prea am chef de mîncare.

– Te cred, acum însă ai mai multă nevoie ca oricînd de o

masă bună. Cunoşti cît de cît acest oraş?

Vocea-i era paternă. Ah. Tinerii aceştia… părea să spună. Îi tulbură atît de mult moartea, încît le taie pofta de mîncare.

– Îți voi da adresa unui local bun. Te-aş însoți, dur mi-e teamă că toate acestea au să-mi dea de lucru suplimentar. Cere-le ficat – este încă sezonul.

Bătrânul polițist avea perfectă dreptate: la ce folosea să se facă atîta tărăboi? Nu mai rămăseseră de îndeplinit decît formalitățile administrative. Francezii se vor ocupa de asta. Lui Heinz Stössel, printr-o coincidență stranie, îi revenea obligația să facă ceva ce nu place nimănui, şi anume să anunțe veşti proaste. Van der Valk nu avea însă nimic de făcut. Locotenentul de jandarmi din Saverne trebuia să completeze formularele, domnul Wollek din Strassbourg avea grijă ca totul să se desfăşoare după toate regulile. Pe Heinz îl aştepta o călătorie neplăcută şi obositoare – de la Köln încoace. Numai Van der Valk putea să-şi rupă gura căscînd. Nu-şi dădea seama de ce se simțea, atît de stingherit. Îşi putea oferi o cină excelentă şi multă băutură. Îl indispunea însă că avea să treacă totul pe nota de cheltuieli ce va ajunge la poliția din Amsterdam, apoi va fi trimisă mai departe, eventual lui Canisius. Toate hotărîrile se luau pe seama lui Jean-Claude Marschal, decedatul. Nici în privința asta nu mai avea a-şi bate capul.

I se servi ficat de gîscă proaspăt. Foarte simplu, tăiat felii şi gătit în unt ca orice fel de ficat. Avea o garnitură de mere Reinette, tăiate tot felii şi pregătite cu o lingură de vin alb. Van der Valk citi ziarul, bău o sticlă de şampanie şi constată cu ruşine că îi făcuse mult bine. Ariette ar fi fost de acord. Ce rost ar fi avut, s-ar fi întrebat cu acelaşi bun simț ca şi domnul Wollek, ca soțul ei să stea ca un nenorocit, în fața unui sandviş cu jambon şi fără gust,

numai pentru că l-a întors pe dos o sinucidere? N-ar fi avut niciun sens.

– Ți s-a servit o masă bună? îl întrebă Wollek politicos.

Stătea tot aşa cum îl lăsase Van der Valk, în aceeaşi poziție. Îşi golise scrumiera şi deschisese fereastra, ca să aerisească încăperea.

– Foarte bună. Mi-a ajutat mult. Eram mai obosit decît mi-am închipuit.

– Te înțeleg. Te-au cam depăşit evenimentele, nu-i aşa? Milionarii nu sînt deopotrivă cu ceilalți oameni, este? Afurisită treabă. Ți s-au dat în strucțiuni ridicole. Nimic limpede, nimic definit. Nu era nici o crimă la mijloc; ce rost avea toată agitația asta pentru nişte nimicuri – de ce atîta panică – de fapt nimeni n-a ştiut ce vrea. Am mai întîlnit situații similare. Dacă totul merge de-a-ndoaselea, poți să dai vina pe ofițerul însărcinat cu cercetările. Nu a înțeles instrucțiunile, ar spune ei. Fireşte, numai că nu au existat instrucțiuni precise.

Van der Valk îşi îngădui să zâmbească, pentru întîia oară în ziua aceea.

– Ei bine, pot să mai adaug ceva la acest tablou. Am chemat la telefon pe un coleg din Paris, cu o experiență considerabilă în domeniul finanțelor. Întreabă-l cine este Rothschild şi-ți va povesti în treaga istorie a familiei, desenîndu-ți şi arborele genealogic.

Este în genul lui Kan, gîndi Van der Valk. Poliția din Amsterdam avea şi ea un astfel de specimen.

– L-am întrebat despre acest Marschal. Ştie perfect totul despre el. Spunea că era un în divid strălucitor şi capabil, dar plasat la periferia afacerilor. Îți spun cu toată sinceritatea, moartea lui nu va avea urmări serioase în ceea ce priveşte structura afacerilor lui, în conducerea lor, sau în orice altă ipoteză. M-am întrebat dacă moartea lui nu va crea zguduiri în lumea financiară; fiind vorba de o

sinucidere, s-ar putea presupune aşa ceva; am constatat însă că nu va avea nici o urmare în acest domeniu.

– Ce ştiţi însă de bătrân? întrebă Van der Valk. În definitiv, Jean-Claude era fiul său. Moştenitorul unei averi formidabile. Bătrânul a şi trecut asupra lui o imensă sumă de bani, pentru a evita taxele de moştenire sau alte fleacuri. Se pare că nimeni nu cunoaşte exact cifra. Banii sînt distribuiţi – pe contul lui Jean-Claude – în Dumnezeu ştie cîte bănci. Acesta dispune de un sold frumos pe conturi curente, sub nume deghizate. Am aflat din întîmplare că în Germania toate erau pe numele unor mareşali ai lui Napoleon,

Wollek ridică amuzat din sprîncene.

– Vom găsi atunci cîteva şi în Strassbourg, n-ar fi exclus. Aici a fost o mare pepinieră de mareşali. Romantic tip.

– Ce se va întîmpla cu această ciupercărie de conturi napoleoniene? Ea ca şi povestea cu comorile îngropate de SS-işti.

– Da, asta mă întreb şi eu. Omul nostru din Paris nu ştie încă, dar crede că va afla. Presupune că totul va fi restituit bătrînului, deoarece fiul a murit în timp ce tatăl mai trăieşte încă. Evident, bătrânul poate să dea orice destinaţie banilor. În lipsa unor descendenţi, îi poate lăsa unui azil de pisici..

– Au rămas doi copii – două fete. Bătrânul ar putea să constituie pentru ele un consiliu de tutelă, sau ceva semănător.

– Va găsi el o soluţie. De altfel, şi noi avem dreptul să punem întrebări, deoarece este totuşi vorba de o sinucidere. Bătrânul îl cunoaşte pe Canisius, acest individ care a luat legătura cu dumneata; îl cunoaşte destul de vag, deoarece el conduce ramura franceză a intreprinderii. Dar au trei indivizi de genul lui Canisius, lucrează desigur în birourile din Paris, sub ochii bătrânului. Probabil că-mi

va telefona în seara aceasta, oricare ar fi veştile pe care le va afla direct…

– În orice caz, trebuie să-i telefonez din nou lui Canisius, spuse Van der Valk. Vom vedea dacă ne poate lămuri în vreun fel. Îmi închipui că moartea lui Jean-Claude va complica lucrurile; acesta trebuie să fie şi motivul pentru care erau atît de preocupați de urmărirea lui Marchal. Este posibil să aibă un raport cu administrarea tuturor afacerilor. Şefului meu din Amsterdam i s-au pus, desigur, la dispoziție elemente suficient de convingătoare, de vreme ce l-au determinat să mă trimită în această misiune. Natural, nu mi le-a împărtăşit, fiindcă în fond nu sînt decît un inspector de poliție fără importanță. Wollek zîmbi uşor.

– Prefecții sînt oricînd gata să trimită poliția în astfel de misiuni afurisite, în speranța că ministerul de interne va remarca energia cu care s-a trecut la acțiune.

Van der Valk făcu o mutră acră.

– Am fost tot timpul de părere că afacerea asta a avut dedesubturi ascunse mie, rosti el dezgustat. Va trebui totuşi să telefonez – nemții vor fi aici într-o oră. Pot folosi din nou telefonul dumneavoastră?

Secretarul din Amsterdam era dezgustător de suav.

– Ah, domnul Van der Valk. Mulțumesc pentru apelul dumneavoastră telefonic. Am luat legătura cu domnul Canisius, îndată după convorbirea noastră. Din nenorocire şi spre marele meu regret, este prins actualmente într-o serie de tratative financiare care nu pot fi amînate. M-a rugat să vă transmit expresia recunoştinței sale şi să vă asigur din nou – deşi n-ar fi fost necesar – să vă asigur, zic, de deplina sa încredere în discreția şi îndemînarea dumneavoastră. Luni se va înapoia la Amsterdam. Poate veți fi atunci atît de amabil să luați contact personal cu domnia-sa.

Van der Valk se simți iritat de aceste dulcegării.

– Unde-l pot găsi? Situația necesită imediata sa atenție.

– O, şi-a dat seama, n-aveți de ce să fiți îngrijorat, în mod cu totul special a stăruit să vă explic cît se poate de clar că a înțeles perfect cum stau lucrurile.

Suavitatea lui lăsa acum să se înțeleagă că omul acesta era la curent cu toate.

Van der Valk îndepărtă receptorul de la ureche şi-l scutură furios.

– Unde este acum? Spune-mi. Numai atîta: e cumva la Paris?

– Domnul Canisius este ocupat în Spania, spuse secretarul cu mare afectare.

Van der Valk simți că i se umflă vinele frunții. Uită să mai vorbească franțuzeşte şi se lăsa în voia argoului, olandez din Amsterdam,

– Ascultă, domnule, ori îmi spui cum pot da de Canisius, ori de nu, îți promit cu toată sinceritatea că săptămîna viitoare vei depune o cerere de angajare la deplasare. Ai de a face cu poliția, auzi?

– Domnul Canisius locuieşte, în general, în astfel de ocazii la Hotelul Prince de Galles din Biarritz, i se răspunse foarte înțepat şi plin de dispreț față de polițiştii prost crescuți.

Domnul Wollek, cu brațele împreunate, surîse palid

– Conțopişi, spuse Van der Valk punînd la loc receptorul. Decît aşa ceva, aş culege mai degrabă cartoane de înghețată goale cu un băț ascuțit. Se înclină, cerînd scuze francezului. Trebuie să zbieri la ei. Ştiți, ca în Germania.

– Sîntem prea politicoşi, replică acesta cu amabilitate, Lumea ne ia drept controlori financiari. Uneori trebuie să agăț asta pe uşă. Luă o placă mică din material plastic, de pe biroul lui şi pe care era gravat cu litere negre.

Van der Valk o luă în mînă şi rîse. Într-adevăr. „Cîine rău."

Telefonul de pe birou sună.

– Da?... Trimite-i sus.

Wollek făcu să dispară într-o clipă veselia de pe fața lui

– Nemții, spune el calm.

Heinz Stössel vorbea încet, o franceză destul de corectă, cu un accent aspru care nu scădea cu nimic impasibilitatea formidabilă a chipului său.

– Dumnealui este comisarul Wollek din poliția orașului Strassbourg, rosti formalist Van der Valk.

– Condoleanțele mele, se adresă domnul Wollek domnului Schwiewelbein cu același formalism, în germana sa alsaciană.

Domnul Schwiewelbein era un bărbat de vreo cincizeci de ani. Părul său avea șuvițe castanii și albe, ambele decolorate, hainele și pălăria aveau o înfățișare neutră, aproape clericală. Și fața sa, deosebit de îngrijită, părea neutră, deși uneori căpăta o duritate militărească. Avea și alte semne exterioare; umerii săi nu păreau să se fi încovoiat sau să se fi rotunjit vreodată; avea și o cicatrice adîncă, rămasă de pe urma unui glonte de pușcă mitralieră care îi sfîrtecase o parte din maxilarul inferior și îi mutilase urechea ce părea că se vindecase anevoie. Pentru Van der Valk, fața aceasta avea totuși o ciudățenie izbitoare, căci reflecta un mare curaj. Schuiewelbein nu părea deosebit de inteligent dar, asemenea centurionului din Biblie, putea primi cît și da ordine, era în stare să înfrunte focul armelor dușmane și în același timp să păstreze o blîndețe răbdătoare, indiferent de loviturile pe care le-ar fi primit. Se așezase pe cel mai apropiat scaun, fără să facă mofturi, cu pălăria pe genunchi, așteptînd ca cei trei ofițeri de poliție, din trei țări diferite, să găsească timp spre a da lovitura de grație microcosmosului său.

În sfîrșit, sosi și Anne-Marie. Purta un taior de stradă,

un ansamblu care, după părerea lui Van der Valk, costase o mulţime de bani; bineînţeles, n-ar fi ştiut să spună ce anume îl făcuse să ajungă la această concluzie.

Anne-Marie observă că era studiată.

– Nina Ricci, spuse ea cu o nuanţă de sarcasm familiar.

Se aşeză din nou pe scaun (între timp se ridicase spre a-şi atîrna pardesiul lângă lodenul sobru de un albastru închis al domnului Wollek), şi îşi puse mîinile în poală; un fior o făcu brusc să se cutremure, dar se stăp]ni imediat şi rămase liniştită. Nu mai erau scaune pentru Van der Valk sau pentru Heinz Stössel, dar niciunul din ei nu se sinchisea de aşa ceva.

– Sînt foarte înc]ntat, începu amabil Wollek cu accentul său german atît de amuzant, de ajutorul pe care domnii Stössel şi Van der Valk au binevoit să mi-l dea. Amîndoi cunosc mult mai bine decît mine imprejurările acestui caz. Vă rog să înţelegeţi, doamnă şi domnule, că aceste formalităţi sînt cerute de lege şi că mă aflu aici spre a le îndeplini. Faptele sînt foarte simple. Domnul Marschal se afla într-o casă, proprietatea sa, nu departe de aci, în compania unei tinere fete. Pentru motive necunoscute încă, amîndoi şi-au pus capăt vieţii. Au fost găsiţi de domnul Van der Valk, care-l urmărea pe domnul Marschal la cererea familiei acestuia. După cîte am în ţeles, domnul Van der Valk a adus faptul la cunoştinţa autorităţilor locale. Cele două cadavre au fost aduse în oraş, şi amîndouă vor trebui identificate formal, ceea ce a făcut necesară prezenţa dumneavoastră aici. Ce e drept, s-a făcut tîrziu, dar ar fi bine, socotesc eu, să terminăm o dată aceste formalităţi. Nu mă îndoiesc că procurorul va da autorizaţia pentru a se face pregătirile de înmormîntare, începînd de mîine dimineaţă. Am avut grijă să mă ocup de întocmirea actelor legale. Putem pleca la drum?

În curtea interioară îi aştepta un Citroen I.D. negru,

condus de un polițist. Domnul Wollek pofti pe Anne-Marie şi pe Van der Valk, apoi se sui şi el. Cei doi nemți se urcară în Mercedesul negru al lui. Stössel.,

– Institutul medico-legal, porunci Wollek.

S-ar fi zis că făceau repetiție pentru viitorul cortegiu funerar; şoferul nu-şi pierdu însă timpul şi, profitind de faptul că străzile Strassbourgului se goliseră din cauza înserării, gonea cu toată viteza. Stössel, ca să se poată ține de el, făcea să scîrțîie la cotituri cauciucurile Mercedesului.

Partea neplăcută fu dirijată într-un mod tot atît de brusc. Delegatul procurorului emana în jur un miros neruşinat de vin alb, deşi se comporta ca un om perfect sobru, spre mirarea lui Wollek.

– Vreți să identificați în mod formal pe cele două persoane găsite de dumneavoastră la adresa indicată aici? rosti el, folosind franceza precisă, metalică, a formalităților judiciare ale Republicii.

– Îi recunosc pe amîndoi şi îi identific în mod formal, zise Van der Valk.

– Puteți, doamnă, să identificați pe acest bărbat ca fiind Jean-Claude Marschal, soțul dumneavoastră?

– Îi indentific pe amîndoi.

Vocea lui Anne-Marie era mai metalică decît a lui Wollek şi mult mai tare. Răsuna puternic în tăcerea din morgă.

– Dumneavoastră, domnule, puteți idendifica pe această tînără femeie ca fiind domnişoara Dagmar Sehwiewelbein?

– Este fiica mea. Rosti simplu bărbatul, cu glas scăzut.

— Pot avea, vă rog, semnăturile dumneavoastră?

Se înapoiaseră la poliție. Wollek aduse din biroul său mai multe hîrtii făcute vraf, le întoarse şi le bătu cu mîna ca să le niveleze marginile.

– Copiile acestor documente, de care veți avea nevoie pentru autoritățile dumneavoastră, domnule Stössel, vor fi

întocmite de îndată ce vom obţine semnătura procurorului, pentru a putea preda cadavrele. Asta se va întîmpla mîine dimineaţă. Ştiţi cum sînt funcţionarii – se duc noaptea acasă.

Heinz Stössel, care nu scosese un cuvînt de la sosire, aprobă cu un surîs palid.

– Încă o formalitate, domnule Schwiewelbein. Scena acestei tragedii a fost examinată cu multă grijă ele locotenentul de jandarmi şi a fost inspectată de substitutul procurorului, după cum cer legile franceze. Unele probe au fost făcute de tehnicieni sub controlul meu. Observaţiile poliţiştilor competenţi şi probele de laborator confirmă aparenţele. Fiica dumneavoastră nu s-a sinucis. A fost împuşcată şi a murit instantaneu, fără dureri, într-un moment cînd era fericită şi în pace. Poate fusese adormită. Imediat după aceea, potrivit aprecierilor noastre, bărbatul care se afla cu ea şi-a pus capăt vieţii.

Wollek făcu o pauză de o fracţiune de secundă, aruncă o privire spre Anne-Marie şi continuă blînd.

– Acest mod de sinucidere nu reprezintă un act de disperare; şi vă vorbesc din experienţă. L-aş putea denumi, atît în calitatea mea de bărbat cît şi de ofiţer de poliţie, un gest de dragoste, poate chiar un gest de speranţă. O speranţă care, după părerea mea, ar putea alina, cît de puţin, supărarea dumneavoastră.

E un om foarte deştept, îşi zise Van der Valk. Şi el se uita la Anne-Marie, dar aceasta nu schiţa nici o mişcare, nu spuse nimic.

– Mulţumesc, zise domnul Schwiewelbein.

Vocea şi chipul păstrau aceeaşi demnitate neclintită. Şovăi o secundă, apoi continuă:

– Dacă am înţeles bine, domnule Wollek, erau împreună în pat cînd au fost găsiţi?

Încuviinţare.

– Atunci, făceau dragoste – cînd a împuşcat-o?
– Da, spuse Van der Valk fără şovăire.
– Credeți că a iubit-o?
Wollek se uită la Van der Valk.
– Nu încape îndoială.
– Nu cred să existe vreo îndoială că şi ea l-a iubit rosti neamțul cu o linişte bizară. Simt, da, da, simt că tot ce a fost între ei nu a constituit o irosire.
Anne-Marie nu se clinti. Îşi scoase o țigară din poşetă. Heinz Stössel i-o aprinse.
– Am fost impresionat de amabilitatea dumitale, domnule Wollek, continuă Schwiewellbein. Confirmă, în totul ceea ce am auzit despre dumneata din gura domnului Stössel. M-am temut un timp că acesta a inventat un roman pentru a încerca să-mi uşureze durerea şi – ceea ce era foarte natural – să-şi uşureze propria lui jenă. Vedeți, am stat împreună în maşina sa patru ore; veneam într-o misiune a disperării. Domnul Stössel şi-a pierdut mare parte din timp, străduindu-se să-mi explice că fiica mea a fost fericită.
Nimeni nu se putu stăpîni să nu-şi îndrepte privirile spre Stössel, pe fața căruia nu se clintea un muşchi. Dacă te uitai la obrazul lui trandafiriu ca o şuncă, ai fi fost ispitit să spui că simțămintele cele mai înalte ale acestui om s-ar fi rezumat la un cotlet de porc cu cartofi prăjiți şi castraveți murați. Van der Valk, care ştia că Heinz avea un copil cu trăsături uşor mongoloide, îşi frecă nasul arătîndu-se mult mai stingherit decît părea să fie Stössel.
– A fost fericită o săptămană încheiată, murmură neamțul – şi arăta ca şi cum culmea emoției sale ar fi găsirea balanței conturilor trimestriale.
– O minunată vacanță în munți, tot felul de haine noi, bucuria de a schia, după care era pasionată, un potop de plăceri, de cadouri generoase, de automobile scumpe…

Chiar şi peripețiile legate de urmărirea lor. Trebuie să i se fi părul, o aventura senzațională. O frîntură romantică de viață, urmată de o moarte romantică. Ce putea să-şi dorească mai mult o fată de vîrsta ei?

Niciunul din cei prezenți nu scoase un cuvînt. Wollek ridică un teanc de hîrtii şi le puse într-un plic din hîrtie, găsindu-şi ocupația, de loc necesară, de a-l lega strîns. Domnul Schwiewelbein se ridică.

– Ne vom aminti – soția mea şi cu mine – de considerațiunea arătată de poliția a trei țări.

Părăsi încetişor camera.

– Voi avea grijă de toate, Van der Valk, spuse Stössel, bătîndu-l uşor pe umăr. Urîtă afacere.

Strînse apoi cu gravitate mîna domnului Wollek.

– Sper să ne vedem mîine, domnule comisar. Ştiți, formalitățile pentru transportarea ei în țară.

– Vă rog să apelați la mine oricînd. Pot să vă fiu cumva de folos? O cameră la hotel, sau altceva?

– Am aranjat totul.

– Noapte bună.

Fusese desigur o moarte romantică, reflectă Van der Valk. E destul de mîngîietor să găseşti frumusețe în asta. Ca o poezie lirică germană, îl supăra un singur lucru – evenimentele fuseseră prea bine cronometrate. Soba era caldă încă atunci cînd el ajunsese acolo, şi de la moartea celor doi nu trecuseră nici patru ore. Cînd Van der Valk sosise la Strassbourg, Jean-Claude şi mica lui Tanzmariechen erau încă în viață.

– Îşi îndreptă iarăşi atenția spre Anne-Marie. Moartea îi nivelase pe toți – pierise şi soția milionarului, pierise şi amfitrioana sofisticată din Amsterdam, laolaltă cu vesela sirenă din Innsbruck, atît de impulsivă şi de engmatică. În astfel de ocazii îți pui o întrebare justificată: din ce fel de aluat era făcută Anne-Marie?

Wollek îşi schimbase felul de a fi. Un om îşi pierduse unica lui fiică – dar treburile erau treburi.

– Ați auzit ce-am spus, doamnă. Pe plan pur material, nu am motive, să mă îndoiesc de concluziile la care s-a ajuns. Domnul Marschal a împuşcat-o pe fată, apoi s-a sinucis. Substitutul este satisfăcut, şi eu de asemenea.. Ne sprijinim apoi pe observațiile domnului Van der Valk, un polițist cu multă experiență. Aveți desigur dreptul să cereți explicații în legătură cu constatările noastre, să citiți raportul medicului legist, în sfîrşit, orice doriți. Vreți să faceți vreo declarație, sau să puneți vreo întrebare, mai înainte ca aceste hîrtii să fie trimise mîine de dimineață spre a fi semnate de procuror?

– Nu, spuse ea scurt. Aş vrea numai să văd casa. Aş vrea să mi-o arate domnul Van der Valk.

Domnul Wollek cîntări în minte cererea ei, fără a se teme că i se putea citi pe obraz acest lucru; lăsă să treacă puțin timp înainte de a răspunde.

– Foarte bine. Procurorul nu va ridica nici o obiecție, şi eu vă pot autoriza fără să-i cer o aprobare prealabilă. Este, desigur, foarte bine să fiți întovărăşită de domnul Van der Valk. Ştie mult mai multe decît mine despre împrejurările acestei sinucideri. Casa este de altfel sub jurisdicția procurorului. Da, voi telefona de îndată la jandarmerie.

– Am maşina mea, spuse ea cu în diferență.

– Atunci, vă în soțesc peste cîteva clipe, zise Van der Valk.

– Aveți de discutat, pare-se ceva secret, rosti ea cu sarcasm, îmbrăcîndu-şi paltonul pe care i-l ținea Van der Valk. Vă e frică probabil că am să mă omor şi eu? Am să vă aştept în curte – vreau să-mi mai dezmorțesc picioarele.

Domnul Wollek se uită surîzînd la Van der Valk.

– Din punct de vedere tehnic, concluziile noastre sînt fără greş? îl întrebă Van der Valk. Sau tot ce s-a făcut pînă

acum a fost numai pentru galerie?

– Găseşti moartea, puțin cam prea venită la țanc, nu-i aşa?

– Sinuciderile prin arme de foc sînt atît de uşor de simulat.

– Tocmai de aceea le verificăm cu *foarte* multă grijă. Nici locotenentul n-a fost prea sigur; iată de ce; vorbele dumitale nu mă surprind, zise el cu un zîmbet larg. Nu am luat masa nici eu şi nici doctorul legist. Echipa tehnică s-a delectat, cred, cu cîteva pahare de vin, acolo, în Saverne! – au făcut însă o treabă temeinică. Nu s-au jucat... Sînt sincer încredințat că pot să trec hîrtiile acestea mîine dimineață procurorului spre semnare. Bietul bătrân îşi va putea lua în sfîrşit fata acasă.

– Am s-o duc atunci acolo pe doamna Marschal. Adevărat – are tot dreptul să vadă.

– Le voi telefona să vă predea cheile. Apropo, cînd m-am întors de la institut, am găsit aci un mesaj de la omul nostru din Paris. Spune că a văzut pe un tip din conducerea Sopexului. Amicul dumitale Canisius a trecut în orice caz pe acolo. Nu au părut prea tulburați de această moarte; i-a impresionat doar „tragicul” ei, etcetera... O chestiune interesantă e că bătrânul pare să se fi ramolit. Este menținut, pentru binele firmei şi aşa mai departe; dar după cît se pare, bătrânul Marschal a îmbătrînit foarte mult; în consecință, e lăsat să spună ce-i place, dar nu i se acordă prea multă atenție. Vine în fiecare dimineață la birou şi încurcă lucrurile; ei însă i-au creat o întreagă fațadă falsă, cu care el să se joace. Îi dau astfel iluzia că mai conduce încă. De fapt, există un nucleu care ia toate hotărîrile.

– Deci, aici la Strassbourg nu mi-a mai rămas nimic de făcut, spuse rîzînd Van der Valk. Mîine pot s-o iau spre casă? Voi avea probabil plăcerea tovărăşiei doamnei

Marschal pînă la Amsterdam. Îmi închipui că moşteneşte întreaga avere. Ai putea totuşi să-mi trimiți un extract al pieselor justificative după semnarea lor – va trebui să întocmesc un raport scris. Sînt foarte mulțumit să mă înapoiez acasă. Un soldat american aflat în permisie a fost omorît cu cuțitul în port, chiar în ziua cînd am plecat. E foarte simplu cînd toate mărturiile false concordă.

Wollek zîmbi sarcastic.

– Am avut în ultimele trei săptămîni trei accidente de automobil – făptaşii au fugit de la fața locului. Uneori viața e deprimantă. Şi acum, îți urez drum bun. Dacă vei avea impresia că doamna Marschal doreşte să mai dea tîrcoale pe aici, te rog să mă previi. Am să fiu cu ochii pe ea.

– La revedere, şi mii de mulțumiri. Dacă vei face vreodată un drum pînă la Amsterdam…

– Îmi pare rău că n-am putut fi mai ospitalier. Aproape că am ajuns să fug de acasă. Soția mea şi-a adus o soră care sa stea cu noi. Tranca, fleanca, de dimineață şi pînă seară. Noapte bună!

Van der Valk rîse şi coborî în grabă seara cu trepte răsunătoare.

Mergeau cu aceeaşi maşină închiriată, sau dacă nu era aceeaşi, îi semăna ca două picături de apă; un Opel gri, aidoma cu alte sute de mii de maşini. Schiurile ei erau de asemenea cocoțate sus, pe acoperiş. Anne-Marie fuma liniştit.

– Va trebui să conduci.

– Poftim?

– Nu cunosc drumul.

– Da, desigur.

Maşina închiriată era mai bună decît toate maşinile pe care le avusese el vreodată, dar numai fiindcă abia ieşise din fabrică. Drumul de la Strassbourg pînă în Saverne

dură cam o jumătate de oră. În tot acest timp niciunul din ei nu scoase o vorbă. Van der Valk era aproape dureros de conştient de prezența ei. Anne-Marie stătea lângă el în maşina strîmtă într-o poziție confortabilă, molatică, atingîndu-l la fiecare cotitură; îşi scoase pantofii cu tocuri înalte şi-şi pusese mocasinii de piele; se aşezase ca şi cînd ar fi condus ea maşina, cu genunchii ridicați şi cu fusta mult deasupra lor. Haina ei, în genul acelora la modă, cu blana pe dinăuntru şi nu pe dinafară, era aruncată pe banchetă. În locul mirosului neplăcut, de chimicale, care stăruie în majoritatea automobilelor germane, domnea parfumul plăcut al unei femei calde şi încîntătoare. De cîte ori treceau pe lângă felinarele străzii – sau pe lângă alte lumini – Van der Valk îi observa profilul. Anne-Marie îşi pierduse expresia, dură sălbatică, pe care o păstrase tot timpul în biroul domnului Wollek şi acum arăta foarte tînără şi vulnerabilă. Polițistul ştia că acum, ca şi la Innsbruck, ea i se oferea fără rezerve şi asta îl făcea să treacă în defensivă. Această femeie ascundea o bogăție de contradicții, şi el nu se putea opri să n-o admire: în orice caz, personalitatea ei nu era neglijabilă.

Înainte de Saverne trebuiră s-o cotească spre stînga şi Van der Valk începu să conducă încet pe drumul necunoscut şi sinuos. Nu se zărea țipenie de om şi faptul era explicabil, fiindcă în Franța lumea de la țară se culcă devreme cînd vremea e rece şi umedă. Opri l-a postul de poliție şi un jandarm somnoros îi dădu cheile îndată ce el îşi dedină numele. Domnul Wollek se ținuse de cuvînt

– Nu aveți nevoie de prezența mea, spuse jandarmul, în cameră era cald şi bine. Un miros plăcut venea dinspre mărul pe care-l mînca jandarmul. Casa era la o depărtare de numai o sută de metri; toate clădirile din jur erau cufundate în întuneric şi aveau obloanele trase. Nu întîmpinai nici un risc dacă-ți lăsai automobilul în stradă;

deschiderea porților și intrarea mașinii în curte ar fi trezit atenția curioșilor. Van der Valk îi ținu portița deschisă, apoi intrară în casă.

Era dureros cît de repede își pierduse toată căldura casa aceea mică și prietenoasă; acum era rece ca gheața și răscolită de tehnicienii poliției; un strat de praf se și așternuse peste toate. Anne-Marie se uită în jur plină de curiozitate.

– Va să zică, aici ai venit în dimineața aceea? Și i-ai găsit morți.

– Da, am sosit prea tîrziu. De altfel, și în alte imprejurări am ajuns prea tîrziu.

– Cum ar putea spera să înțeleagă ceva un neghiob ca dumneata?

– Adeseori mi s-a întîmplat să fiu neghiob, și am învățat că uneori situațiile silesc oamenii să pară mai neghiobi decît sînt. Nu merită să-ți faci sînge rău din această cauză.

– Ce neghiob ești, repetă ea tăios. Și cum ai reușit să afli că Jean-Claude era aici "neghiobule"?

– Am dedus după modul cum a ieșit din Austria. Călăuzindu-mă după miros, am dat de omul care l-a ajutat, o veche cunoștință a lui Jean-Claude. Jean-Claude a fost prea iscusit.. L-a rugat să-i telefoneze dacă vreun neghiob ca mine ar veni să-și bage nasul pe-aici.

– Să-i telefoneze? Nu-i niciun telefon pe-aici.

– Asta așa e, dar de unde știi?

– Te crezi prea iscusit. Află că am văzut și că știu, Jean-Claude nu putea suferi telefoanele, dacă și-a dat ultima silință să-și amenajeze o ascunzătoare ca aceasta

– Cu siguranță că s-a asigurat în prealabil de lipsa oricărui telefon.

– Oamenii de la cafeneaua din sat au totuși unul.

– Ești nu numai incompetent, dar și un imbecil ignorant. Ți-am spus să te oprești. Te-am prevenit că făceai un lucru

ale cărui consecințe nu le puteai prevedea. Bădăran, tîmpit, ai făcut gafe peste gafe, şi acum iată rezultatul. Ți-am oferit bani. Ai fi putut obține mai mulți bani decît ai fi cîştigat prin muncă în toată viața dumitale, şi toți dintr-o singură sursă. M-am oferit şi pe mine. Crezi că sînt genul de femeie dispusă să facă dragoste cu primul nerod întîlnit la o stațiune de sporturi de iarnă? Nu. A trebuit să faci pe polițistul cinstit şi idiot, prea virtuos ca să merite a trăi. Trebuiai să-l găseşti, pentru că aşa ți s-a spus să faci. De cînd sînt, n-am avut de-a face cu un neghiob mai mare.

Van der Valk se aşeză pe un scaun. Pe lada prăfuită de lângă fereastră, pietrele prețioase străluceau pe soclurile lor; puțin praf nu le micşora sclipirea. O piatră arăta ca un cal într-un joc de şah. Van der Valk îl ridică; spera să fi făcut o mişcare corectă cu calul.

– Teoria dumitale este că s-a sinucis deoarece ştia că sînt pe urmele lui; mai ştia că nu-mi poate scăpa, fiindcă, intenționam să ridic baraje pe toate drumurile principale, ca după un jefuitor de bănci. Crezi deci că s-a omorît mai înainte ca eu să fi putut ajunge acolo?

– Nu, neghiobule, nu cred asta. Jean-Claude nu s-a sinucis. A fost omorît.

– Adevărat? De cine? întrebă politicos Van der Valk. De dumneata?

– De Canisius, imbecil orb ce eşti. Canisius este acum la Paris, şi se bucură de această glumă bună.

– Nu crezi deci în ipoteza sinuciderii formulată de domnul Wollek?

– Cred că trebuie să-ți dezvălui realitatea, spuse ea cu o voce incoloră, lipsită de viață. Este singura cale care-mi mai rămane.

– Te rog, vorbeşte. Am nevoie de date mai limpezi. De la început mi-au lipsit aceste date. Sînt obosit de toate aluziile astea date cu picătura, mi-ar place să dispun de

cîteva fapte substanţiale.

– Canisius a căutat ani de-a rîndul o ocazie ca să-l şantajeze.

Privirea ei era febrilă, aspră, iar vocea îi era joasă şi reţinută.

– S-a întîmplat curînd după căsătoria noastră. Pe atunci Jean-Claude era mult mai frumos. Nu concepea că i s-ar putea întîmpla ceva rău. Era prea norocos, toate îi mergeau din plin. În faţa lui nu existau obstacole. Am fost atunci la sporturile de iarnă, aici, în Franţa. Jean-Claude a cîştigat marele premiu. Era foarte vesel şi băuse enorm. Nu era beat, niciodată nu se îmbăta, dar nu-i mai lipsea mult. Aveam un automobil tip sport, nou – îţi aminteşti, primul CI 300 cu portiere rabatabile. În afara oraşului se deschide un drum drept, un fel de alee, străjuită de numeroşi copaci. Lui Jean-Claude i-a venit ideea să facă slalom cu automobilul printre copaci. Eu aveam un cronometru pentru concursul din ziua aceea, şi am făcut pariuri asupra timpului pe care l-ar fi putut realiza. Presupun că bănuieşti ce s-a întîmplat. Era noapte şi nu se vedea picior de om. Se află totuşi pe acolo un bărbat care se plimba cu un cîine. Nu l-am văzut decît prea tîrziu. Pesemne că s-a speriat, a crezut poate că-l urmărim printre copaci. În orice caz, şi-a pierdut capul, şi a păşit brusc pe şosea. Automobilul l-a atins numai, dar l-a proiectat într-un copac. De fapt, copacul l-a omorît.

Făcu o pauză ca să-şi tragă răsuflarea într-un suspin.

– Şi ce-a făcut poliţia?

– Nu ştiu dacă a făcut prea multe. Trebuie să-l fi considerat un simplu accident, După cum spun, era o fîşie întinsă şi dreaptă. Automobilele merg de-a lungul ei cu mare viteză. Şirul de copaci reflectă oarecum în lanţ luminile faurilor, astfel încît conducătorul maşinii n-ar putea vedea un trecător care ar ieşi brusc în şosea. Nu ştiu

dacă poliţiştii s-au uitat măcar sub copac. Era uscat, şi pe acolo se aflau tot felul de urme de cauciucuri, deoarece oamenii îşi parchează în timpul zilei automobilele sub copaci. Victima a lăsat însă în urma lui o văduvă, vezi? Numele lui a apărut în ziare. Jean-Claude era un om impulsiv şi foarte cinstit. Îşi pusese în gînd să se ducă la femeie, să-şi recunoască sincer fapta, să explice că a fost vorba numai de un accident, să o roage să fie înțelegătoare şi să o asigure că-i va oferi mulți bani spre a o feri de grija zilei de mîine. Ei bine, acest lucru m-a în grozit. M-am gîndit că mai tîrziu femeia îl va şantaja. Am fost destul de nesăbuită ca să mă duc la Canisius. Acesta a alergat direct la Jean-Claude, conjurîndu-l să nu facă vreun gest nebunesc, şi făgăduind că va plăti femeii o sumă mare de bani, fără a-i permite să bănuiască proveniența lor, şi nici că erau mînjiți cu sînge.

– Văd. Şi cum de a ajuns ca abia după câțiva ani să se folosească de această prețioasă informație?

– Canisius şi oamenii lui se luptaseră şi complotaseră ani de-a rîndul spre a obține controlul intreprinderii şi a înlătura pe cei din familia Marschal. Ei bine, au reuşit. Au scos vorba că bătrânul ar fi ramolit. Nu ştiu dacă este realmente aşa, dar au lucrat foarte abil; nu le-a fost greu să scoată în evidență anumite excentricități. Dacă ar vrea, ar putea sa-l pună sub în terdicție. Dar toți banii îi aparțin lui Jean-Claude, şi slavă Domnului, sînt enorm de mulți. Nici bătrânul nu ştie exact la ce cifră se ridică. Ei se străduiesc cu disperare să pună mîna pe toată averea. Da, pot spune că au ajuns să controleze bunuri mobiliare uriaşe şi un enorm imperiu de investiții. Am aflat însă din întîmplare că nu dispun de bani lichizi. Şi pentru că au mare nevoie de bani numerar – au plănuit să intre în posesia lor pe această cale.

– Aha. Foarte interesant. Cu alte cuvînte, Canisius

exercită presiuni asupra lui Jean-Claude, care-şi pierde capul şi o şterge fără veste. Canisius trimite după el poliţia, ca să-l hăituiască şi să-l facă să-şi piardă capul; Jean-Claude îşi închipuia că poliţia îl urmăreşte pentru vechea lui crimă prin imprudenţă. Va să zică, asta este?

– Sigur că da. Nu-ţi dai seama? Iată de ce a fugit din Innsbruck.

– Deci pentru asta ai strigat după el la Innsbruck? Să-l previi?

– În sfîrşit, ai început să înţelegi.

– Nici dumneata nu ştiai unde poate fi găsit. Cînd ai aflat de la Canisius că se afla pe undeva prin Austria, ai crezut că vei avea posibilitatea să-l urmăreşti îndeaproape şi că, graţie mie, ai să-l poţi depista. Cînd ai văzut că eram hotărît să pun mîna pe el şi să aflu despre ce era vorba, ai încercat să mă seduci. Cînd ai constatat că manevra asta nu reuşeşte, ai făcut tot ce-ai putut ca să rămîi în preajma mea, sperînd că vei reuşi să-l previi, mai înainte de a putea eu să-i vorbesc. Da?

– Da, ăsta e adevărul,

– Ştii ce cred?

– Este foarte important?

– Pentru el nu mai este. Pentru mine da. Eventual şi pentru dumneata. Cred că minţi. Şi minciunile sînt destul de străvezii. Rămîi totuşi o actriţă bună.

Anne-Marie îi aruncă o privire fioroasă. Deschise gura şi scoase un fel de sunet răguşit, apoi se răzgîndi; o închise din nou cu fermitate şi se stăpini, cufundîndu-se într-o muţenie totală.

– Poate că eşti o mincinoasă cinstită, în sensul că există un amestec îndemînatic de minciună şi adevăr în această poveste ridicolă pe care mi-ai turnat-o atît de convingător. E adevărat, cred, că bătrânul Marschal s-a ramolit. Domnul Wollek a aflat-o în după-amiaza asta. E de

asemenea adevărat că lui Canisius şi tovarăşilor săi le-ar place să pună mîna pe bani. Povestea dumitale cu banii lichizi nu este de crezut şi mă îndoiesc că şi dumneata îi dai crezare. Îmi închipui pur şi simplu că indivizii fierb de ciudă la gândul că există undeva o sumă uriaşă de bani de care ei nu se pot atinge. Am crezut la început că Jean-Claude era un om slab, nestatornic, cu un caracter şovăielnic şi care a fugit, deoarece nu-i putea ține piept lui Canisius. Aflînd, poate, că tatăl lui pierduse controlul efectiv asupra acelei bande de rechini, a preferat să se facă nevăzut. Acum însă nu mai sînt convins de justețea acestui raționament. Cred că nu era un rob al banului. Cred mai degrabă că era scîrbit de toate aceste murdării. Scîrba asta o resimțea de mai mulți ani, dar rămăsese la Amsterdam din loialitate față de dumneata şi poate şi din loialitate față de numele său. Presupun că îndată ce ai aflat de decrepitudinea socrului dumitale, ai început să exerciți mari presiuni asupra lui Jean-Claude. I-ai pretins să-şi ocupe locul care i se cuvine, să reia controlul intreprinderii, să fie demn de tatăl lui, să fie demn de dumneata şi aşa mai departe; cred că tocmai asta l-a dezgustat. El a dorit întotdeauna să fie scutit de toate acestea. Casa în chestiune a cumpărat-o acum câțiva ani. Ori de cîte ori putea să-şi facă puțin timp liber, după cîte o călătorie de afaceri sau după cine ştie ce tratative obositoare cu furnizori ori clienți importanți de peste ocean, venea aci şi-şi închipuia pentru cîteva zile că era altcineva. Uita de discuțiile băneşti, de manevrele politice, de alianțele apusene, ori de relațiile de afaceri cu mai ştiu eu cine. Ce simțea față de dumneata, nu ştiu. Te găsesc o femeie foarte atractivă. Eşti, mă tem, prea iute, prea emotivă, prea spaniolă. Eşti, în orice caz, afurisit de complicată. Nici eu nu te cunosc prea bine. Cred că a venit la Köln din simplă coincidență, deşi se pare că a rămas

numai fiindcă începea carnavalul.

Cred că a văzut şi a intrat în vorbă cu o tînără fată, ea însăşi foarte simplă, foarte cinstită, nimic din standardele artificiale, şi brusc şi-a dat seama că ființa aceasta reprezenta exact ceea ce dorea el. Nu ştiu ce idee năstruşnică şi-o fi făcut. Imposibil să nu se fi gîndit că fata va fi căutată cu înfrigurare şi eventual depistată. Îmi imaginez că totuşi nu s-a gîndit, pentru că nu a vrut să se gîndească. Dorea să fie liber. Banii îi dădeau iluzia libertății, şi fata avea să-i sporească această iluzie. Jean-Claude cunoscuse toate plăcerile pe care le poate oferi viața şi ajunsese la concluzia că erau destul de firave. Era un fel de „rege al unei țări ploioase".

– Regele cui?

Anne-Marie nu înțelesese. De altfel nici n-ar fi fost în stare.

Van der Valk luă volumul de poezii de Baudelaire pe care-l găsise, şi care se afla încă pe masă – brigada criminală a domnului Wollek nu văzuse nimic special într-un volum de Baudelaire.

– Sigur. Aici, un poem. Jean-Claude îl citea, îl ştia pe dinafară, îi plăcea Baudelaire, aveau o mulțime de lucruri în comun. Calități mari, o mare sensibilitate, o conştiință chinuită. Baudelaire se plîngea întotdeauna de nenorocul său, dar aceasta nu îi displăcea. Nu-l supăra conştiința care-l apăsa şi nici simțămintul de a fi predestinat să îndure tot felul de nenorociri. Jean-Claude îl înțelesese şi avea afinități cu el. Iată, citeşte poemul. Cîinii şi şoimii – sînt automobilele de curse, schiurile şi toate celelalte lucruri pe care le făcea atît de bine. Doamnele de onoare mai mult despuiate – sînt întruchipate de dumneata, draga mea. Îmi închipui atitudinile dumitale „sexy", în vreme ce pozai goală în baia aceea minunată. Supuşii vin să moară sub balconul lui, alchimiştii făuresc aur – Jean-Claude

trăise desigur în toate aceste ipostaze. Şi apele verzi ale rîului Lethe, în loc de sînge. Cred că ăsta e motivul fugii lui cu mica Tanzmariechen. Voia să dovedească lumii că mai avea sînge în vine.

Anne-Marie nu-i mai arunca privirea ei de căprioară. Ochii i se apropiaseră şi-l urmăreau foarte atent; nu pierdea nimic.

– Nu cred niciun cuvînt din toată povestea cu slalomurile, cu maşina CI 300 şi cu şirurile de copaci. Pare fabricată. Cred că ai inventat-o, tocmai spre a mă convinge că domnul Canisius este figura sinistră din această piesă. Ai vrea poate să te convingi pînă şi pe dumneata că este aşa, şi că el a cauzat moartea soțului dumitale. Sînt însă foarte sigur că n-ai provocat-o decît dumneata.

Se opri brusc; spusese prea multe şi-i venea să se pălmuiască. Tocmai el călcase una din regulile principale ale tehnicii polițieneşti, care constă în a evita orice implicare personală în orice situație sau față de oricine cu care vii în contact în mod întîmplător în cadrul activității profesionale. Îşi zise cu tristețe că, usturat de propria lui stîngăcie, de neiertata lui stupiditate, încercase acum să-şi demonstreze că era totuşi un individ inteligent. Mişcarea calului a fost greşită – îl lansase prea temerar într-o țară necunoscută. În orice caz —acesta nu era un joc pentru cai; ar fi fost mai înțelept să mişte un pion, cu multă prudență şi treptat.

Anne-Marie nu spunea nimic, dar se uita la el cu o privire stranie, care părea să aştepte ce va urma; buzele îi erau uşor depărtate. Van der Valk luă altă piatră, surprins de greutatea ei. Netezimea-i rece îi alină fierbințeala umedă a mîinii.

Barem de ar fi realizat ceva. Barem de ar fi fost sigur că Anne-Marie ştia despre această casă şi că trecuse pe-aici; dar nici asta nu o putea dovedi. Orice ar fi făcut Anne-

Marie, lipsea elementul crimă; nici Jean-Clnude nu săvîrşise vreun act criminal. Amîndoi erau victimele unei fatalităţi ciudate pe care o împărtăşeau, care aparţinea amîndurora.

– Soţul meu este mort, rosti ea deodată cu un ton asemănător urii, răsunînd în vocea el calmă şi rece. Şi dumneata te mulţumeşti să stai cu mîinile încrucişate, afirmînd că eu i-am provocat moartea. Încerci astfel să-ţi ascunzi propria-ţi stupiditate şi ignoranţă. Nu înţelegi nimic. Ai o concepţie tot atît de meschină şi de îngustă ca toţi ceilalţi.

„Ceilalţi? Care ceilalţi?” se întrebă Van der Valk.

– Cînd te-am văzut pentru prima oară la Amsterdam, continuă ea, am crezut că am întîlnit un om inteligent, cu o farîmă de sensibilitate şi înţelegere. Acum văd că eşti la fel cu toţi ceilalţi poliţişti. Un olandez obscur, încăpăţînat, prozaic şi josnic. Piei din faţa mea! Înapoiază-te singur la Strassbourg. N-am chef să ascult un nebun care încearcă să se justifice.

Van der Valk stătea liniştit şi o privea zîmbind... “Spumegă, draga mea, cît pofteşti, dacă asta te uşurează”, gîndi el.

Anne-Marie îl privi cu sfidare, apoi se răsuci pe călcîie şi părăsi camera, trîntind uşa în urma ei. O ascultă cum urcă scările, la etaj. Ea întîrzie puţin în camera în care fuseseră trase cele două focuri de armă. O compătimea, dar nu putea să facă nimic pentru ea. Nu-i mai rămînea decît să întocmească un amănunţii raport scris, cum s-ar spune scos din burtă. La Amsterdam se vor cere detalii. Raportul va fi analizat cu grijă. Dar aceasta nu prezintă vreo importanţă; important era să fie acceptat la Köln. Heinz Stössel avea de întocmit o lucrare mult mai importantă şi mai extenuantă. De cînd cu întîmplarea aceea tristă, nimeni nu se mai preocupase de Marschal. Prezenta

interes numai micuța vînzătoare germană care îmbrăcase fericită un costum de carnaval atît de arătos şi care devenise lințoliul ei de înmormîntare. Marschal nu lăsase nimic în urma lui. Acesta era desigur şi motivul pentru care se împuşcase. Fata ținuse să-l însoțească, se oferise, stăruise chiar. Marschal se supusese. Avusese şi el o mîngîiere. Găsise în sfîrşit o ființă care nu dorea să-l părăsească.

O auzi pe Anne-Marie cum cobora scările, în camera alăturată. Şi-o închipuia privind în jur, luîndu-şi rămas bun de la pateticele rămăşițe ale decepțiilor lui Jean-Claude. Auzi apoi cealaltă uşă trîntită, şi scîrțîitul porții din stradă. Prea bine. Nu era mare lucru de făcut în această direcție!

Speculațiile lui se dovediseră zadarnice. Acum nu era important cum fuseseră legate verigile care declanşaseră lanțul reacțiilor culminînd cu moartea celor doi. Van der Valk însuşi dusese una din aceste verigi. Îndeplinise o serie de acțiuni şi le provocase pe altele. Nu descoperise adevărul, dar nu avea motive să-şi facă sînge rău. Ar fi trebuit să-şi dea seama de asta încă de la Innsbruck. Dar sclipirea zăpezii pe munți, beția înălțimilor, viteza şi frumusețea fetelor care schiau, totul îl năucise, îi răvăşise gîndurile şi îi amorțise mintea.

„Sînt doar un olandez greoi, îşi spuse el. Din nefericire, m-au depăşit sarcinile şi evenimentele."

Simți conturul pietrei prețioase în mînă, în gură şi pe limbă ca şi cînd ar fi fost orb şi ar fi încercat să se folosească de toate simțurile deodată. Le folosea încă cu stîngăcie din lipsă de practică. Piatra era numai o piatră, nimic din frumusețea şi valoarea ei nu puteau fi percepute în acest mod. O puse jos, suspinînd, apoi căută în buzunarul dinăuntru al hainei carnetul de notițe şi un pix.

Canisius manevrase astfel încît să-l împingă pe ultimul

Marschal într-o situaţie fără ieşire. Nu fusese prea greu – dar ca să pună mîna pe toţi banii era ceva mai greu. Cînd Marschal evadase, găsise în fine o ieşire. Marşchal era un tip iresponsabil, capricios, fantast, manevrat din afară, ar fi putut săvîrşi un gest dezechilibrat, care să poată fi speculat apoi împotriva lui. Natural, Canisius fusese încîntat la vestea că Marschal fugise cu o nemţoaică minoră – nimic nu l-ar fi putut servi mai bine. Şi ca să încurce şi mai zdravăn iţele, vorbise cu Anne-Marie; ştia că emoţiile ei la înaltă tensiune, infiltrate în aceaşi situaţie, aveau să complice şi mai rău lucrurile. Viclean om şi Canisius.

Jean-Claude nu era însă realmente ultimul dintre Marschali. Şi Anne-Marie constituia un obstacol. Erau multe de spus ce ştia sau ce bănuia ea, sau ceea ce Canisius bănuia că ea ar fi putut şti sau ghici. Dar omul despre care ea spusese odată, cu dispreţ, că avea mintea unui băcan, îi descifrase cu limpezime firea. Canisius desluşise contradicţiile din caracterul ei.

„Spaniolismele” ei constituiau, spre exemplu, una din trăsăturile ei dominante. Pe Anne-Marie aveau să o exaspereze prostia şi nesăbuinţa de care dăduse dovadă Jean-Claude cînd se încurcase cu mica Tanzmariechen. Era firesc să o înfurie o situaţie ridicolă care, într-un fel, avea atîta însemnătate pentru soţul ei.

Ea urmase întortochelile minţii lui Canisius, fără a-şi da seama că în acest mod se prinsese şi mai zdravăn în plasă.

Anne-Marie nu fusese în stare să înţeleagă că venirea ei în această casă – Van der Valk era convins că ea venise acolo – era susceptibilă să precipite punctul culminant al crizei. Chiar el, Van der Valk, se străduise să-i demonstreze aceasta. Clătină din cap; tot ea avusese dreptale: fusese stupid, orb, meschin, îngust la minte şi în vedere... existase un fel de fatalitate şi în privinţa aceasta,

în loc să alerge cu atîta frenezie la Chamonix, ar fi fost preferabil să n-o scape din ochi pe Anne-Marie. Se lăsase înfăşurat în pînza de păianjen întinsă de aceşti oameni, din momentul în care Canisius păşise atît de delicat în biroul poliției din Amsterdam. Parcă-l vedea, imbrăcat în paltonul acela imblănit şi cu pantofii atît de frumoşi şi de bine lustruiți; de atunci nu se mai putuse elibera din această plasă. Fără să-şi fi dat seama, fusese pe jumătate sedus de Anne-Marie. Niciodată nu fusese stăpîn pe situație în mod firesc, n-ar fi trebuit să o scape de sub control. Fusese căzut în transă, sedus, hipnotizat. Ar trebui să se smulgă din acest marasm. Casa îi sporea simțămîntul acesta stăruitor de neputință. Puse pe ladă piatra pe care o avusese în palmă, stinse lumina şi închise uşa în urma lui. Bănuia că Anne-Marie va moşteni toate obiectele lăsate de Jean-Claude; dar ce se va întîmpla cu imensa sumă de bani depusă pe numele lui de bătrânul Marschal?... Omul acesta era încă în viață. Ar fi putut cineva revoca testamentul? Canisius, fără îndoială, ar putea da în această problemă cele mai bune sfaturi legale.

În hol ceva îi păru în neregulă... îl izbi imediat ceva, dar îi trebuiră cîteva minute spre a găsi ce era schimbat sau lipsea. Apoi observă, ca de obicei, un lucru atît de evident încît nu putu înțelege cum de nu-l remarcase mai de mult. Carabina care atîrna deasupra coarnelor de cerb – acea monstruozitate franțuzească cu oglindă la mijloc în formă de scut, şi cu lăcaşuri mici pentru păstrat perii de haine şi de ghete – nu mai era acolo. Era posibil s-o fi luat jandarmii?

Chiar şi după aceea continuase să se afle în transă. Cu mişcări încete, țepene, ca de automat, se înapoiase la postul de jandarmi şi restituise cheile; jandarmii chemaseră telefonic un taxi care să-l ducă îndărăt la

Strassbourg. În vreme ce se afla la post, avea senzația că se făcuse de rîs. Brigada lui Wollek, după ce constatase că moartea fusese provocată de o armă de foc, luase carabina spre a o examina. Van der Valk îşi dădea seama că această ipoteză eră ridicolă; orice om cu o firimitură de experiență în mînuirea şi cercetarea armelor de foc ar fi putut constata că ambele morți fuseseră cauzate de pistolul găsit pe pat. Totuşi Anne-Marie luase carabina. De ce? Ce naiba voia să facă ea cu un astfel de obiect? Desigur, nu să se sinucidă, în primul rînd, sinuciderea nu era în firea ei; în al doilea rînd, femeile nu iau o puşcă de vînătoare ca să se sinucidă; nu ar şti cum să mînuiască o armă atît de grea şi de complicată!

Mai bine i-ar preveni că Anne-Marie umblă liberă cu o armă de vînătoare, îndeajuns de primejdioasă. Nu o cercetase cu de-amănunlul; dar îşi dăduse seama că era de un calibru mai greu decît una obişnuită, de douăzeci şi doi. Nici nu ştia dacă era încărcată sau nu. Desigur că Marschal nu era atît de imprudent încît să lase la vedere o armă încărcată.

Evident nu va primi mulțumiri din partea poliției franceze, dacă le-ar spune că Anne-Marie fusese în casa aceea în ajun şi că săvîrşise un dublu asasinat. Polițiştii l-ar privi consternați, în cea mai deplină tăcere. Ce probe avea în sprijinul unei astfel de afirmații? Dacă ar face tărăboi, singura urmare ar fi că s-ar lansa o circulară telefonică tuturor posturilor de poliție pentru a o aresta pe Anne-Marie. Între timp procurorul ar refuza să mai semneze hîrtiile de încetare a anchetei în legătură cu dubla sinucidere. Semnătura lui ar arăta că autoritățile judiciare erau lămurite că rămăşițele pămînteşti ale micuței Tanzmarieshen puteau fi luate acasă şi înhumate, că presa nemaiadulmecînd alte fapte senzaționale în legătură cu acest caz, îl va lăsa în pace pe domnul Schwiewelbein.

Chemă la telefon modestul hotel unde îşi găsiseră găzduire cei doi nemți. Anne-Marie nu era în registrată acolo.

Desigur, nu putea să aleagă decît cel mai elegant hotel, din oraş.

Aşa se şi întîmplase. Anne-Marie renunțase la camera rezervată din timp şi plătise garanția fără să se uite măcar la nota de plată. Portarul îi adusese valiza scumpă şi îi trăsese automobilul la scară. Da, era un Opel gri, cu schiurile pe capotă, vîrîte într-un fel de sac impermeabil.

Van der Valk, care nu dorea să se recomande ca ofițer de politie, dădu portarului o hîrtie de 10 franci. I-a spus sau a întrebat ceva?

– Da, a întrebat de o şosea principală care să ducă spre sud-vest.

Portarul îi îndicase şoseaua Schirmeck.

Van der Valk luă o hartă turistică. Schirmeck – St. Dieda, şoseaua străbătea Vosgii şi cotea spre sud-vest, cu direcția Epinal; în ce scop se îndrepta într-acolo?

Anne-Marie nu o luase spre Chamonix, căci ştia că de acolo obținuse el informațiile. Şi ce-ar fi căutat la Chamonix? Şi dacă ar fi aşa, de ce alesese tocmai acel drum? Dacă s-ar fi îndreptat spre munți, sigur că ar fi pornit, logic, spre sud – şi anume prin Colmar, Mulhodse şi trecătoarea Belfort. Îşi plimbă degetul de-a lungul rețelei de drumuri orientate vag spre sud-vest; degetul atinse Dijon, şovăi, apoi şerpui mai departe. Moulins… Montlucon sau Dermont-Ferrand – apoi continua fie spre Brive, fie spre Limoges; ambele se uneau însă la capătul lor şi anume la Bordeaux. Care din aceste şosele, cu eventualele lor cotituri, ar fi putut interesa pe Anne-Marie? N-o luase spre Paris, căci în acest caz ar fi ales şoseaua care trecea prin Nancy. Făcu noi calcule, în sus şi în jos, plimbîndu-şi degetul în zigzag, ca un cîine după urmă. La Rochelle? Jos

– se opri brusc. În cel mai în depărtat colț din vest – înghesuit în unghiul format de coasta Spaniei şi a Franței, degetul său se opri la Biarritz. Deodată, Van der Valk în țelese limpede ce căuta Anne-Marie cu o carabină de vînătoare ascunsă între schiuri pe acoperişul automobilului.

Desigur, ar fi putut scula pe Wollek din patul său. Dar cu cît reflecta mai adînc la acest lucru, cu atît îi plăcea mai puțin.

Închiriase şi el un automobil, nu-i aşa? Şi Anne-Marie avea un avans de numai o oră asupra lui.

Cu ce epitete îl bombardase Anne-Marie? Greoi şi încăpățînat, meschin şi îngust, minte prozaică şi stupidă, în sfîrşit, un olandez cu toate cusururile posibile. Suspină adînc, apoi lăsă în jos geamul portierei din stînga. Lăsa astfel fumul de țigară să iasă din automobil şi primea în acelaşi timp o doză de oxigen în aparatul circulator. Anne-Marie nu greşise. Dar Van der Valk nu se mai putea schimba; se născuse astfel, apoi căpătase o serie de deprinderi care se identificau cu rutina rigidă şi oficială. Era un profesionist. Numai în cărți poți găsi detectivi amatori străluciți; adevărații polițişti sînt încăpățînați, şi practici, greoi şi, prozaici, adeseori meschini şi mai întotdeauna înguşti: aşa şi trebuie să fie. Fac parte din maşina administrativă, sînt o unealtă a controlului guvernelui, şi în zilele noastre, guvernul – pentru a face față presiunilor şi denaturărilor, dificultăților schimbului economic şi încercărilor de răscoală – trebuie să posede o maşină atît de complexă şi de bine pusă la punct, încît tentaculele ei să poată prinde şi manipula orice ins înlăuntrul frontierelor sale. Aceasta este o ocupație rezervală funcționarilor administrativi, şi nu amatorilor. Olanda, gîndi Van der Valk, este atît de bine aprovizionată cu astfel de specimene, încît se poate lăuda că posedă un

aparat perfect, din care făcea de altfel şi el parte. Din păcate, aparatul era mult prea bun. Era atît de bine pus la punct, atît de perfecționat, atît de rigid blindat împotriva atacurilor şi presiunilor, încît dacă s-ar strica, ar necesita mai bine de un an ca să poată iarăşi să funcționeze. Nici unul din aceşti funcționari administrativi nu e în stare să improvizeze, să dea frîu liber fanteziei, să acționeze independent. Toate păpuşile acestea de lemn, atît de bine coordonate, se smucesc chinuite, strîmbîndu-se şi gesticulînd, în aşteptarea unui superprofesionist care să tragă eventual sforile. Ceea ce este foarte greu de găsit. Toți soldații sînt caporali, toți ofițerii sînt colonei, toți sînt admirabili, dar printre ei nu găseşti nici un general.

Se spune adesea că Anglia se află la extremitatea opusă, că este o țară condusă de amatori. Van der Valk nu ştia mare lucru despre asta – dar mai degrabă se îndoia, întîlnise câțiva funcționari civili şi văzuse cu cîtă grijă fuseseră antrenați şi selecționați. Desigur, mai existau un parlament şi un guvern, împănate amîndouă cu absolvenți ai unor şcoli selecte, care se întîlneau în cluburi unde discutau cîte în lună şi-n soare, dar Van der Valk credea că aceştia erau lipsiți de importanță; vorbeau mult, dar făceau puțină treabă. Englezii erau încredințați că larmoşul lor parlament rămînea aşezămîntul puterii şi al hotărîrilor, dar ei mai trebuiau să ştie că astăzi țările nu pot fi dirijate de foşti elevi de la Eton, pricepuți să întrețină disertații strălucite şi să obțină premii la Oxford.

Dar sînt şi țări care au nevoie de amatori, şi printre acestea se numără şi Olanda. O țară are nevoie de uriaşe armate de funcționari administrativi, pregătiți temeinic, dar mai are nevoie şi de un mare număr de poeți şi de filosofi, persoane excentrice care habar n-au de statisticile productivității, dar cunosc în amănunt civilizațiile etrusce. Nu este necesar să-ți garniseşti guvernul numai cu

specialişti în ştiinţele economice.

Să analizăm, de pildă, situaţia lui Van der Valk. Ce poate face un poliţist profesionist în asemenea imprejurări? Faimoasele sale reguli şi procedee rămîn fără efect. Nimeni n-a călcat legea. Un poliţist profesionist, cu puţină raţiune, s-ar fi spălat pe mîini de toate acestea şi le-ar fi întors spatele cu hotărîre. Înclinarea spre hoinăreală a lui Marschal, sforăriile întortocheate ale lui Canisius, capriciile nesincere ale lui Anne-Marie, impulsurile simpluţe şi foarte naive ale micuţei Dagmar, ar fi provocat zîmbetul oricărui poliţist întreg la minte, care s-ar fi întors la problemele profesionale, confortabile şi exact enunţate, cum ar fi de pildă, prinderea hoţilor de bijuterii.

Desigur, greşeala fatală, şi anume urmărirea lui Marschal, fusese săvîrşită încă de la pornire. Comisarul şef al Poliţiei, un profesionist birocrat pînă în vîful degetelor, căzuse în cursa întinsă de Canisius, de îndată ce acesta apăsase cu pantofii săi frumoşi pe butonul ascuns care deschidea uşa capcanei. Van der Valk nu fusese capabil să facă drumul întors; săvîşise greşeala tipică olandezilor de a-şi pierde vremea cu urmărirea lui Marschal, pînă ce se petrecuse ireparabilul.

Era convins că cei din Anglia ar fi fost mai înţelepţi. Un inspector, un superintendent, sau cum le mai spunea pe acolo grangurilor din pliţie, l-ar fi ascultat pe Canisius cu o curtoazie de tip vechi, oxfordian, şi ar fi murmurat într-un chip voalat că date fiind imprejurările, nu putea să discearnă limpede lucrurile şi că în această situaţie, ar fi fost desigur preferabil să se adreseze unei firme de detective particulari.

Detectivul particular, superbul şi incoruptibilul erou al unei povestiri cu detectivi, ar fi nimerit desigur în patul lui Anne-Marie, i-ar fi aplicat lui Canisius o directă în dinţii lui strălucitori şi falşi, l-ar fi întrecut pe Marschal două

secunde pe pista olimpică de la Innsbruck, mica Tanzmariechen s-ar fi amorezat de el, iar în ultimele clipe milionarii recunoscători i-ar fi plătit un onorariu de zeci de mii de lire sterline.

Iată-mă unde am ajuns, reflectă jalnic Van der Valk. Am făcut greşeli peste greşeli. N-am lucrat ca un profesionist.

– Nu sînt destul de iscusit pentru aşa ceva: pe de altă parte, sînt şi prea olandez ca să fac pe amatorul. Acum, ca să pun capăt eficacității mele, străbat Franța într-un Renault închiriat, cînd normal ar fi fost să zbor pe autostrăzi în faimosul Aston Martin ai lui James Bond. Cred că nu m-aş simți bine decît în India lui Kipling, unde băştinaşii sînt băştinaşi, subalternii sînt serviabili şi gata să se sacrifice, unde domneşte regina văduvă din Windsor, şi unde nu există situații, oricit de complicate pe care să nu le lămurească perfect un jurnalist tînăr de douăzeci şi cinci de ani, într-un articol de o mie cinci sute de cuvinte. Dar gloria acestor lumi a apus.

Un polițist olandez se pricepe doar să întocmească un raport în care să explice modul în care un alt individ, asociat, a săvîrşit un fals în acte publice.

Cantitatea de benzină din rezervor scădea şi Van der Valk trebuia să fie atent la pancartele care anunțau că mai sînt doi kilometri pînă la prima stație de benzină. Restul nu mai avea importanță. Toată poezia şi toată înțelepciunea se rezumau la cîteva cuvinte. Încă doi kilometri. Mai avea doi kilometri de mers. Şi era atît de obosit…

Un polițist cu bun simț, un polițist profesionist, ar fi oprit, în repetate rînduri pe şosea spre a se îndestula cu cîteva mese zdravene, tipic franțuzeşti, de provincie şi spre a trage cîte un pui de somn noaptea, într-un pat ca lumea. În rezumat, un polițist profesionist nu s-ar fi înhămat niciodată la o goană atît de ridicolă după potcoave de căi

morți. Ar fi telefonat lui Canisius, ar fi telefonat jandarmeriei departamentului Pirineilor, cerîndu-le să oprească un Opel Rekord gri, cu nişte schiuri pe acoperiş. În definitiv, de la Strassbourg la Biarritz ai de parcurs cam o mie de kilometri pe şosea. Douăsprezece ore de condus maşina, dacă ai fi extrem de tînăr, plin de viață şi conducător excelent al unei maşini puternice, dacă te-ai fi odihnit în noaptea din ajun, dacă ai fi pornit în zori, dacă ai fi avut parte de o vreme bună şi de o şosea puțin aglomerată, ai fi putut străbate acest drum în douăsprezece ore, cu o pauză de două ore pentru prînz. Dar pentru asta trebuia să fii un as, fie un faimos amator la volanul unui Aston Martin, fie un profesionist deprins cu raliurile intercontinentale.

Van der Valk pornise în această expediție fără a acționa ca un profesionist. Nu avea nici măcar dovada că Anne-Marie purta asupra ei o carabină, sau că se îndrepta, cel puțin, spre Biarritz. Nimeni pe lume nu l-ar fi crezut, dacă el ar fi clamat că se afla pe urmele unei femei care pornise încăutarea unui financiar profesionist, îmbrăcat cu un palton căptuşit cu blană, cu un fular de mătase Paisley şi cu o pălărie cochetă – cum probabil umblau la Biarritz indivizii de-o seamă cu domnul Canisius – şi care avea ideea fixă de a-l trăsni cu un glonte în cap. Asemenea lucruri nu se prea întîmplă la Biarritz, un oraş plăcut pe care-l vizita pe vremuri Maiestatea-Sa Regele Angliei şi Împăratul Indiilor, şi care acum se bucura de prețuirea noii clase conducătoare franceze.

Ruptură dintre profesionişti şi amatori apărea acum în toată ascuțimea ei. Marschal – bătrânul Marschal – fusese un supraviețuitor al banditismului secolului al XIX-lea. Un aventurier strălucit, asemenea unui rege american al căilor ferate. Tipul de om pe care Kipling l-ar fi recunoscut şi apreciat. Un fel de fosilă a unei lumi apuse. Toți sînt

convinşi că asemenea exemplare au dispărut. Reapariția lor starneşte însă mare zarvă în cercurile ştiințifice.

Canisius era un financiar profesionist de modă nouă, care evolua cu multă pricepere în cercurile puternice şi influente. Prezența bătranului, acest anacronism bătător la ochi, îl supăra de ani de zile. Senilitatea şi dezamăgirile îi veniseră de hac domnului Sylvestre Marschal, rămăsese tînărul Jean-Claude. Canisius ar fi preferat să-l zvîrle peste bord în Atlantic, dar financiarii nu fac astfel de lucruri.

Anne-Marie, şi nu soțul ei era ultima reprezentantă a familiei Marschal. Ironia soartei, bătrânul făcuse tot ce-i stătuse în putință spre a-şi crea o anumită „reputație", cum spuneau specialiştii în publicitate. Măreața, frumoasa şi sobra casă din St. Cloud constituia un cămin aparte pentru un astfel de om, pe care cineva şi l-ar fi imaginat mai lesne în atmosfera obositoare şi vulgară a unui hotel din Lisabona. În oraşul acela trăise şi murise „Domnul cinci la sută", un individ asemănător în multe privințe cu bătrânul Marschal. Şi acesta dorise să fondeze o nouă dinastie Rothschild. Exemplul e foarte bun. Deşi toți aceştia erau profesionişti, nu se putea spune că nu cunoşteau concepțiile amatorilor. Bătrânul Marschal reuşise să-şi însoare fiul cu o tînără foarte convenabilă, crescută la mînăstire, trăită într-un castel, cu domenii considerabile, cu nume vechi, şi cu o înfățişare de pariziană remarcată la toate premierele. Părea puțin frivolă, dar îi plăcea respectabilul sport al schiului, iar blănurile de chinchilla şi diamantele aveau s-o îmblînzească treptat.

Se spunea că Anne-Marie avea şi sînge de pirat, moştenire din străbuni; acelaşi sînge curgea şi în vinele bătrînului. Anne-Marie nutrea un sentiment confuz de loialitate față de Marschali. Ea prinsese înțelesul insinuărilor întortocheate dar mortale ale lui Canisius şi

ale clanului său, şi văzuse cum bătrânul pornise la vale, dus pe săniuşul procedeurilor legale. Încercase să trezească ambiția lui Jean-Claude, dar eşuase. Instinctele lui aristocratice nu-i mai permiteau să adulmece mirosul urît al banilor, şi nici să-şi murdărească mîinile numărînd monedele de metal. Cine ar putea spune cîte eforturi făcuse ea, cîte presiuni exercitase asupra bărbatului ei, mai înainte ca acesta să se fi făcut nevăzut? Se făcuse nevăzut, cedînd pe tot frontul.

Acum Anne-Marie pornise la drum, spre a da o ultimă lovitură în favoarea clanului Marschal, folosindu-se de o carabină. Dumnezeu ştie ce era în capul ei! Îşi imagina sigur, că bătranul ar fi procedat la fel în imprejurări similare.

Anne-Marie ştiuse ceva despre căsuța din satul pierdut în Vosgi. Performanța extraordinară de care dăduse dovadă Jean-Claude la Innsbruck o dezechilibrase sufleteşte. Van der Valk vedea acum cu claritate că Jean-Claude nu fugise fiindcă îl înfricoşase poliția sau Canisius; fugise ca să scape de soția lui. Îşi asumase riscuri de un melodramatism absurd, pentru a-i demonstra limpede poziția sa. Înțelesese mesajul, şi se refugiase în căsuța din Vosgi cu gândul să-şi pledeze pentru ultima oară cauza. Gelozia stîrnită de prezența fetei învălmăşise şi mai mult gîndurile lui Anne-Marie. Jean-Claude reacționase într-un mod pe care ea nu-l prevăzuse. Sau era poate familiarizată cu povestea arhiducelui Rudolf de Habsburg?

Cum acționase poliția din Viena cînd i se adusese la cunoştință tragedia din Mayerling? S-ar fi zis că ştiuseră, că fuseseră preveniți de ceea ce avea să se întîmple. Avuseseră însă înțelepciunea să refuze orice amestec. Avuseseră mai mult bun simț decît comisarul şef al poliției din Amsterdam, pe care-l impresionase reputația Sopexului şi nutrise o neîncredere cu adevărat olandeză în

casa din Kaisersgracht şi în locatarii ei…

Era prea obosit. Pornise la drum noaptea, după ce avusese o zi grea: organismul său suportase efectele istovitoare ale cîtorva mii de kilometri parcurşi, mai înainte de a se lansa în această urmărire absurdă. De dragul bătrînului ramolit din Paris, de dragul părinților naivei fete, de dragul lui Jean-Claude care alergase cu disperare după o fărîmă de pace şi de fericire şi da, de dragul lui Anne-Marie însă şi – o plăcuse de la în ceput – se ferise să ridice în picioare întregul aparat polițienesc francez. Era nu numai un zănatic şi un amator, dar şi acționa ca un amator. Pornise în urmărirea unei femei care, avea o carabină – ştia oare cum s-o folosească? – dar pornise cu mîinile goale. Era foarte obosit. Dacă mai continua în felul acesta, risca să provoace un accident; era prea pătruns de rolul său de polițist, spre a nu-şi da seama că această oboseală constituia o amenințare. Era în zori, traficul se va înteți pe şosea. Nu putea să ajungă la Biarritz în aceeaşi seara. Van der Valk trase Renault-ul pe o parte a şoselei, undeva, nu prea departe de Moulins – avea în fața lui serpentinele grele din masivul central al Franței – şi ațipi, în vreme ce ziua se ridica năvalnic dinspre răsărit.

Cînd se trezi. Şi se uită la ceas, constată că era atît de tîrziu, încît nu se putu stăpîni să nu facă o strîmbătură. Poate că şi Anne-Marie se odihnea acum – pe undeva. N-ar fi fost exclus să se afle prin apropiere. Desigur, nu avea nici o garanție că Opelul gri ar fi staționat pe aceeaşi şosea cu el şi nici nu nădăjduise că-l va prinde din urmă. Dar nici Anne-Marie nu ar fi putut ajunge la Biarritz înainte de miezul nopții. În acest timp, Canisius stătea adîncit în visuri plăcute, într-un apartament luxos de la etajul al doilea al hotelului Prince de Galles, cu ferestrele dînd spre mare.

Van der Valk luă micul dejun în primul local care-i ieşi

în cale. Clădirea nu era prea aspectuoasă, dar cafeaua era fierbinte şi tare. I se serviră cîteva felii imense de şuncă, şi trei ouă fierte: îl luaseră drept unul dintre acei zăpăciți englezi care-şi conduc automobilele spre Spania, circulînd doar pe partea nepermisă a şoselei, şi care dispun de averi uriaşe. Lui Van der Valk nu-i păsa de cheltuieli – erau banii lui Marschal. Singurul lucru important era ca domnul Canisius să nu ştie ce eforturi se depuneau pentru el; acesta îl şi determinase pe Van der Valk să nu anunțe poliția franceză, de existența carabinei în sacul cu schiuri. Dacă domnul Canisius ar afla că Anne-Marie avea intenția să-l împuşte, ar reuşi s-o scoată definitiv din luptă, şi în cazul acesta nu s-ar mai ridica niciun obstacol între Canisius şi conturile bancare napoleoniene răspîndite prin Europa. Atîta vreme cît Anne-Marie nu va săvîrşi o crimă, nimic n-o va impiedica să moştenească banii familiei Marschal – aceasta cu atît mai mult cu cît avea două fete. Van der Valk se gîndise mult la cele două fetițe educate la o mînăstire din Bruxelles, mai ales după ce văzuse corpul neînsuflețit al micuței Tanzmariechen în patul din camera vilei; părul ei era atît de ciufulit, încît nu lăsa să se vadă rana de la cap; arăta ca şi cînd ar fi avut doar paisprezece ani.

Anne-Marie era familiarizată cu Biarritz-ul? Ştia unde locuia Canisius? Îi cunoştea mişcările şi obiceiurile? Ce planuri îşi făurea ea acolo în Opelul închiriat?

Sosi în jurul orei unu noaptea; se simțea într-o dispoziție destul de bună. Sperase să ajungă acolo încă seara, în jurul orei zece, dar înainte de a fi trecut prin Dijon ştiuse că ar fi fost o imposibilitate. Parcă automobilul într-un loc liniştit şi constată spre uşurarea lui că, în zori, temperatura aerului la Biarritz era cu circa cinci grade mai mare decît în munți. Se bătu cu degetul în frunte de patru ori, trebuia să fie treaz la patru.

Luă o cafea la bufetul gării, care nu se deosebea cu nimic de cele din Innsbruck şi Chamonix. Era deprins cu cafelele servite dis-de-dimineaţa în bufetele gărilor. Van der Valk, care era poliţist de aproape douăzeci de ani, băuse nenumărate cafele în condiţii similare. Se simţea teribil de bătrân, dar aşa ceva era un cîştig pentru un poliţist de meserie. Atinsese patruzeci de ani fără să fi fost împuşcat, performanţă pe care nu o reuşise nici James Bond!

Totuşi, bufetul gării îi era ca un laitmotiv din Wagner; îi amintea că nu prea departe se desfăşura o dramă.

Îşi făcu în gară mai multe cunoştinţe întîmplătoare; printre alţii un om de la vamă, care-i vorbi despre frontiera spaniolă, constituită de rîul Bidassoa. Nu puteai scăpa de mareşali. Dacă auzise vreodată de Bidassoa, aceasta se datora lui Soult, care condusese în 1813 campania din Spania! Găsi şi femeia de la standul de cărţi: deşi standul nu era încă deschis, ea începuse să desfacă nişte pachete şi cîteva ziare pariziene venite cu trenul de noapte. Femeia îi dădu o hartă, pe care Van der Valk o studie cu atenţie. Făcu o plimbare plăcută, în tovărăşia soarelui matinal, şi ajunse la concluzia că oraşul Biarritz era foarte frumos. Arlettei i-ar fi plăcut să se fi aflat aici. Ar fi fost un loc frumos pentru vacanţă, deşi preţurile, chiar cînd nu era sezon, ar fi făcut-o să se cutremure, deşi nu erau cu mult mai ridicate decît acelea din scumpa ei regiune Var.

Se spălă, se bărbieri în condiţii confortabile, se stropi cu apă de colonie, îşi schimbă îmbrăcămintea în care dormise în timpul nopţii, şi se simţi în sfîrşit destul de limpezit la cap ca să poată înfrunta îngîmfarea funcţionarului de la biroul de recepţie al hotelului Prince de Galles

– Mă tem că domnul Canisius nu s-a trezit încă.

– Pentru ce oră a comandat să i se trimită sus micul dejun?

Creatura palidă se întrebă dacă n-ar săvîrşi o greşeală de

tact, repezindu-l ca pe orice necunoscut inoportun. Preferă să întindă încet mîna spre unul din telefoanele sale.

– Pentru ora opt.

– Acum e fără cinci. Cheamă-l la telefon şi spune-i numele meu.

Dezgustat, funcționarul se execută. Purtă o respectuoasă şi liniştită convorbire cu persoana indicată, apoi se adresă polițistului.

– Domnul Canisius vă roagă să fiți atît de bun şi să aşteptați zece minute. Băiatul de serviciu vă va conduce sus.

– Mulțumesc, tinere, spuse Van der Valk cu tonul măreț al unei ducese.

Un chelner distins şi elegant ca mai toți chelnerii, care arăta mult mai distins decît pasagerii, împingea un cărucior. Se auzea clinchetul argintăriei şi al porțelanurilor, se simțea aroma de şocolată fierbinte - marca Madame de Sevigne – o adiere de lavandă folosită după bărbierit şi peste toate un miros nedefinit de covoare vechi, tipic marilor hoteluri.

Domnul, Canisius, răsturnat comod într-un fotoliu, într-un mic balcon, îşi rupea oarecum nervos pîinea de parcă un şarpe de hîrtie împins de un resort ar fi încercat să țîsneasca din ea. Van der Valk observase că mai toți străinii sosiți în Franța fac acest gest, de parcă s-ar teme să nu risipească firimituri pe covor.

Asemenea tuturor oamenilor de afaceri, domnul Canisius arăta foarte indecent în pijama, deşi aceasta era de un maro moderat şi tivită cu şireturi subțiri, argintii. Se socotea desigur un personaj prea important ca să catadicsească să se ridice în picioare şi să dea mîna cu un polițist la micul dejun; se mărgini să dea amical din cap, îşi şterse buzele cu un şervețel cu franjuri, apoi rosti cu vocea lui blîndă, feminină:

– O adevărată surpriză. Ce mai faceți?
– Sînt cam obosit.
– Stați jos. Ați luat micul dejun?
Van der Valk se aşeză pe un balansoar de trestie rococo, căptuşit cu perne, şi admiră o clipă priveliştea elegantă care se desfăşura de-a lungul, măreței Avenue de L'Impératrice, pînă la far.
– Da, mulțumesc.
– Cum ați aflat că sînt aici?
– Secretarul dumneavoastră m-a informat.. O uşoară încruntare tulbură fruntea senină.
– Vă rog să nu fiți prea aspru cu el, adăugă Van der Valk. A trebuit să-i forțez oarecum mîna.
– Da, compania noastră are unele proprietăți în Spania; iar Biarritz-ul este pentru mine o veche pasiune. Combin, aşadar, o inspecție necesară, cu o doză de aer proaspăt şi cu puțin exercițiu. Golf, după cum ştiți.
– A, da. A amintit că aveți unele afaceri în Spania; dar s-a rezumat la atît.
Canisius înclină din cap, aprobînd această discreție.
– Am făcut unele investiții sigure, în special în locuințe, de-a lungul coastei. După cum probabil ştiți, apartamentele, şi vilele au avut un succes spectaculos pe lângă publicul european, îmi place să mă ocup personal de proiectele de clădiri. De fapt, te-aş ruga să nu mă reții mult, deoarece în cursul acestei dimineți trebuie să fac cîteva vizite asociaților mei.
– Oh, pot să vă aştept pînă vă înapoiați, spuse Van der Valk. Bineințeles, numai dacă nu se va întîmpla să întîrziați prea mult.
– În niciun caz. Am de parcurs doar o sută de kilometri. Am să iau prînzul acolo. Dar voi fi înapoi după-amiază, în jurul orei trei. Doriți să-mi dați toate amănuntele?
– Da. Afacerea este destul de complicată; aşa că am

crezut de cuviință să vin personal, fără întîrziere.

– Excelent, excelent. Apreciez foarte mult. Crede-ți-mă, zelul de care ați dat dovadă cu prilejul acestei afaceri nenorocite. Păcat că nu ați ajuns la timp spre a impiedica o moarte atît de tristă.

Tonul folsit de acest om de afaceri, în pijama maro, avu darul să-l irite pe Van der Valk.

– Adevărul asupra acestei morți atît de triste nu va apare în raportul scris pe care-l voi înainta superiorilor mei.

– Sînteți oarecum enigmatic; îmi pare rău că nu ştiu nimic în legătură cu această moarte, decît faptul în sine. Şi asta am aflat-o într-un mod destul de ocolit de la poliția din Paris.

– O, nu există nimic îndoielnic în ceea ce priveşte moartea în sine. Este perfect clar din punct de vedere administrativ. Desigur, autoritățile din Strassbourg au simplificat formalitățile la minimum pentru a cruța o durere inutilă părinților fetei.

– Ah. Desigur. Îmi amintesc că mi-ai vorbit despre fata aceea, o tînară nemțoaică?

– Exact. Pentru motive similare, am trecut sub tăcere o serie de lucruri față de politia de acolo, şi voi face la fel în propriul meu raport, acasă. Iată de ce am considerat că e mai bine să am o convorbire cu dumneavoastră înainte de a mă înapoia la Amsterdam.

– Acum încep să înțeleg.

Domnul Canisius terminase micul dejun. Acum se arăta prea puțin grăbit să scape de Van der Valk. Luă o țigară de foi Super Maden dintr-o cutie galbenă, pătrată, şi o aprinse; în încăpere se răspîndi o delicată aromă de tutun egiptean, în armonie cu mirosul hotelului.

– Sînt foarte încîntăt, continuă el alegîndu-şi cu grijă cuvîntele, că ai dat dovadă de o discreție care a fost absolut necesară. Dacă presa s-ar fi hotărît să facă din

această afacere o dramă, ar fi fost foarte neplăcut.

– Sînt un simplu polițist, şi nu prea am experiență în ceea ce priveşte milionarii. Am stat puțin de vorbă şi cu doamna Marschal.

– O tînără femeie de o sensibilitate excesivă, spuse cu gravitate Canisius. Dumneata i-ai dat vestea, desigur; eh, o îndatorire foarte neplăcută. A primit-o rău?

– A părut destul de calmă. Dar s-a comportat ciudat.

– Înțeleg.

Canisius zîmbi prietenos, cu căldură.

– Doamna Marschal crede că moartea soțului, ei trebuie reproşată cuiva, nu-i aşa?

Se ridică din fotoliu şi se plimbă în colo şi încoace cu un fel de în sufletire spasmodică.

– S-ar putea să fi făcut unele aluzii răuvoitoare în legătură cu influența pe care o aveam asupra soțului ei. Jean-Claude avea un caracter mai degrabă slab. Cam aşa, nu?

Flutură țigara spre Van der Valk, într-un chip ştrengăresc.

– Da, a făcut unele observații. Nimic substanțial.

– Bine, bine, toate acestea pot fi explicate cu uşurință. Îți datorăm o explicație după toată silința pe care ți-ai dat-o, şi o vei primi. Am să-ți fac unele confidențe. Din nenorocire, va trebui să le amîn puțin. Poate pînă în seara asta. Da, în seara asta, deoarece nu pot să te rețin la înfinit, nu-i aşa, deşi Biarritz este un loc agreabil, nu? De ce să nu petreci o zi plăcută aici, cheltuielile dumitale continuind să rămână în sarcina mea, natural. Îți propun chiar să iei masa cu mine în seara aceasta. Ți-ar conveni ora opt? După ce vom pune toate la punct, te vei putea întoarce la Amsterdam, spre a-ți scrie raportul. Ca să fiu sincer, la începutul acestei afaceri nici şeful dumitale ierarhic nu a avut mai multe informații decît dumneata.

Doamne sfinte, nu am avut niciun motiv să cred că totul se va termina în chip atît de tragic, deşi mă aşteptam, desigur, la posibilitatea unui gest dezechilibrat.

Iată pentru ce am ales un ofițer de poliție cu simțul responsabilității, şi nu unul din acei detectivi particulari lipsiți de orice simț al datoriei, pe care nu i-ar fi interesat decît cîştigul material. Sînt încîntat, pur şi simplu încîntat de perspicacitatea şi de tactul dumitale. Ei bine, diseară vom discuta totul, nu-i aşa? Devenise iarăşi siropos:

– Desigur, replică Van der Valk.

Şi adăugă pentru sine: sper că amîndoi putem conta pe această întîlnire.

– Acum, mă tem că va trebui să întrerupem discuția, oricît de interesantă ar fi ea, deoarece maşina mea va trage la scară exact peste o jumătate de oră. Deci, pe diseară? Poate la şapte şi jumătate, aici la bar? Splendid, splendid!

Van der Valk ura lifturile. Satisfăcut, coborî pe jos treptele largi ale unei scări ambasadoriale. Cuvîntul.. “Splendid” nu-i păruse chiar cel mai potrivit. Domnul Canisius vorbise prea mult. După lipsa de entuziasm pe care o manifestase la sosirea lui Van der Valk, i se arătase dintr-o dată ca cel mai apropiat prieten. Afecțiunea aceasta bruscă dădea de bănuit,

Van der Valk se plimba cu ostentativă indiferență prin saloanele hotelului. Din cînd în cînd se uita afară, pe ferestrele largi. Îl amuza nespus atenția cu care un funcționar îl ținea sub observație, gîndindu-se probabil că acest călător ciudat plănuia să dea o lovitură, furînd bijuteriile vreunei bufnițe bătrâne. Ñu văzu nici urmă de Anne-Marie sau de vreun Opel gri. Să i se fi năzărit totul? Nervii îi fuseseră oare atît de surescitați după toată oboseala şi după performanțele dramatice ale familiei Marschal, încît îşi inchipuise că actul trei se va încheia cu o lăsare romantică a cortinei? Ar fi fost uşor să ajungă la o

astfel de concluzie, pe care însă nu o credea cea mai fericită. Deşi era istovit, spera să mai aibă totuşi resursele mintale absolut necesare în această fază. Jean-Claude era tipul nordic, aşa cum îl clasase Van der Valk în timpul acelei nopți şi dimineți cînd se plimbase prin Innsbruck; tipul teatral, care comite crime, sinucideri, furturi de elicoptere oficiale, seduceri de minore – şi după aceea se înclină în fața auditoriului. Anne-Marie nu era însă de loc aceea pe care o socotise el; faptul de a pîndi pe cineva cu o carabină nu-i era mai străin decît unui fermier Corsican, a cărui cumnată are întîlniri cu fermieri de peste dealuri. Gestul acesta nu era cu totul improbabil, reflectase el nu o dată, deşi era o idee care nu i-ar fi trecut niciodată prin minte unui polițist olandez.

Anne-Marie nu avea nevoie să pîndească intrarea unui hotel, aşteptand apariția lui Canisius. Mai mult ca sigur, cunoştea bine Biarritz-ul şi era informată asupra activității lui Canisius în Spania. Poate că pentru ea nu constituiau un secret, vilele cu apartamente de pe țărmul mării. (Deşi erau foarte mari, păreau mici – gandi el – tocmai fiindcă arătau atît de şubrede: aminteau invariabil genul de arhitectură pe căre-l obții cînd clădeşti un turn din chibrituri aşezate de-a curmezişul unul peste altul, în unghiuri drepte.) Totuşi, aceste construcții aduceau beneficii sigure companiei Sopex: se vindeau ca pîinea caldă. Poate că ştiindu-l pe Canisius la Biarritz, Anne-Marie avea convingerea că el va circula pe şoseaua care duce la graniță.

Aceste informații, făceau posibil unul din cele mai uşoare asasinate, după cum toată lumea o ştia; de cînd domnul Kennedy s-a plimbat prin Dallas într-un automobil deschis. Şi nici nu era ciudat faptul ca unei femei să-i treacă prin cap asemena idee. S-ar crede că o carabină este o armă eminamente bărbătească, dar orice femeie poate

învăța să tragă, dacă e deprinsă cu armele. Totul se reduce la adoptarea unei poziții corecte, confortabile şi fireşti, şi apoi la ochirea prin lunetă; o femeie întinsă pe jos poate trage la fel de bine ca un bărbat. O armă mai puternică are o smucitură mare la recul, dar numai după ce s-a tras. La o distanță – să spunem – de o sută de metri, şi cu o țintă care se deplasează încet, o singură împuşcătură ar fi de ajuns, dacă s-ar folosi un glonte de dimensiuni obişnuite. Ar fi ceva asemănător unui foc tras de-o armă Lee-Erifield de model vechi, aflată în serviciu pe vremea cînd Van der Valk făcuse armata şi un recrut cu foarte puțină experiență învăța lesne să doboare o țintă pătrată de patru picioare, plasată la o distanță de trei sute de metri, darămite la o sută de metri?

Anne-Marie, fostă campioană de schi, n-avea să fie nici înspăimintată, nici încurcată de vreo dificultate tehnică, cum ar fi încărcarea carabinei, ajustarea lunetei, sau ridicarea piedicii. Încercă să-şi amintească dacă arma avusese lunetă.

Canisius ieşind din hotel ar fi fost o țintă ideală – dar nu se găsea prin apropiere niciun fel de piață şi nici o clădire. Erau ferestre ce ar fi putut fi folsite. În fața hotelului Prince de Galles se afla un bulevard pompos, ca şi mărețul ocean Atlantic: deci nici o posibilitate de acoperire. De-a lungul şoselei se înşirau dealuri mici, pajişti, desişuri de arbuşti, sau pîlcuri de arbori… Dar autombilul lui Canisius va circula cu o viteză de cincizeci de kilometri. Dacă ochitorul nu s-ar afla într-o poziție avantajoasă – şi anume să poată trage din față, câmpul vizual al lunetei aflîndu-se aproape paralel cu şoseaua – lovitura plănuită ar eşua definitiv; ar fi ca şi cum cineva ar încerca să împuşte o potîrniche folosindu-se de o armă de calibrul douăzeci şi doi. Unde avea oare autombilul să-şi reducă viteza? Evident, la frontieră, pentru prezentarea documentelor. Dar după cîte

ştia Van der Valk – care stătuse de vorbă în dimineața aceea cu o cunoştință de la Vamă – punctul de trecere al frontierei se afla la Hendaye, şi anume în afara orăşelului, unde şoseaua nr. 10 străbate podul peste Bidassoa. Intrînd pe neaşteptate în Spania, ar da dovadă de multă dibăcie cel care ar găsi şi o bună poziție de tragere în acel loc. În fine, Van der Valk va vedea ce-i va rămîne de făcut. Avea de gînd să se afle pe aproape cînd Canisius va fi să treacă podul. Dacă Anne-Marie l-ar vedea acolo, şi-ar da seama că îi ghicise intențiile, ceea ce o va deruta. Poate că nu ar da înapoi, dar numai faptul de a-l zări i-ar pune bețe în roate; ar putea - de pildă – să-i încurce toate socotelile.

Iată-l şi pe Canisius stînd de vorbă cu doi colegi de afaceri; unul dintre ei era probabil omologul său din conducerea sucursalei pariziene. Celălalt, mai ars de soare şi cu un fular la gât, părea să fie un localnic, imbrăcat într-o jachetă de tweed. Un administrator de prin partea locului, un conducător de şantiere, sau pur şi simplu un arhitect. Orăşenii aceştia purtau veşmintele pe care vilegiaturiştii de la oraş le abordează invariabil în stațiunile maritime cu palmieri, cazinouri şi mult soare. Canisius constituia o țintă perfectă, gîndi întunecat Van der Valk; costum crem şi, o Doamne, şi o pălărie panama! Purta şi pantofi crem, şi avea un mers legănat atît de caracteristic. Celălalt, un tip scund, uscățiv, cu părul uns cu briantină şi cu o mică chelie în creştet, îşi făcea vînt cu pălăria – la soare temperatura se ridica la douăzeci de grade, deşi luna martie încă nu se terminase.

Ce să mai spunem de automobil! Aparținea probabil parizianului; unul din acele gigantice Mercedesuri decapotabile de şase litri, mai lung chiar decît un Cadillac.

Un şofer în cizme de călărie şi cu o caschetă înaltă ca a unui polițist german ținea portiera deschisă, în vreme ce portarul hotelului Prince de Galles se agita eficient şi

impunător, pentru a se asigura ca nu cumva vreo coajă de portocală să se afle rătăcită în calea distinşilor musafiri. Bărbatul în haină de tweed mergea în frunte, iar cei doi de la Sopex în urmă. Van der Valk încercă brusc o senzație vecină cu leşinul, cînd se gîndi că de la unul din balcoanele hotelului se putea trage cu uşurință un foc de armă, ca pentru un fazan dacă ar fi fost pe acolo vreunul. Nu se auzi însă nici o detunătură. Anne-Marie nu trăsese la hotelul Prince de Galles.

Mercedesul susură, ca şi cum o femeie şi-ar fi netezit cu degetele o rochie de seară din satin. Van der Valk se sui în Renault-ul în chiriat, care scoase un zgomot de tobă, asemenea unui rezervor golit de benzină în care bați cu furie. Dar personalul de la Prince de Galles era prea distins pentru a remarca aşa ceva.

Lui Van der Valk nu-i fu greu să urmărească uriaşa maşină neagră, care părea foarte potolită. Lunecară prin St. Jean de Luz, fără să claxoneze măcar o dată. Van der Valk, în cămaşă cu mînecile scurte, îi urma la o sută de metri. Trecură podul – dar în loc s-o ia spre Hendaye, îndată ce ajunseră la încrucişare cu şoseaua principală, Mercedesul coti brusc spre stînga. Van der Valk înhăță harta aflată lângă el, pe banchetă. Oh, oh! Mai era deci un drum – blestemat să fie! – care, ca şi şoseaua națională nr. 10, trecea prin apropiere de Hendaye şi traversa Bidassoa cu un kilometru mai jos; genul de şosea care e descris de cărțile turistice ca un drum pitoresc. Ceea ce de altfel şi era: dealurile de la poalele Pirineilor coborau spre fîşia îngustă a țărmului. O vegetație deasă, mediteraneană, arbori de plută şi pini umbreliferi, arătau foarte primăvăratici în lumina arzătoare a soarelui, deşi mai sus cu o mie de metri stratul de zăpadă era încă foarte gros. Cînd Mercedesul încetini în preajma punctului de frontieră, Van der Valk constată, neplăcut impresionat, că

cineva care ar fi vrut să tragă ar fi fost perfect camuflat. Dar nu se întîmplă nimic, după cum nu se întîmplase nimic nici pînă atunci. Totuşi, nu-l părăsi convingerea că în locul unei tulburătoare şi vagi teorii, avusese la un moment dat siguranța neclintită că undeva nişte ochi scrutaseră şoseaua pe deasupra unei țevi de carabină.

Opri maşina înainte de frontieră. Nu văzuse nici urmă de Opel gri, care ar fi putut perfect de bine să fi trecut în Spania. Aici dealurile coborau în pante repezi, iar rîul, umflat de zăpada topită, se scurgea furtunos pe sub podul care alcătuia frontiera. În jurul clădirii vamei era o oarecare agitație. Trei sau patru automobile erau parcate, iar un steag tricolor flutura leneş, în adierea cu miros de răşină. Ceva mai departe se vedeau pantalonii a doi funcționari vamali, care stăteau rezemați de balustrada podului şi vorbeau probabil despre păstrăvi. Van der Valk trase maşina înapoi, pe o fîşie nivelată amenajată pe un teren accidentat, şi o întoarse, în vreme ce transpirația i se prelingea de-a lungul şirii spinării – deşi nu era prea cald. Soarele ardea, desigur, dar briza care sufla dinspre țărm făcea să foşnească brazii, aducînd şi răcoarea zăpezii care mai dăinuia încă pe înălțimi. Van der Valk simți cum i se încrîncenează pielea pe brațele-i goale; se întrebă dacă senzația asta era datorită adierilor reci de aer, sau înspăimîntătoarei certitudini care-l tortura. Era atît de obosit, încît n-ar fi garantat că mintea lui mai funcționa normal. Cămaşa îi era udă la subsuori, ceea ce îi procura o senzație neplăcută. Îşi luă un binoclu şi încercă să raționeze la rece.

De-a lungul şoselei se înşiruiau un fel de platforme bătătorite, cu un amestec de pietriş, ace de brad şi pămînt acoperit cu o iarbă aspră. Vara, oamenii îşi parcau acolo maşinile şi se cățărau pentru picnic pe stîncile din apropiere. La curbe şoseaua fusese săpată în deal şi

parapetele erau consolidate cu piatră. Pîrîiaşele care se scurgeau în josul pantelor, printre bolovani, se pierdeau sub şosea în canale de scurgere, care vara ar fi fost secătuite, dar acum erau active şi zgomotoase.

În timp ce privea, îşi spunea că posibilitatea unei împuşcături într-un automobil oprit la frontieră ar fi fost extrem de redusă. Traiectoria ar fi prea lungă şi blocată din prea multe unghiuri. Se gîndi că cineva, care ar vrea să obţină o linie bună de tragere, ar trebui să se îndepărteze prea mult şi să se către prea sus. Încercă să-şi imagineze cum ar fi procedat el în suşi. „Să presupunem că aş căuta un loc bun...”

Avea destul timp înaintea lui. Canisius nu se va înapoia decît peste cîteva ore şi în acest timp, cineva ar avea tot timpul să găsească un loc bun. În sinea lui ştia însă că locul cel bun fusese găsit. Îl făcea să transpire nu numai senzaţia că nişte ochi pîndeau de undeva, ci şi faptul, că un astfel de plan nu putea fi executat în mod spontan. Avea nevoie de repetiţii. Dacă el s-ar afla cu arma în mînă, ar lăsa să treacă Mercedesul cel mare, nestingherit. Important era să ştie precis cît de rapid mergea, ce fel de ţintă prezenta şi ce s-ar întîmpla dacă vreun factor neprevăzut ar bloca vederea, împiedicînd tragerea. Femeia, expertă în schi, ştia ceva despre accidente de teren, despre pante, înclinări şi înălţimi, lucra sub impulsul, unui amestec de raţiune rece şi de furie clocotitoare.

Porni motorul şi-şi dirija micul Renault înapoi, pe drumul pe care venise. Circulaţia redusă se explica prin perioada prea timpurie a anului. Şoseaua ducea numai în Spania, dar numeroşii localnici care aveau afaceri dincolo de frontieră, foloseau calea ferată de pe coastă. Drumul părea monoton, dar era mai direct. Abia mai tîrziu, peste cateva luni, şiruri de automobile mici ca al lui şi autobuze mari, supraetajate, turistice, vor fi ispitite de „pitoresc”.

Oamenii se vor cățăra atunci de-a lungul pîraielor secătuite, spre a culege frunze aromate cu miros de terebentină şi eucalipt; aceiaşi oameni vor arunca cu nepăsare hîrtii unsuroase şi sticle de bere şi pe deasupra vor mai da şi foc pădurilor. Afişe instalate la fiecare sută de metri, scrise în limba franceză cu litere frumoase, preveneau pe călători: „Focul în pădure este cel mai mare duşman, țigările şi chibriturile voastre pot răspîndi moartea şi distrugerea. Neglijența este criminală”.

În acest timp al anului şoseaua nu prezenta o siguranță perfectă; zăpada topită, care se scurgea în şuvoaie de apă în josul pantelor abrupte, uneori într-un torent vertical deasupra şoselei, era susceptibilă să provoace accidente, ceea ce nu s-ar fi putut întîmpla vara. Căderile de apă tîrau pietre desprinse, prundiş, bucăți de crengi moarte – uneori chiar cîte un copac întreg se rostogolea în jos. Nimic realmente vătămător, ar fi spus funcționarii de la serviciile de protecție a pădurilor, sau cei de la poduri şi şosele. Păzea… După ce se rostogoli pe povîrniş şi țîşni printr-o scurtătură – o piatră mare căzu pe şosea chiar în fața lui Van der Valk, într-un loc unde panta cobora abrupt, într-un încîlcit subarboret. Frînă şi opri. O piatră doar cît un pumn mai mare. Pe şosea se mai afla pietriş şi cîteva crenguțe moarte – dar dacă piatra ar fi căzut pe capota automobilului…

Coborî din maşină şi se uită pe povîrniş în sus. Cam la cincisprezece metri deasupra capului său observă nişte tufişuri țepoase ca nişte mături. Peretele povârnişului părea bine cimentat, nu arăta sfărîmicios sau nesigur. Era greu de identificat de unde venise piatra. O ridică şi o aruncă în vale, de cealaltă parte a şoselei. Se înapoie la automobil, cînd deodată, se făcu lac de sudoare; instinctiv, îşi duse mana spre gât într-un gest de apărare. Îşi oprise maşina! Orice om aflat pe o rază de o sută de metri a putut

să-l impuşte. Se aşeză pe locul şoferului şi se rezemă de spătarul banchetei. Avea muşchii picioarelor încordați şi cămaşa i se lipise de trup. Cu un gest neîndemînatic, datorită faptului că-şi articula cu greutate degetele, îşi aprinse o țigară. Apoi luîndu-şi brusc avînt, sări afară din maşină. Nu s-ar trage cu arma asupra lui de oriunde, pe o rază de o sută de metri. S-ar trage de unde căzuse piatra.

Piatra nu căzuse, fusese aruncată.

Cîteva clipe rămase neclintit, îşi uitase țigara între degete. Anne-Marie stătuse probabil la pîndă, acolo unde şoseaua se bifurcă spre St. Jean: îl urmărise pe îndelete cu privirile. Văzuse desigur micul Renault urmărind imensul Mercedes, dar nu-i dăduse atenție; în Franța se făceau zece mii de maşini identice. Anne-Marie nu avea cum să stabilească vreo legătură între maşină şi polițist, deoarece ori de cîte ori acesta o însoțise, folosiseră Opelul ei. Cînd Renault-ul se înapoiase pe şosea, nu avusse pentru ea nici o semnificație. Piatra, fusese doar o repetiție.

Dar el coborîse din maşină şi atunci, cu siguranță, fusese văzut. Planul ei era bun; arunca o piatră în fața Mercedesului – nu atît de mare în cît să bage spaima în oameni, dar destul de mare ca să le trezească atenția şi curiozitatea. Oricine s-ar fi oprit, uşor indignat şi oarecum speriat – şoferul ar fi coborît, s-ar fi uitat în sus, întrebîndu-se de unde căzuse piatra, înainte de a o arunca la o parte, spre nu mai incomola şi pe alții... Bine premeditate. Ar fi avut un răgaz de două minute, destul pentru a se întinde pe jos, a ținti cu grijă, fără grabă, şi a trimite un glonte direct în pieptul lui Canisius. Îl cuprinse brusc o mînie rece. Anne-Marie îl văzuse, şi el era ultimul om pe care ea ar fi dorit să-l vadă, ultima persoană asupra căreia ea ar fi aruncat o piatră. Foarte bine: bădăranul, nețesălatul, țăranul olandez, polițistul analfabet se va cățăra pe povîrniş.

Se urcă în automobil şi îl trase îndărăt, oprind într-o scrîşnitură de frîne şi de prundiş, apoi merse înainte, pînă la o mică platformă de parcare, scoţînd astfel maşina cu totul înafara şoselei. Îşi luă binoclul şi porni pe jos, căutînd un loc bun de căţărat; deodată se opri – auzise parcă un zgomot. Ce anume? Era greu de precizat. Clipocitul apei şi murmurul vîntului printre crengi acopereau oarecum celelalte zgomote. Mişcările unei persoane nu s-ar fi făcut uşor auzite. Van der Valk nu avea talente de cercetaş; nu poseda nici măcar o armă. Old Shatterhand Van der Valk pufăi şi scuipă printre tufe, drept în jos, într-un gen foarte apaş.

Nu-i va fi greu să găsească locul; tot ce avea de făcut era să urce pînă ce va putea vedea şoseaua de la distanţa şi înălţimea potrivită. Destul de aproape pentru a azîrli o piatră cam de un kilogram, şi destul de departe pentru a-ţi asigura un bun cîmp de tragere – distanţa nu era mai mare de patruzeci de metri. Mai găsi acolo trei pietre mult mai mari, aşezate grămadă; aşadar piatra lui nu fusese eroina ultimei repetiţii. Anne-Marie se exersase şi cu conuri de brad. Voia să stabilească exact momentul aruncării, astfel încît să obţină oprirea automobilului la locul potrivit. Zece metri mai în colo sau mai în coace – nu ar fi îngreunat tragerea; Anne-Marie ar fi putut să-l împuşte de-o sută de ori, şi apoi să-l arunce în tufişurile aflate de cealaltă parte a drumului. Cam asta ar fi putut să se întîmple. Dar ea îşi pierduse cumpătul la vederea lui. Ar fi auzit măcar cineva detunăturile? Anne-Marie ar fi putut să-i ia maşina. Dar Opelul ei unde putea fi? Evident, oriunde pe şosea, cam la un kilometru depărtare.

Nimic nu indica prezenţa ei; acele de pin fuseseră învălmăşite, o crenguţă era ruptă. Văzu o ramură de care putea fi sprijinită ţeava armei. Cea mai bună poziţie de tragere era în picioare, nu puteai ţinti în josul dealului,

stînd culcat. Urmele pe care le găsise Van der Valk ar fi putut fi lăsat de un băiețel obraznic. Un băiețel obraznic înarmat cu o praştie. Dar polițistul ştia că urmele erau ale ei. Senzația pe care o încercase acolo la frontieră, cînd i se încrîncenase pielea, fusese prea puternică.

Anne-Marie trebuie să fi suit povîrnişul – nu mai exista alt drum de întoarcere la şosea, căci el ar fi observat. Ea avusese destul timp să se ascundă dincolo de copacii de pe coama care ieşea în afară, obligînd şoseaua să se ridice. Un deal ceva mai înalt şi dacă ar sui pînă acolo, ar putea vedea ceva, avea să o pună pe Anne-Marie în situația de a se deplasa inutil. Se uită la ceas – trecuse de unsprezece. Canisius se va înapoia în jurul ore trei.

– Anne-Marie, strigă el. Anne-Marie, e în util. N-ai să obții nimic în felul acesta!

Vocea lui răsuna fără putere. De sus nu putea fi auzit. Vîntul sufla împotriva lui, spre vale. Urmărirea malului, cu vîntul bătand din față, nu dă niciodată roade, îsi spuse el. Vegetația se rărea. Se opri gîfîind. Îşi zise că se afla la mai bine de trei sute ele metri deasupra nivelului mării.

După cum se aşteptase, dincolo de coamă terenul se ridica în pantă mai domoală, dar mult mai lungă. Copaci rari erau risipiți printre petice de iarbă bună pentru oi şi capre şi printre colți de stîncă abruptă. Sus, spre vîrf, se vedea zăpadă. Van der Valk continua să se cațere, oprindu-se doar pentru a se folosi, de binoclu cînd găsea vreo fîşie de teren, deschis. Acolo sus era mai cald, fiindcă lumina soarelui nu se mai filtra prin frunzişul copacilor. Uneori aerul se răcea brusc, datorită adierilor care porneau dinspre linia zăpezii.

Nu apucă să vadă bine despre ce era vorba; zări doar o străfulgerare puternică. Putea să fie strălucirea unui metal sau sclipirea lentilelor unei lunete care: reflecta soarele ca într-o oglindă. Se uită prin binoclu, dar nu văzu nimic.

Trebuia să fie totuşi, pe aproape, îşi spuse. Nu avea un plan anume şi nici, nu-i era frică. Încerca altă emoție decît pe şosea. Uitase definitiv de carabină, aşa că detunătura îl luă prin surprindere; n-ar fi crezut niciodată că i s-ar putea întîmpla aşa ceva. Era o surpriză fizică, dacă se poate numi astfel, acea mînă de fier țîşnită din neant care-l izbi în plin mai sus de şale, catapultîndu-l zece metri în josul povîrnişului, rupîndu-i şi luîndu-i răsuflarea şi cufundîndu-l în neființă. Totuşi, înainte de a-şi pierde cunoştința avu timp să înregistreze surpriza mintală de a fi fost impuşcat. M-a impuşcat, îşi spuse el cu glas arțăgos de fată bătrînă. Cățea idioală. Simți o durere ascuțită de pe urma zdreliturilor de pe nas şi frunte. Se zgîriase singur în cădere.

Idioată mică – rosti el. Ce va face acum cînd îşi va da seama că m-a omorît!? Probabil că va afla, în sfîrşit, că nu e o ucigaşă. Acum nu va mai putea sta la pîndă, aşteptîndu-l pe Canisius. Se va preda eventual poliției. Nu mă supăr că am fost omorît, fiindcă tot trebuia să se întîmple o dată. Dar e prea stupid. Nimeni nu ştie asta, în afară de mine.. Şi leşină.

– Cum te mai simți? întrebă domnul Lira.

Îl chestiona pe Van der Valk punct cu punct, fără să se grăbească, fără să manifeste vreo surpriză şi fără să aducă critici, mărginindu-se să noteze încet într-un caiet şcolăresc cu scrierea sa energică. Un scris frumos, lizibil, ca al unui învățător,

– Mă simt perfect. Nu e deloc dezagreabil. Sînt ca un bebeluş nou născut. Sînt întors pe toate fețele, spălat, masat, aşezat pe oala de noapte, şi silit să dorm. Ei se bucură de asta şi eu nu mă supăr. Mă întreb doar cît va mai dura. Atît.

– Un coleg de-al dumitale a venit să mă vadă. Sînt plini

de solicitudine. La început erau oarecum contrariați fiindcă ai ajuns tocmai pe coclaurile astea, dar am avut eu grijă să le spun cîteva lucruri care i-au pus pe gînduri. Am să întocmesc pentru ei un raport frumuşel. Nu vor putea să spună că le-ai depăşit instrucțiunile, pur şi simplu nu vor îndrăzni. I-am explicat cum stau lucrurile şi prietenului dumitale, financiarul.

– Canisius?

– Canisius. Nu ți s-au oferit niciodată elementele necesare, nu-i aşa? Cum s-a pus totul la cale, de ce a insistat să fii desemnat dumneata sau altcineva cu aceeaşi experiență?

– Nu. Nu mi s-a spus nimic.

– Am luat totul de la început şi cred că am descoperit adevărul. I-am speriat puțin zornăind lanțurile. Scot cu cleştele tot ce vreau să ştiu. I s-a cerut să rămână la dispoziția judecătorului de instrucție, şi s-a emis un mandat de aducere. I-am arătat glonțul pe care l-am găsit pe povîrniş, sub dumneata. Glonțul care a trecut prin doamna Marchal, spuse sec Lira, l-am lăsat acolo unde era. L-am pus pe birou şi, cu un ton foarte melodramatic, l-am întrebat dacă îşi dă seama cît de uşor ar fi putut să fie găurit el. Ai observat că pe oamenii de speța lui nu-i sperii cu codul penal. Cunosc cu toții toate legile şi ştiu dinainte că n-au săvîrşit nici cea mai neînsemnată ilegalitate; dar dacă reuşeşti să-i înfricoşezi fiziceşte, se topesc. Se înmoaie ca o înghețată sub razele fierbinți ale soarelui.

Van der Valk îl asculta fermecat.

– Nu trebuie să rîd, pentru că mă doare, dar povesteşte-mi totul.

– Ei bine, după ce-am ascultat toată povestea dumitale, am citit raportul întocmit la Strassbourg şi am obținut unele informații asupra companiei Sopex din Paris. Am

remarcat cîteva puncte care m-au izbit. Aceleaşi lucruri care te-au pus pe gînduri pe dumneata, aceleaşi lucruri care au iritat Strassbourgul. De ce a insistat Canisius să angajeze un poliţist profesionist? De ce a acţionat cu atîta grabă, cînd Jean-Claude Marschal trebuia, mai devreme sau mai tîrziu, să-şi facă totuşi apariţia? Şi aşa mai departe... Trebuie să priveşti toată afacerea aceasta ca o luptă între oameni cu caractere opuse. Canisius, i-a înţeles perfect pe aceştia doi. A provocat între ei conflicte peste conflicte. Pe de o parte l-a plictisit şi l-a iritat pe Marschal cu şiretlicuri meschine şi expediente josnice în legătură cu intreprinderea. Dacă un concurent trebuia atacat, îl impingea pe Marschal pe primul plan. Dacă trebuia mituit un furnizor, îl punea pe Marschal s-o facă. Pe de altă parte, se întrecea s-o linguşească pe Anne-Marie. Ştiind că ea îşi va sîcîi necontenit soţul, îndemnîndu-l să-şi apere drepturile, să lupte, să lucreze pentru intreprindere şi să-şi păstreze controlul asupra ei, în loc să stea pasiv şi să aştepte să fie treptat deposedat de Canisius. Canisius, însuşi a destăinuit doamnei Marschal că, la Paris, bătrânul Marschal îşi pierde cu încetul controlul asupra intreprinderii şi că era numai o chestiune de timp ca acest control să treacă în mîna oamenilor săi. Canisius ştia că Jean-Claude avea să fugă. Şi Anne-Marie o ştia. Nici Canisius şi nici ea nu au fost prea surprinşi cînd faptul s-a consumat. Ideea de a pune poliţia, pe urmele lui Jean-Claude a fost pur şi simplu un mijloc de presiune asupra acestuia. Anne-Marie nu a sezisat de la început adevărul adevărat.

– Era nehotărîtă, interveni Van der Valk amintindu-şi de vizita pe care o făcuse doamnei Marschal în casa din Amsterdam. A încercat să pună stavilă urmăririi, dar n-a reuşit. Afacerea luase o întorsătură prea oficială.

– Ai pus punctul pe „i". În acest scop s-a şi adresat

Canisius, şefului dumitale. Dorea să se întreprindă o acţiune pompoasă, oficială, rigidă. Putea să fie şi un alt motiv, pe care-l bănuiesc doar. Un profesionist al brigăzii criminale, tocmai prin educaţia, pregătirea şi experienţa sa, şi-ar imagina afacerea cu unele dedesubturi care i s-au ascuns, eh? Se va lua după Marschal, întrebîndu-se dacă nu va descoperi ceva necurat. În realitate, nu exista nimic dubios, dar cine ar fi admis acest lucru? Poate că îl supraestimez pe prietenul nostru, Canisius, dar nu pot să nu-i recunosc o viclenie complexă, tipică genului său. Cînd Jean-Claude a fugit cu nemţoaica aceea, Canisius a înregistrat un succes care a depăşit visurile sale cele mai îndrăzneţe şi mai optimiste. Nu numai că Marschal s-a comportat într-un mod absolut lipsit de prevedere şi de judecată, dar a săvîrşit un delict penal care a pus în picioare întreaga poliţie germană. Financiarul dumitale era atît de sigur de reuşită, încît n-a putut rezista ispitei de a telefona doamnei Marschal şi a o lua în zeflemea.

– Incontestabil, aşa s-a şi întîmplat. Anne-Marie a înnebunit. O tortura şi gelozia. Era furioasă rău pe nemţoaică. Cînd am văzut-o prima oară în Austria, ura ei se revărsa mai ales asupra fetei. Apoi şi-a dat seama că eu constituiam o primejdie mai mare decît îşi închipuise. La început s-a gîndit să se sprijine pe mine pentru a-l găsi pe Marschal. Nădăjduia să-l cuminţească şi să-l convingă să se întoarcă acasă. Apoi m-a crezut aliatul lui Canisius, văzînd astfel în mine o mare ameninţare. A sperat că la Marschal, atîta vreme cît a mai socotit că i-ar putea vorbi, că l-ar mai putea influenţa, că ar fi posibil sa se aplaneze totul. A încercat să se culce cu mine. Ţi-am spus asta? Cînd şi-a dat seama că toate manevrele ei n-au avut alt rezultat decît să mă facă mai curios şi mai hotărît să aflu ce dracu’ se înîimplă, şi-a pierdut capul şi l–a strigat pe Jean-Claude. În primul moment am bănuit-o că încerca

să-i transmită un mesaj. Acum mă îndoiesc. Cînd Marschal a văzut-o în vîrful pistei de schi, a fost atît de surprins încît, cred că l–a tulburat mai mult prezența ei decît a mea. Ce-i puteam face eu, la urma urmei? Nu aveam nici un motiv serios ca să fac zarvă. Aş fi vrut ca fata să se înapoieze acasă, desigur. În ceea ce-l priveşte, nu doream pur şi simplu decît să stau de vorbă cu el, să aflu ce gîndea despre toate.

– Tragedia ei, replică domnul Lira, a fost că Jean-Claude a considerat-o un duşman tot atît de mare ca şi Canisius. De aceea Anne-Marie s-a şi impuşcat, pînă la urmă. Acum să-ți explic de ce te-a împuşcat şi pe dumneata. Observase că toate strădaniile ei se încheiau cu eşecuri. Cînd a aflat că Jean-Claude s-a sinucis în pat o dată cu fata aceea, a suferit un şoc care a făcut-o să-şi piardă definitiv busola. Ştii la ce m-am gîndit? Ai să mă crezi poate nebun, dar sînt convins că Anne-Marie n-a putut să-i ierte lui Jean-Claude că nu s-a sinucis odată cu ea.

– Nu, rosti Van der Valk încet, nu te socotesc nebun. De altfel, nu ar fi nevoie de nici o explicație. Amîndoi erau sortiți să piară. În lumea, de azi, în care trăim noi, indivizii de teapa lui Canisius sînt acei care cîştigă.

– Canisius, surîse uşor domnul Lira, gîndindu-se la financiar. Ah, rău l-am mai speriat. Dar am obținut reacția pe care o aşteptam din partea unui astfel de individ. Dumneata te-ai ales cu glonțul destinat lui. Canisius crede că banii pot cumpăra totul. Va fi oricînd gata să te acopere cu daruri. Numai că valul acesta de generozitate nu va dura mult, adăugă Lira cu asprime.

– N-o să-i mai port de grijă. Îi las sarcina, atît de plăcută a pregătiri funeraliilor.

– N-ai dreptate, băiete. Ştiu ce simți, dar n-ai dreptate. Am vorbit cu soția dumitale. Mi-am luat libertatea să fac puțină negustorie în contul dumitale. Asigurările sociale îți

plătesc nota spitalului, dar nu-ți plătesc durerile. N-ar fi exclus să te alegi pînă la urmă cu o infirmitate. Vei obține o pensie; nu, nu, nu te certa cu mine.

– Şi eu sînt polițist, ştiu cum merg lucrurile. Să spunem că poliția te va pensiona – cît vei obține? Ce vîrstă ai, patru zeci? Nici măcar douăzeci de ani de serviciu. Cît ai căpăta? Aşa că nu mai face pe nebunul cu mine. L-am strîns cu uşa pe domnul Canisius al dumitale. Administrația averii Marschal, am asta în scris, va tripla despăgubirile datorate dumitale sau soției dumitale.

– Dă-mi o țigară. Ce spun doctorii despre mine? incapacitate totală?

– Nu pot să spună aşa ceva. Sînt optzeci la sută siguri, mi-au declarat ei, că te vor pune pe picioare ca pe un nou-născut. Îl cunosc foarte bine pe Gachassin. Cînd spune el aşa ceva, înseamnă că aşa e. Van der Valk rîse.

– Cum dracu' ai reuşit să obții de la Canisius un lucru ca acesta? Pe individul ăsta nu-l în spăimanți uşor.

Domnul Lira în cepu să rîdă şi el.

– Eu n-am putut să-l înspăimînt. Soția dumitale însă a reuşit. Drăguță femeie, soția dumitale. Am chemat-o la birou pe cînd era şi Canisius acolo – vroiam să-i pun față în față.

Lira rîse cu hohote,

– Să vezi ce frumos l-a mai aranjat,

– Ce-a spus Arlette?

Van der Valk o ştia pe soția sa impulsivă şi capabilă de orice. Nu se deosebea mult de Anne-Marie Marschal.

– S-a dus de-a dreptul la Canisius, spuse Lira înveselit, şi i-a spus că la nevoie nu s-ar da în apoi să-l împuşte. Canisius şi-a dat seama cu cine are de-a face. Ți-am spus că numai spaima fizică le vine de hac indivizilor ăstora care se cred atît de superiori nouă. În viitor toate femeile vor constitui pentru el un îngrijorător semn de întrebare.

Van der Valk rîse iară.

– Ce impresie ți-a făcut. În sfîrşit, am în curcat-o rău…

Îl durea efortul.

– Dar merit unde am ajuns – într-un cerc…

– Nici o impresie. Toți am face-o.

Îi dădu mîna. În aceiaşi timp Lira se uită într-acolo.

– Bună ziua, doamnă, tocmai plecam. Totul s-a aranjat. Cînd ve: el lui Van der Valk, vom merge în

Se opri la uşă şi pocni din degete:

– Mă urmăreşte o frază pe e «tesc. La Bruyei-e. O frază care pi studenții din filosofie. Am av-ut-i reat. Doamne, au trecut de atunci: – Van der Valk se uită Ia el eu pre. Sie.

– Eu o ştiu, rise Ariette.

Se apropie de pat şi se aplecă

– Tu n-o ştii, bietul meu lup pentru ăsta. *Touț est dit…*

– Totul s-a spus şi noi am *vei*

– De mai bine de şapte mii există şi gîndesc.

Van der Valk izbucni iarăşi în: – Pentru asta vom ciocni-tu țeles, după ce mă voi pune: pe picic, -. Nu e cazul să-l în vităm, maliţios Ariette.

Domnul Lira vii